Hafnarfjörður
Grunnskólar Hafnarfjarðar
Starfsáætlun

Hraunvallaskóli
vinátta - samvinna - ábyrgð

Starfsáætlun
Hraunvallaskóla
I-III. kafli

Hraunvallaskóli
vinátta - samvinna - ábyrgð

2026-2027

Starfsáætlun Hraunvallaskóla.
Útgefin 2026
Starfsáætlun er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla, bæði í heild sinni og ýmsir þættir sérstaklega eftir því sem við á.

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.
Ábyrgð: Lars Jóhann Imsland skólastjóri Hraunvallaskóla.

Útgefandi: Hraunvallaskóli/Hafnarfjarðarkaupstaður.
Drekavellir 9
221 Hafnarfjörður

netfang: hraunvallaskoli@hraunvallaskoli.is
veffang: http://www.hraunvallaskoli.is

FORMÁLI

Starfsáætlun hvers grunnskóla er gefin út í samræmi við lög um grunnskóla frá 2008 og ákvæði í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, frá árinu 2011. Það form að starfsáætlun sem hér birtist er að auki samhæft fyrir Hafnarfjörð. Í því felst að starfsáætlun grunnskóla Hafnarfjarðar hefur sömu uppbyggingu í öllum grunnskólum hvað efnisyfirlit, form (umbrot) og snið (efnisþættir) varðar en inntakið sjálft er ákvörðun hvers skóla. Þó eru í starfsáætlun hvers skóla þættir sem eru sameiginlegir fyrir alla grunnskóla bæjarins út frá jafnræði sem gildir um grunnskólagöngu allra barna í bænum. Tilgangur þess er bæði að auka fagmennsku í útgáfu starfsáætlunar sem er til að styðja námið í skólanum, t.d. að sjá auðveldlega hvort það vanti efni í þær. Þrátt fyrir sameiginlegt form og efnisyfirlit er meginatriði starfsáætlunar að kynna skipulag og áætlanir sem styðja við nám og kennslu nemenda í samræmi við þá ábyrgð sem skólinn hefur samkvæmt opinberu reglugerðuverki. Starfsáætlun byggir samt á talsverðri hefð svo hver skóli hefur hingað til haft talsvert sjálfræði um uppbyggingu eigin starfsáætlunar. Með slíku sameiginlegu formi er þó ekki verið að skerða sjálfræði skóla að því leyti sem þeir hafa þar um samkvæmt lögum. Að því leyti getur inntak í starfsáætlun verið ólíkt að hluta innan sama sveitarfélags án þess að slíkt brjóti á jafnræði nemenda til náms.

Starfsáætluninni er skipt í fjóra meginhluta. I. hluti kynnir skipulag og stjórnkerfi skóla. II. hluti kynnir ýmsar hagnýtar upplýsingar um skólastarfið sem foreldrum og nemendum er nauðsynlegt að vita. III. hluti kynnir stoðkerfi skólans með áherslu á sérhæfða þjónustu grunnskólanna, þ.e. skólaþjónustuna. IV. hluti greinir svo loks frá áætlunum í skólastarfinu. Utan starfsáætlunar eru þá ýmsir verkferlar sem vísað er í framhaldi áætlana og er þá að finna á heimasíðum/vefjum skólanna eftir atvikum.

Samhliða starfsáætlun er gefin út skólanámskrá skóla sem þarf að lesast samhliða starfsáætluninni til að hún skiljist til fullnustu og fái fullt samhengi. Munur skólanámskrár og starfsáætlunar er ákvarðaður í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, (2011, bls. 64-65). Í Hafnarfirði var sú ákvörðun tekin að hafa uppbyggingu skólanámskrár og starfsáætlunar örlítið frábrugðið því sem kynnt er í aðalnámskrá í því að færa efnisþætti á milli plagganna sem var talið að hentaði betur að hafa saman. Í öllum tilvikum er þó aðalnámskrá grunnskóla sem setur viðmiðin um uppbyggingu skólanámskráa og starfsáætlana.

Þessi formáli starfsáætlunar er sameiginlegur fyrir allra grunnskóla í Hafnarfirði sem starfræktir eru af bæjar-yfirvöldum.

EFNISYFIRLIT

FORMÁLI 3
EFNISYFIRLIT 4
INNGANGUR 8
A. HLUTVERK STARFSÁÆTLUNAR 9
B. FRÆÐSLUMÁL – FRÆÐSLURÁÐ OG FRÆÐSLUÞJÓNUSTA 10
C. MENNTASTEFNA SVEITARFÉLAGS 11
I. hluti: Stjórnun og skipulag skóla 12
1. Stefna skóla 13
2. Stjórnkerfi og skipurit skóla 14
3. Skrifstofuhald og opnunartímar 14
4. Verkefnaskrá nemenda (skóladagatal) og fastir liðir í skólastarfinu 15
5. Skólabragur og skólareglur 17
5.1. Skólabragur og stefna gegn ofbeldi 17
5.2. Skólareglur og agabrot í SMT-skólafærni 19
5.3. Skólasóknarreglur og brottrekstur 21
5.4. Frímínútur, hlé og ástundun náms 21
5.5. Bekkjarreglur og umsjónarmenn 26
5.6. Skráning agabrota og stjórnsýsla agamála 26
5.7. Forföll kennara og forfallakennsla 27
5.8. Opnun og lok skóla, skólaumgengni 27
5.9. Viðbrögð við vímuefnaneyslu og alvarlegum skólareglubrotum 27
5.10. Fjarvistir, leyfi og veikindi 30
6. Ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins 30
6.1. Ábyrgð og skyldur starfsfólks 30
6.2. Ábyrgð og skyldur nemenda 31
6.3. Ábyrgð og skyldur foreldra nemenda 31
7. Skólaráð Hraunvallaskóla 31
7.1. Kynning og starfsreglur 32
7.2. Verkefnaskrá (starfsáætlun) 32
8. Foreldrafélag skóla 33
8.1. Kynning, lög og starfsreglur 33
8.2. Verkefnaskrá (starfsáætlun) 36
8.3. Verkefni foreldrafélags (foreldrarölt, bekkjarstarf o.fl.) 37

9. Nemendafélag skóla 38
9.1. Kynning og starfsreglur 38
9.2. Verkefnaskrá (starfsáætlun) 39
9.3. Verkefni nemendafélags (félagslífið) 39
10. Upplýsingar um skólastarfið og tilkynningar: 40
10.1. Skólastarfskynningar (6 ára nemendur o.fl.) 40
10.2. Skólavefur 40
10.3. Fréttablað 41
10.4. Tölvupóst- og SMS-sendingar 41
10.5 Aðrar samskiptaleiðir (s.s. viðtöl við kennara o.fl.) 41
11. Samstarf við önnur skólastig, stofnanir og grenndarsamfélagið 41
11.1. Leikskólasamstarf 41
11.2. Framhaldsskólasamstarf 42
11.3. Bæjarsamstarf (Byggðasafnið, Bókasafn Hafnarfjarðar, TH o.fl.) 42
11.4. Grenndarsamstarf (m.a. íþrótta-, æskulýðs- og trúfélög) 42
12. Skólasérstaða 43
12.1. Skólahefðir 43
12.2. Skólaþróun 45
12.3. Samstarfsverkefni 45
12.3.1. Innanbæjarsamstarf 46
12.3.2. Innanlands og alþjóðleg 46
14. Mat á skólastarfi 46
14.1. Kynning 46
14.2. Innra mat skóla 47
14.3. Ytra mat sveitarfélags 47
14.4. Ytra mat mennta- og menningarmálaráðuneytis 48
15. Skyldunám, skólanámskráin og námsverkefnin 49
15.1. Eigin verkfæri í námi og ábyrgð 49
15.2. Kennsluáætlanir og heimanám 49
15.3. Prófareglur og námsmat 49
15.4. Réttur til upplýsingaöflunar, m.a. skoðunar á prófum og námsmatsgögnum 50
15.5. Seinkun og flýtingar í námi 50
15.6. Undanþágur frá skyldunámi 50
15.7. Valgreinafyrirkomulag og framhaldsskólaáfangar 51
15.8. Nám í sænsku og norsku í stað dönsku 51
II. hluti: Hagnýtar upplýsingar 52

20. Fatnaður (skólafatnaður, klæðnaður í skóla, óskilamunir o.fl.) 53
20.1. Fatnaður 53
20.2. Óskilamunir 53
20.3. Útivistartími 53
20.4. Svefn 53
20.6. Heimsíða skólans 53
21. Fastir þættir í skólastarfinu 53
22. Frístundastarfsemi 53
22.1. Félagsstarf á yngsta stigi: Frístundaheimili 54
22.2. Félagsstarf á miðstigi og unglingastigi: Félagsmiðstöðvar 54
22.3. Sameiginlegir viðburðir félagsmiðstöðva í Hafnarfirði 55
23. Innritun í skóla, móttaka nýrra nemenda, skólaúrsögn og brottrekstur 55
23.1 Innritun í grunnskóla 55
23.2 Móttaka nýrra nemenda 56
23.3 Skólaúrsögn og búferlaflutningar 56
23.4. Brottrekstur úr skóla 56
24. Umhverfismál í skólastarfinu 56
24.1.2. Plokk 56
24.1.3. Flokkun 57
25. Ferðir í skólastarfi og kostnaður 57
25.1. Skólaakstur (skólaíþróttir) 57
25.2. Vettvangsferðir 57
25.3. Skólabúðir og nemendakostnaður 57
25.4. Skólaferðalög og nemendakostnaður 58
25.5. Valgreinar utan skóla og nemendakostnaður 58
26. Skólahúsnæði, öryggismál og skemmdir 58
26.1. Almennar umgengnisreglur 58
26.2. Reglur um íþróttahús og sundlaug 58
26.3. Öryggismál, skemmdir og ábyrgð 58
27. Skólasafn og útlán náms- og kennslugagna 58
28. Skólamáltíðir, nesti og matarmenning í skóla 59
29. Kvartanir til skólayfirvalda og kærur 60
30. Trúarbragðafrelsi og trúmál í skólastarfinu 60
31. Tryggingar í skólastarfi 61
32. Tölvu- og samskiptatækni í skóla 61
32.1. Reglur um tölvunotkun í skóla 62

32.2. Reglur um snjalltækja-/farsímanotkun í Hraunvallaskóla 63
32.3. Önnur viðfangsefni eftir atvikum (upptökur af skólastarfi) 63
33. Umferðamál í og frá skóla 63
33.1. Göngu- og hjólaleiðir barna í skólann 64
33.2. Akstur með aðföng og önnur umferð á skólalóðinni 64
33.3. Göngustígar og gangstéttar 64
33.4. Hjól, létt bifhjól, hjólbretti og línuskautar 64
34. Útleiga (skápar, aðstaða, tæki og ábyrgð o.fl.) 66
35. Öryggismál í skóla, skólalóð og fasteignaumsjón 66
III. hluti: Stoðþjónusta 67
60. Hlutverk skólaþjónustu sveitarfélags fyrir grunnskólanemendur 68
60.1. Verkefni skólaþjónustunnar 69
60.2. Fagþjónustan innan skólaþjónustunnar 70
60.2.4. Skólabragur, hegðunarvandi, SMT-skólafærni og PMTO-foreldrafærni 73
60.2.5. Sálfræðiþjónusta 75
60.2.6. Stuðningskennsla og sérúrræði 75
60.2.7. Talmeinaþjónusta 83
60.3. Forvarnir 84
60.3.3. Forvarnaverkefni grunnskólanna 86
60.3.4. Samstarf heimilis og skóla um forvarnir og forvarnafulltrúi Hafnarfjarðar 88
61. Félags- og fjölskylduþjónusta 90
61.1. Barnavernd sveitarfélags 90
61.2. Barnaverndarstofa og sérstök barnaverndarúrræði ríkisvalds 91
62. Heilbrigðisþjónusta 92
62.1. Skólaheilsugæsla 93
62.1.1. Hlutverk og verkefni skólaheilsugæslu 93
62.1.2. Skipulag og þjónusta heilsugæslunnar við nemendur 93
62.2. Önnur heilbrigðisþjónusta við grunnskólanemendur 93

INNGANGUR

Í Hraunvallaskóla er lögð áhersla á að nemendur hljóti góða alhliða menntun og fái hvatningu til náms í samræmi við þroska sinn og áhuga. Meginmarkmið skólastarfs í Hraunvallaskóla er að efla alhliða þroska barna og leitast við að hlúa að þeim andlega og líkamlega til þess að þau geti notið bernskunnar og skólagöngunnar í öruggu og uppbyggilegu umhverfi. Leitast er við að veita öllum börnum jafnan rétt til góðrar menntunar við hæfi hvers og eins og efla áhuga og löngun þeirra til frekari menntunar og þroska. Til þess að svo megi verða þarf samstarf heimila og skóla að vera öflugt og upplýsingastreymi og aðgengi að starfsmönnum gott, enda er hlutverk skóla m.a. að taka þátt í uppeldi barna, þó ábyrgðin hvíli fyrst og fremst á foreldrum.

Hraunvallaskóli starfar eftir hugmyndafræði opna skólans og er byggingin hönnuð með það í huga. Kennsla er miðuð við að mæta ólíkum þörfum einstaklinga sem setja sér eigin námsmarkmið, læra að skipuleggja nám sitt sjálfir og meta árangur sinn. Í kennsluskipulagi er lögð áhersla á skipulag sem byggir á hópavinnu, þemanámi, einstaklingsvinnu, þrautalausnum, gagnrýnni hugsun og færni nemenda til að afla sér þekkingar og nýta sér nýjustu upplýsinga- og samskiptatækni í því skyni. Umsjónarkennarar í sama árgangi vinna saman að öllum undirbúningi fyrir sinn árgang. Það er til að tryggja að öllum nemendum standi til boða sambærileg námstækifæri og einnig til að efla faglega umræðu og ígrundun kennara og nýta örugglega styrkleika hvers og eins þannig að allur nemendahópurinn njóti. Með kennaraþrennu er verið að reyna að jafna álag á kennara og auka sveigjanleika í skipulagningu. Þetta fyrirkomulag gefur nemendum möguleika á að kynnast fleiri félögum og auka þannig færni þeirra á vinnu verkefna með ólíkum hópum. Leik- og grunnskóli vinna náið saman m.a. með samstarfi milli leikskólakennara sem hafa umsjón með elstu börnunum í leikskóla og grunnskólakennara. Menntastefna Hafnarfjarðar er lögð til grundvallar öllu starfi í skólanum.

Í lögum nr. 91 um grunnskóla frá 12. júní 2008 stendur að í hverjum skóla skuli gefa út skólanámskrá og starfsáætlun. Skólanámskrá er nánari útfærsla á aðalnámskrá grunnskóla um markmið, inntak náms og námsmat, starfshætti, mat á árangri og gæðum skólastarfs. Skólanámskrá tekur mið af sérstöðu grunnskóla og aðstæðum og skal endurskoða reglulega. Skólanámskrá Hraunvallaskóla er lögð fram til samþykktar af skólaráði Hraunvallaskóla og Fræðsluráði Hafnarfjarðar.

Hafa ber í huga að starf í grunnskólum tekur alltaf einhverjum breytingum frá ári til árs og því er nauðsynlegt að endurskoða skólanámskrána á hverju ári svo alltaf megi þar finna nýjustu upplýsingar um skólastarfið. Það skiptir einnig miklu máli að allir þeir sem koma að starfinu í skólanum, nemendur, foreldrar og starfsmenn kynni sér vel inntak hennar og séu því vel kunnugir. Allar ábendingar um það sem betur má fara í starfi skólans eru vel þegnar. Skólanámskrá Hraunvallaskóla er aðgengileg á heimasíðu skólans.

A. HLUTVERK STARFSÁÆTLUNAR

Starfsáætlun fyrir grunnskóla er skylda að gefin sé út árlega af hverjum grunnskóla samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 63-65). Starfsáætlun er því samheiti fyrir almenna upplýsingagjöf til foreldra um skólastarfið sem innifelur í sér margvíslega upplýsingagjöf um skólastarfið, s.s. allar aðrar áætlanir sem gert er ráð fyrir að skólar hafi en sjálfa skólanámskrána (sem er þá áætlunin um námið).

Hlutverk starfsáætlunar er að veita upplýsingar sem styðja við að það nám og kennsla sem stefnt er að í skóla geti átt sér stað. Hlutverk starfsáætlunar er því að miðla hagnýtum upplýsingum um framkvæmd skólastarfsins á hverjum tíma, sérstaklega til foreldra nemenda. Efnisþætti starfsáætlunar er í flestum tilvikum einnig að finna á vef skólans þótt þar séu upplýsingar uppfærðar jafnóðum/oftar en þessi starfsáætlun sem er uppfærð árlega.

Samkvæmt lögum um grunnskóla skal starfsáætlun hvers skóla fara árlega í staðfestingarferli í skólanefnd hvers sveitarfélags sem fer með málefni grunnskóla, í Hafnarfirði fræðsluráði bæjarins. Áður en það ferli gerist skal starfsáætlun vera til umfjöllunar í skólaráði skólans og skila staðfestingu á umfjöllun sinni áður en til staðfestingar fræðsluráðs kemur. Jafnframt er starfsáætlunin hluti innra og ytra mats á skólastarfi í samræmi við lög.

Það meginsjónarmið er í gangi að starfsáætlun hvers skóla gefi fullnægjandi yfirsýn yfir skipulag og starfshætti í skólastarfi sem eru viðhöfð í kringum námsferlið þar sem skólanámskráin kynnir sjálft námsinntakið.

B. FRÆÐSLUMÁL – FRÆÐSLURÁÐ OG FRÆÐSLUÞJÓNUSTA

Sveitarfélög fara með málefni grunnskóla samkvæmt lögum. Hvert sveitarfélag hefur þar sérstaka samþykkt fyrir sveitarfélagið sem skýrir þá frekar hvernig skipulag bæjarins heldur utan um málefni þess eins og skólamál. Samþykkt fyrir stjórn Hafnarfjarðarkaupstaðar og fundarsköp bæjarstjórnar (nú frá árinu 2013) tilgreinir fræðsluráð sem skólanefnd sveitarfélagsins yfir grunnskólunum (greinar 59-64). Þar er sérstaklega nefnt að kærur sem tengjast skólastarfi einstakra skóla, í samræmi við lög um grunnskóla frá 2008, skuli beina til fræðsluráðs áður en þeim sé vísað til ráðherra líkt og lögin gera einnig ráð fyrir.

Samkvæmt grunnskólalögum er það eitt verkefna sveitarfélags að tryggja að öll börn í sveitarfélagi (byggir á lögheimilisskráningu) skuli njóta grunnskólagöngu frá 6-16 ára aldurs og skapa viðeigandi aðstöðu til skólahaldsins eins og það snýr að húsnæði, búnaði og annarri aðstöðu í gegnum fjármuni til reksturs grunnskóla.

Samkvæmt skipuriti fyrir stjórnkerfi Hafnarfjarðarbæjar er mennta- og lýðheilsusvið Hafnarfjarðar stjórnsýsluhluti fræðslumála bæjarins sem undir fræðsluráð heyra. Sviðsstjóri fyrir fræðsluþjónustu Hafnarfjarðar er Fanney Dóróthea Halldórsdóttir. Mennta- og lýðheilsusvið Hafnarfjarðar nær því yfir alla starfsemi sem tengjast skólamálum sveitarfélagsins sem skiptir í ýmsar stofnanir, þar með talda grunnskólana. Utan um starfsemi mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar heldur skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar sem annast yfirumsýslu fræðslumála sveitarfélagsins. Á vef bæjarins er síðan að finna almennar upplýsingar um grunnskóla bæjarins og þjónustu við þá óháð einstaka skólum.

Á Skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar er haldið fer fram umsýsla rekstrar- og fagmála fyrir grunnskólana saman. Hún er þannig næsti tengiliður foreldra í stjórnsýslunni þegar grunnskólunum sjálfir sleppir. Jafnframt heldur skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar utan um ýmis verkefni/viðburði sem snúa að grunnskólunum sameiginlega og stýrir þar samvinnu allra grunnskóla bæjarins eftir því sem við á hverju sinni. Sömuleiðis annast Skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar ýmsa útgáfu fyrir grunnskólastarfið og má finna nánar um á vef bæjarins.

Skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar
Linnetsstíg 3
220 Hafnarfjörður

C. MENNTASTEFNA SVEITARFÉLAGS

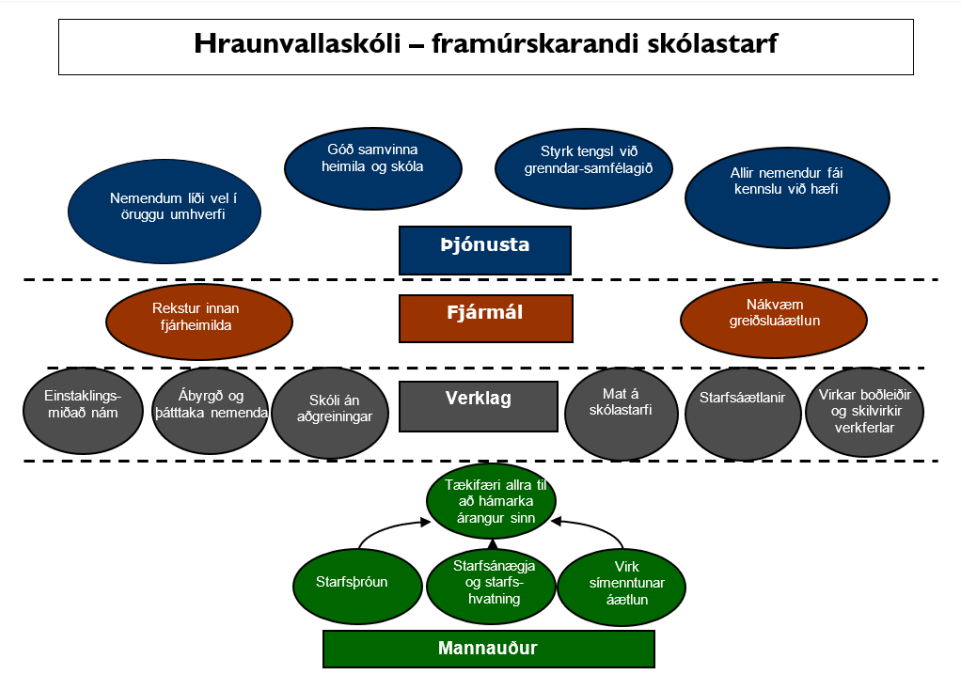
Samkvæmt aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 63 og víðar) skal hvert sveitarfélag gefa út menntastefnu og vísar í lög um grunnskóla frá 2008 (t.d. 37. grein). Skólastefna er eins konar yfirlýsing sveitarfélags um megináherslur í skólastarfi sveitarfélags og skal hún taka mið af aðstæðum á hverjum stað. Gert er ráð fyrir að hún sé unnin í sem mestu samráði hagsmunaaðila sem að skólastarfinu koma. Enn fremur er þó gert ráð fyrir að þrátt fyrir skólastefnu sveitarfélags að hver skóli hafi svigrúm til að þróa skólastarfið á eigin forsendum og hafi sjálfstæðan ákvörðunarrétt þar á grunni regluverksins og þjónustusamninga eftir atvikum. Skólastefnur sveitarfélaga skulu endurskoðaðar eftir þörfum.

Menntastefna Hafnarfjarðar er frá 2024. Leiðarljós menntastefnu eru í grunninn fjögur. Það eru sköpun, fjölbreytileiki, vellíðan og samvinna og búið að marka áherslur fyrir hvert og eitt leiðarljós sem eiga beina skírskotun í bæði Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

I. hluti: Stjórnun og skipulag skóla

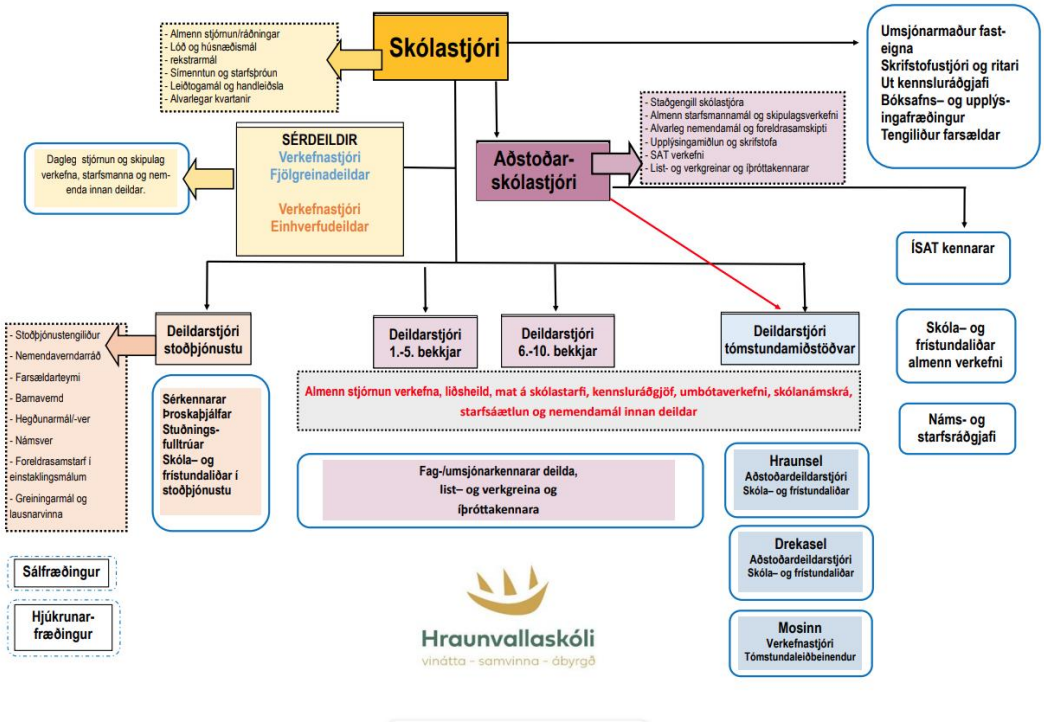
1. Stefna skóla

Vorið 2006 skrifuðu stjórnendur Hraunvallaskóla undir árangursstjórnunarsamning við stjórnendur Hafnarfjarðarbæjar. Í framhaldi af því var stofnaður stýrihópur um þessa vinnu í skólanum. Stefnukort skólans og mælikvarðar litu dagsins ljós haustið 2006 en hafa verið endurskoðaðir reglulega síðan þá. Hér fyrir neðan er stefnukort Hraunvallaskóla.



2. Stjórnkerfi og skipurit skóla

Hraunvallaskóli er grunn- og leikskóli með aðskilda yfirstjórn og rekstur. Hér gefur að líta skipurit grunnskólans:



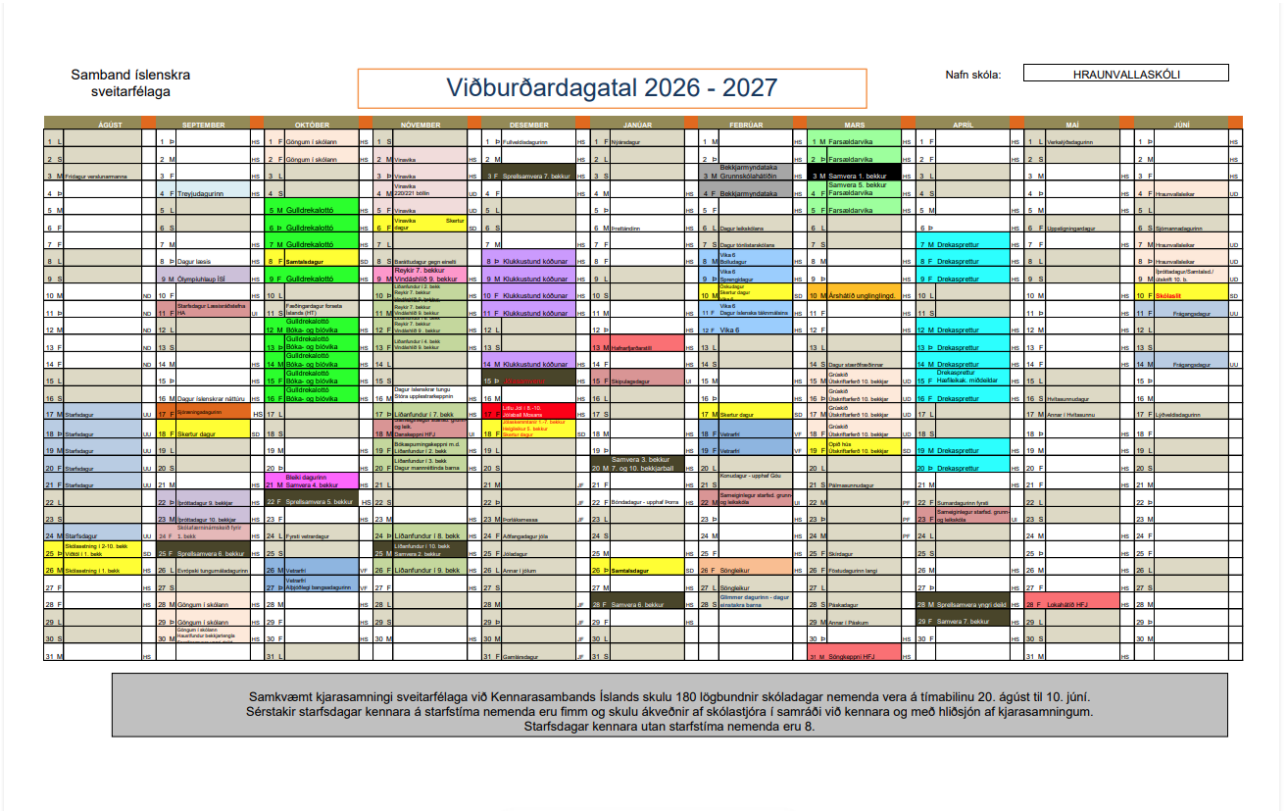
3. Skrifstofuhald og opnunartímar

Skrifstofa Hraunvallaskóla er opin mánudaga til fimmtudaga frá kl. 07:45 til 16:00 og á föstudögum frá kl. 07:45 til 15:00. Síminn lokar kl. 15:30 mánudaga til fimmtudaga og kl. 15:00 föstudaga. Skrifstofustjóri skólans er Guðmunda Jóna Sigurðardóttir og ritari skólans er Geirþrúður Þórðardóttir.

Símanúmer skólans er 590-2800.

Skrifstofa skólans tekur m.a. á móti forfallaskráningum en einnig er bent á mentor.is til að tilkynna hlutaveikindi, veikindi og sækja um styttri leyfi.

4. Verkefnaskrá nemenda (skóladagatal) og fastir liðir í skólastarfinu



Skóladagatal Hraunvallaskóla er aðgengilegt á heimasíðu skólans:
[Skoladagatal-2026-2027-PDF.pdf]

Mánuður	Viðfangsefni
Ágúst 2026	• Skólasetning og skólakynningar
September	• Ólympíuhlaup ÍSÍ • Göngum í skólann • Dagur læsis • Skipulagsdagur • Skertur dagur • Dagur íslenskrar náttúru • Skólafærninámskeið fyrir 1. bekk • Evrópski tungumáladagurinn • Sjóræningadagurinn • Íþróttadagur 9. bekkjar • Íþróttadagur 10. bekkjar • Evrópski tungumáladagurinn • Haustfundur bekkjartengla
Október	• Gullrekalottó • Samtalsdagur • Bleiki dagurinn • Bóka- og bíóvika • Vetrarfrí • Bangsadagurinn • Hrekkjavaka

Nóvember	• Vinavika • Skertur dagur • Baráttudagur gegn einelti • Líðanfundir • Reykir 7. bekkur • Vindáshlíð 9. bekkur • Bókaspurningakeppni miðdeildar • Sameiginlegur skipulagsdagur grunn- og leikskóla • Dagur íslenskrar tungu og setning Stóru og litlu upplestrarkeppninnar • Dagur mannréttinda barna
Desember	• Fullveldisdagurinn • Klukkustund kóðunar • Jólasamverur í yngri deild, miðdeild og unglingadeild • Jólaböll • Síðasti kennsludagur í unglingadeild 17. des. • Síðasti kennsludagur í yngri og miðdeild 18. des.
Janúar 2027	• Skipulagsdagur • Fyrsti kennsludagur er 4. janúar • Þrettándinn • Skipulagsdagur • Bóndadagur • Samtalsdagur
Febrúar	• Bekkjarmyndatökur • Vika6 • Grunnskólahátíðin • Bolludagur • Sprengidagur • Öskudagur/skertur dagur • Dagur íslenska táknmálsins • Vetrarfrí • Konudagur • Skipulagsdagur • Söngleikur • Dagur einstakra barna
Mars	• Farsældarvika • Árshátíð unglingadeildar • Dagur stærðfræðinnar • Grúskið • Opið hús – skertur dagur • Útskriftarferð 10. Bekkjar • Páskafrí
Apríl	• Drekasprettur • Hæfileikakeppni miðdeildar • Frí á sumardaginn fyrsta • Skipulagsdagur
Maí	• Frí á Uppstigningardaginn • Frí Annan í Hvítasunnu
Júní	• Hraunvallaleikar • Íþróttadagur/samtalsdagur • Útskrift 10. bekkjar • Skólaslit í 1.-9. bekk

	• Frágangsdagar

Sérstakir uppbrotsdagar á skólaárinu:

Uppbrotsdagur	Yngsta stig	Miðstig	Unglingadeild
Hraunvallaleikar	3	3	3
Grúskið	4	4	4
Baráttudagur gegn einelti	1	1	1
Vordagar	2	2	2
SAMTALS	**10**	**10**	**10**

5. Skólabragur og skólareglur

Skólareglur skólans eru unnar í samræmi við reglugerð nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins, svo og ákvæði stjórnsýslulaga nr. 37/1993. Skólastjóri er endanlega ábyrgur fyrir gerð skólareglnanna. Almennt taka skólareglur á almennri umgengni í skóla, samskiptum, háttsemi, skólasókn, ástundun náms, hollustu og heilbrigðum lífsvenjum út frá ábyrgð, réttindum og skyldum. Um gerð skólareglna og málefni þeim tengd eru almenn viðmið fræðsluyfirvalda höfð til hliðsjónar.

5.1. Skólabragur og stefna gegn ofbeldi

Stefnuyfirlýsing

Á heimasíðu SAFT eru gagnlegar upplýsingar um rafrænt einelti. Í Hraunvallaskóla er lögð áhersla á jákvæð og uppbyggjandi samskipti. Í samræmi við þessa sýn lýsir starfsfólk, nemendaráð, foreldrafélag og foreldraráð Hraunvallaskóla því yfir að hvorki einelti né annað ofbeldi verður liðið í skólanum. Leitað verður allra ráða til að fyrirbyggja einelti og ofbeldi sem og að leysa þau mál sem upp koma á farsælan hátt. Hraunvallaskóli á að vera öruggur vinnustaður þar sem starfið mótast af virðingu og umhyggju. Til að fyrirbyggja einelti er áhersla á leiki í frímínútum og er skólinn með Vinaliðaverkefnið sem unnið er eftir í yngri deild. Í Hraunvallaskóla er litið á það sem samstarfsverkefni heimila og skóla að stuðla að velferð nemenda þar sem einelti á aldrei rétt á sér.

Skilgreining

Einelti er síendurtekið áreiti sem beinist að sama aðila í lengri eða skemmri tíma. Í einelti felst misbeiting á valdi þar sem meintur þolandi getur ekki varið sig. Einelti á sér stað milli tveggja einstaklinga eða einstaklings og hóps. Einelti getur birst í ýmsum myndum, en algengast er að flokka það í tvo flokka, andlegt og líkamlegt. Undanfarið hefur það einnig færst í vöxt að nemendur verði fyrir svokölluðu rafrænu einelti.

Dæmi um einelti

Í líkamlegu einelti felst hvers konar líkamlegt áreiti svo sem barsmíðar, slagsmál, hártoganir og spörk. *Andlegt einelti* á sér stað við stríðni, höfnun, svipbrigði, skilaboð o.fl. (skilja út undan, tala illa um, ógna, hæða o.s.frv.).

Rafrænt einelti er skilgreint eins og annað einelti. Rafrænt einelti er notað yfir þá tegund eineltis þegar internetið og/eða GSM-símar eru notaðir til að koma niðrandi og oft á tíðum meiðandi upplýsingum um einstakling á framfæri. Einelti af þessum toga hefur færst verulega í vöxt undanfarin misseri enda gerir það geranda kleift að leyna betur athæfi sínu. Á heimasíðu SAFT eru gagnlegar upplýsingar um rafrænt einelti.

Vísbendingar um að um einelti geti verið að ræða:
Hugsanlega getur verið um einelti að ræða ef nemandinn:

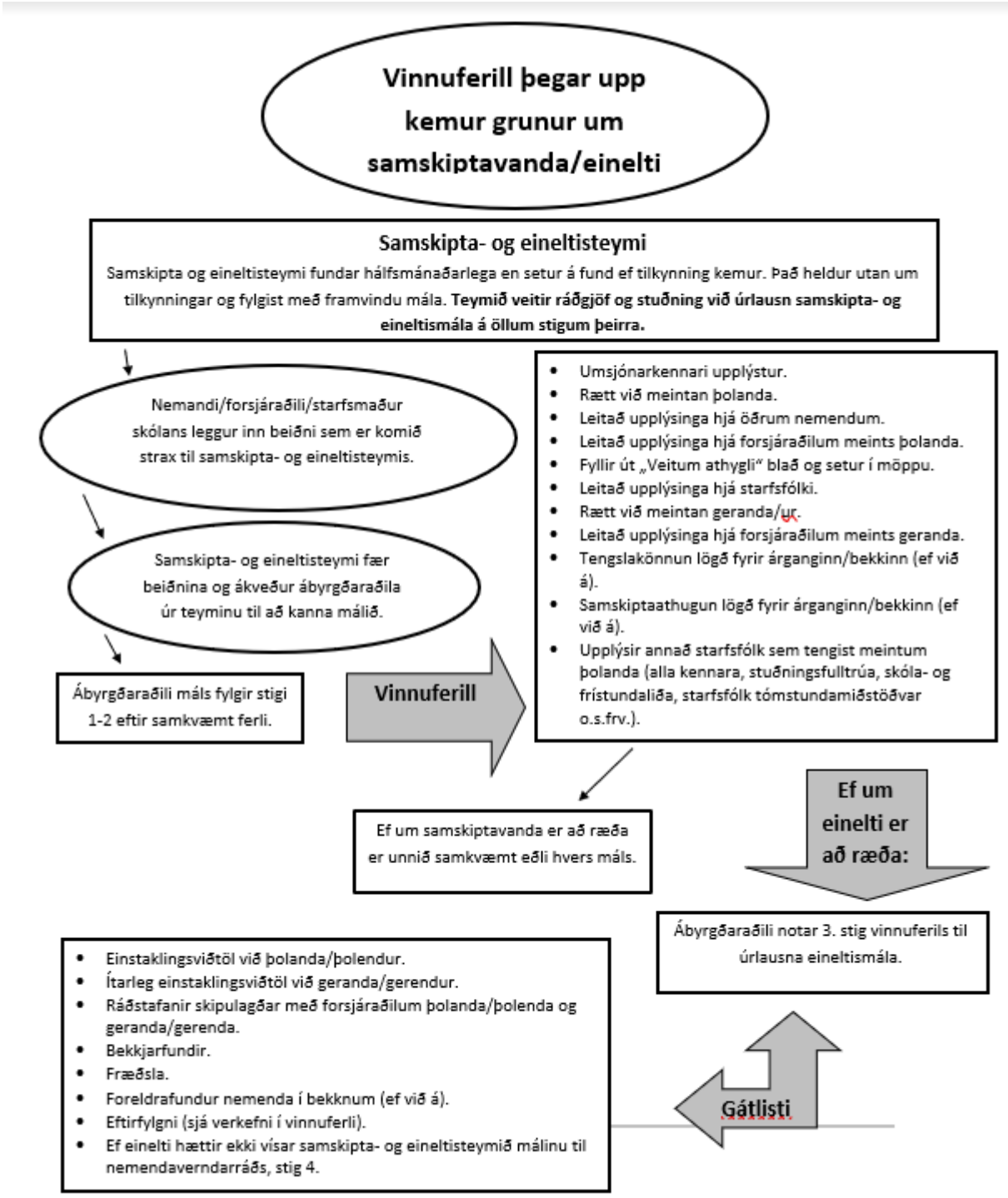
- Er hræddur við að ganga einn í skólann eða heim
- Fer aðra leið í skólann en hann er vanur
- Vill ekki fara í skólann
- Kvartar undan vanlíðan á morgnana, t.d. höfuðverk og magaverk
- Byrjar að skrópa í skólann
- Hættir að sinna náminu, einkunnir lækka
- Fer að koma heim með rifin föt og skemmdar námsbækur
- Er sífellt að „týna" eigum sínum
- Missir sjálfstraust, byrjar jafnvel að stama
- Fitnar eða grennist ótæpilega
- Leikur sér ekki við önnur börn, forðast þau jafnvel
- Neitar að segja frá því hvað amar að
- Kemur heim með marbletti eða skrámur sem hann getur ekki útskýrt
- Verður árásargjarn og erfiður viðureignar.

Fyrirbyggjandi aðgerðir

- **Samskipta- og tengslakannanir** – hægt er að gera kannanir með ýmsum hætti. Tilgangurinn er að afla upplýsinga um samskipti og líðan og bregðast við í samræmi við niðurstöður. Könnun er lögð fyrir hvern árgang minnst einu sinni á ári en auk þess eru sérstakar kannanir lagðar fyrir einstaka hópa þegar þess þarf.
- **Lífsleikni** – í hverjum árgangi eru unnið að bættum samskiptum m.a. í gegnum lífsleikni. Þar eru gildi skólans, vinátta - samvinna – ábyrgð, höfð að leiðarljósi.
- **Fræðsla og umræða –** á haustin er eineltisáætlun skólans ásamt fræðslu um skilgreiningu kynnt á skólakynningu foreldra hvers árgangs. Ýmis fræðsluerindi á vegum skólans, foreldrafélagsins eru fengin inn í skólann.
- **Virkt eftirlit –** gott eftirlit verður að vera þar sem nemendur koma saman s.s. í frímínútum, íþróttahúsum, ferðalögum, matsal og kennslustofum.

Samskiptateymi
Samskiptateymi Hraunvallaskóla kemur saman á tveggja vikna fresti eða oftar eftir þörfum. Teymisstjóri er Elma Vagnsdóttir náms- og starfsráðgjafi. Í teyminu eru einnig Guðbjörg Harpa Valdimarsdóttir deildarstjóri 6.-10. bekkjar, Aníta Ómarsdóttir deildarstjóri 1.-5. bekkjar og Aðalbjörg Sigurðardóttir aðstoðarskólastjóri.

Hlutverk samskiptateymis
Hlutverk samskiptateymis er fyrst og fremst að vera leiðbeinandi aðili við lausn samskipta- og eineltismála. Samskiptateymi vinnur auk þess ýmiss konar forvarnarstarf gegn einelti. Fulltrúar teymisins eru kennurum til fulltingis í vinnslu eineltismála. Sé samskiptamál svo alvarlegt að kennari telur fullreynt að hann geti leyst það sjálfur getur hann vísað málinu til teymisins sem grípur þá til frekari aðgerða. Teymið getur svo vísað málum til nemendaverndarráðs ef það telur þess þörf.



5.2. Skólareglur og agabrot í SMT-skólafærni

SMT-reglur Hraunvallaskóla byggja á dyggðum hans sem eru:

Vinátta - samvinna – ábyrgð

Markmið SMT er að skapa jákvæðan skólabrag og tryggja öryggi og velferð nemenda og starfsfólks. Lögð er áhersla á að koma í veg fyrir og draga úr óæskilegri hegðun nemenda með því að kenna og þjálfa félagsfærni, gefa jákvæðri hegðun gaum með markvissum hætti og samræma viðbrögð starfsfólks gagnvart nemendum sem sýna óæskilega hegðun. Þessi nálgun byggir á margra ára rannsóknum sérfræðinga í Oregon í Bandaríkjunum og er framkvæmd í samráði við þá.

Hrós er notað sem jákvæð og árangursrík hvatning. Hvatning í formi hróss eykur mjög sjálfstraust barna og er árangursríkust ef hrósið er nákvæmt og ef það er gefið fyrir nýja og betri hegðun eða færni. Dreki er gefinn þegar starfsmaður verður vitni að æskilegri hegðun nemanda, eins og að fara eftir reglum eða þegar hann sýnir framför. Einnig er hægt að gefa hópum dreka. Nemandi skilar dreka til umsjónarkennara eftir að hann hefur farið með hann heim og sýnt foreldrum. Starfsfólk skólans leggur sig fram við að segja við nemendur fyrir hvaða hegðun drekinn er gefinn. Árgangurinn fær umbun þegar fyrirfram ákveðnum fjölda dreka er náð.

Í skólanum er starfandi SMT-teymi. Í því eiga sæti fulltrúar kennara, starfsmanna og stjórnenda. SMT-teymið fundar reglulega og heldur m.a. utan um endurmenntun starfsfólks og innleiðingu nýrra verkfæra. Hraunvallaskóli varð sjálfstæður SMT-skóli skólaárið 2011-2012. Hér kemur síðan SMT-reglutafla skólans og agaferill.

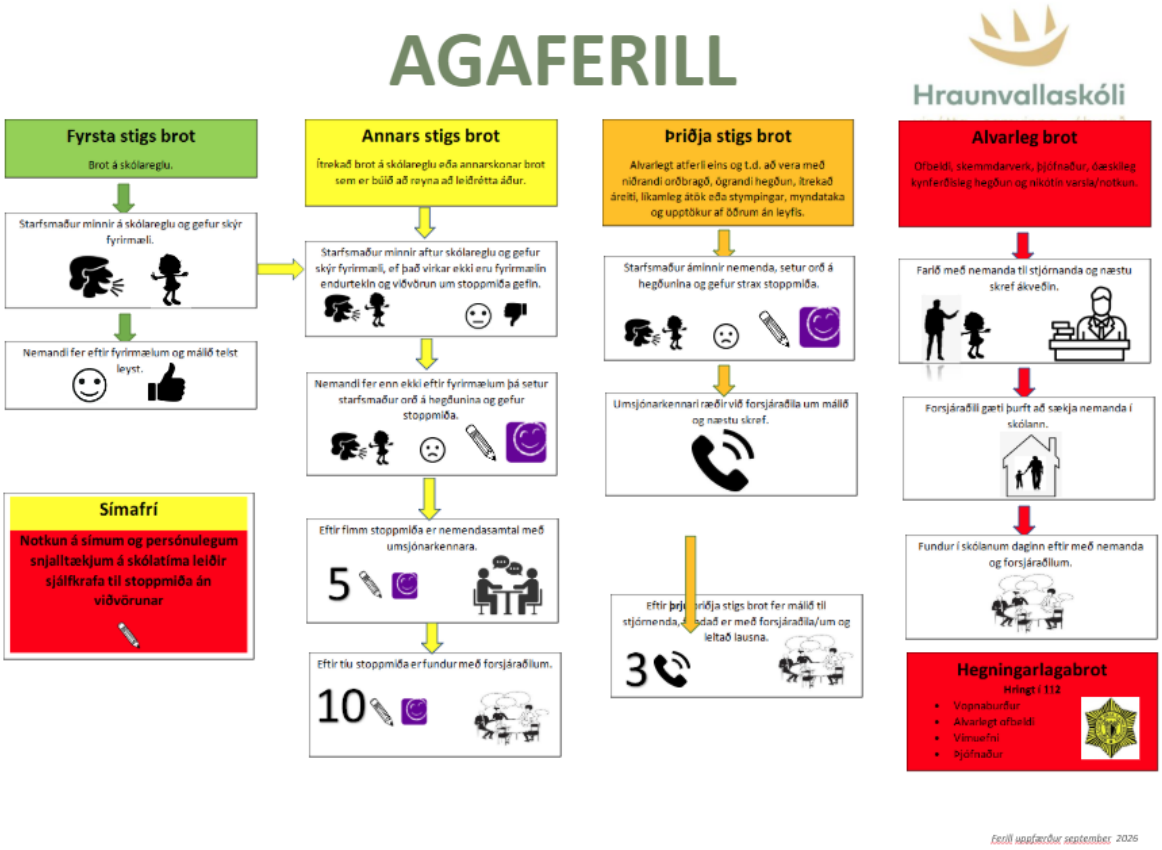
Reglutafla SMT

SMT reglutafla

SVÆÐI	VINÁTTA	SAMVINNA	ÁBYRGÐ
REGLUR Á ÖLLUM SVÆÐUM	• Vera vinaleg • Hjálpa öðrum • Tilbúin að vera við hliðina á hverjum sem er	• Setja rusl í ruslafötur • Nota innirödd	• Fara eftir fyrirmælum • Hafa hendur og fætur hjá sér • Leiða hjá sér óæskilega hegðun • Fylgja athyglismerki • Fara vel með eigur okkar og annarra
BÚNINGSKLEFAR			• Hengja föt á snaga • Hafa með sér viðeigandi fatnað • Bíða róleg á bekk eftir kennara
GANGUR/ANDDYRI		• Ganga hægra megin	• Hengja föt á snaga • Setja skó í skóhillu
KENNSLUSVÆÐI	• Taka tillit til annarra • Tilbúin að vinna með hverjum sem er	• Gefa vinnufrið • Virða tíma okkar og annarra • Rétta upp hönd	• Vera vinnusöm • Vera með viðeigandi gögn • Vera á sínu svæði • Snjalltæki með leyfi kennara
MATSALUR		• Fara í röð • Ganga frá eftir sig	• Nota borðsiði • Ganga rólega
SALERNI	• Gefa öðrum næði		• Sturta niður • Þvo hendur
SALUR	• Klappa á viðeigandi hátt	• Ganga í röð til og frá sal	• Sitja hljóð og hlusta á flutning annarra
SKÓLALÓÐ	• Leika saman • Hugsa um þá sem eru einir	• Virða leik annarra	• Klæða sig eftir veðri • Geyma hjól í hjólastandi á skólatíma • Snjókast á gamla körfuboltavellinum • Hjólabretti á hjólabrettavelli • Vera inni á skólalóðinni
FERÐIR Á SKÓLATÍMA		• Halda hópinn • Fara rólega inn og út úr bílnum	• Fara í röð áður en bíllinn kemur • Sitja kyrr í sætum • Spenna beltin
HRAUNSEL	• Leika saman • Hugsa um þá sem eru einir	• Hjálpast að við að ganga frá	• Láta vita þegar þú mætir • Borða við matarborðið

Við skiljum gos, sælgæti og orkudrykki eftir heima sem og vopn. Notkun vopna, tóbaks, áfengis og vímuefna er óheimil sem og þjófnaður og svindl.
Ágúst 2020

Agaferli SMT



5.3. Skólasóknarreglur og brottrekstur

Sjá lið 5.2 fyrir nánari útlistun á skólasóknarreglum og brottrekstri.

5.4. Frímínútur, hlé og ástundun náms

Frímínútur og hlé

Á morgnana eru frímínútur í Hraunvallaskóla kl. 09:35–10:00 fyrir nemendur í 1.-4. bekk. Nemendur í 5.-10. bekk fara í frímínútur kl. 10:15-10:40. Unglingadeild tekur frímínútur frá kl. 09:55-10:15. Hádegishlé er 40 mínútur í 1.-7. bekk en 30 mín. í unglingadeild. Nemendur hafa 20 mínútur til þess að snæða og 20 mínútur í frímínútur í 1.-7. bekk. Hádegishlé í 1.-4. bekk er frá kl. 11:20-12:00, í 5.-7. bekk frá kl. 12:00-12:40 og frá kl. 12:20-12:50 í 8.-10. bekk. Allir nemendur í 1.-7. bekk fara út í frímínútur. Ef nemandi hefur verið veikur eða getur ekki að öðrum orsökum farið út hefur hann leyfi til að vera inni og jafna sig eftir veikindi að hámarki tvo daga. Nauðsynlegt er að skrifleg beiðni komi frá foreldrum/forsjáraðilum vegna þessa. Nemendur í 8.–10. bekk hafa leyfi til þess að vera inni í frímínútum og nýta sér aðstöðu í Mosanum, í matsal, á bókasafni og á göngum skólans. Öllum nemendum skólans er boðið upp á hafragraut í byrjun skóladags. Á skólalóð skulu nemendur sýna aðgæslu og tillitssemi við félaga sína. Nemendur í 1.-7. bekk mega ekki fara út af skólalóð á skólatíma nema með sérstöku leyfi umsjónarkennara eða starfsmanns skólans. Nemendur í 8.-10. bekk mega fara út af skólalóð í frímínútum, hádegishléum og eyðum í stundatöflu.

Ástundun náms

Í 1. – 10. bekk er gefin skólasóknareinkunn. Nemendur og foreldrar/forsjáraðilar fá upplýsingar um skólasókn sendar heim vikulega í unglingadeild en mánaðarlega í 1.-7. bekk. Foreldrar/forsjáraðilar geta einnig fylgst með skólasókn og ástundun barna sinna á Mentor. Á Mentor eru skráðar inn upplýsingar um skólasókn og ástundun, þar eru einnig skráðar í dagbók upplýsingar um einstök hegðunarbrot nemenda. Umsjónarkennari hefur forgöngu um lausn á vanda vegna skólasóknar, ástundunar og agabrota í samvinnu við nemanda og/eða foreldra/forsjáraðila. Ef ekki tekst að leysa vandann er málinu vísað til skólastjórnenda og síðar nemendaverndarráðs náist ekki utan um málið (sjá ástundunarreglur hér neðar). Við alvarleg agabrot getur þurft að vísa nemanda í 8.–10. bekk tímabundið úr skóla. Jafnframt er málinu vísað til Félagsþjónustu Hafnarfjarðar og Mennta- og lýðheilsusviðs. Í 8.–10. bekk er unnið út frá SMT-skólafærni. Nemendur fá stoppmiða við brot á skólareglum Hraunvallaskóla.

Ástundunarreglur

Ástundunarreglur eru samræmdar fyrir skóla í Hafnarfirði. Þær má sjá í heild sinni hér: *http://www.hraunvallaskoli.is/nam-og-kennsla/astundunarreglur/*

Frá haustinu 2019 tóku við samræmdar reglur um skólasókn, þ.e. um fjarvistir/seinkomur, brottrekstra úr tímum og leyfi/veikindi nemenda, í grunnskólum Hafnarfjarðar. Tilgangur þess að vinna að stefnumótun um fjarvistir/seinkomur/brottrekstra og veikindi/leyfi í grunnskólum Hafnarfjarðar er margvíslegur og saman myndar hann mikilvægi þessarar stefnumótunar af þremur þáttum:

- Að samræma vinnubrögð, verklag og úrræði svo allir grunnskólanemendur hafi jafnræði varðandi mat á þátttöku sinni í skólastarfinu óháð skólum í Hafnarfirði.
- Að það er aukin samfélagstilhneiging að samþykkja minnkandi skólasókn og það þarf að bregðast við henni af ýmsum ástæðum svo viðeigandi virðing sé borin fyrir grunnskólanámi.
- Að koma sem mest í veg fyrir óþarfa fjarvistir úr skólastarfinu og fyrirbyggja skólaforðun einstakra nemenda.

Almennar reglur:

1. Ástundun er notað sem samheiti yfir allar fjarvistir í skólastarfi, sem er skipt í tvær tegundir í þessum tillögum. Það eru annars vegar reglur um fjarvistir, seinkomur og brottvikningar úr kennslustundum og hins vegar um leyfi og veikindi.
2. Fjarvistir/seinkomur/brottrekstrar og leyfi/veikindi lúta sitt hvoru viðmiði varðandi eftirfylgni þótt í meginatriðum sé sama skipulag á hvoru tveggja. Það skipulag sem fyrr fer í gang ræður för ef þau eru ekki samhliða.
3. Fylgt er ákveðnu vinnuferli varðandi fjarvistir/seinkomur/brottrekstur og leyfi/veikindi sem skiptist í forstig, viðbragðsstig, hættustig og barnaverndarstig. Tilgangur þessara ferla er að samhæfa viðbrögð við skólasókn í grunnskólum Hafnarfjarðar svo áþekkt ferli mæti nemendum með svipaða skólasókn óháð einstaka grunnskólum. Færist nemandi milli skóla innan Hafnarfjarðar færist skólasókn hans með innan skólaársins, ásamt viðeigandi gögnum sem tengjast skólasóknarferli hans.
4. Sömu skólasóknarform, eitt skólasóknarform fyrir hvert stiganna þriggja, gilda um skróp/seinkomur/brottrekstra og leyfi/veikindi í samræmi við viðmið hér aftar.

Fjarvistir, seinkomur og brottrekstur úr kennslustundum:

1. Ef nemandi kemur í kennslustund eftir að kennsla hefst hjá kennara fær hann eitt fjarvistarstig og telst vera seinkoma.

2. Ef nemandi mætir ekki í kennslustund eða eftir að 20 mínútur eru liðnar af henni telst það vera fjarvist og gefur tvö fjarvistarstig.
3. Ef að nemanda er vikið úr tíma fær hann þrjú fjarvistastig og er vísað til skólastjórnanda.
4. Vísi skólastjórnandi nemanda heim úr skólanum út skóladaginn í kjölfar brottrekstrar úr tíma fær nemandi tvö fjarvistastig til viðbótar, en ekki fyrir aðra tíma sem hann missir af sökum brottvikningarinnar.
5. Skólasóknareinkunn (fjarvistir, seinkomur og brottvísanir úr tíma) er gefin á kvarðanum A, B+, B, C+, C og D. Gefa skal skólasóknareinkunn fyrir alla árganga grunnskólans.

Leyfi og veikindi:
1. Stök leyfi/veikindi sem samtals er sex kennslustundir telst vera einn fjarvistadagur.
2. Leyfi og veikindi teljast ekki til skólasóknareinkunnar en teljast sem hluti af raunmætingu.
3. Í stökum tilvikum er ákveðið að ferli fer ekki í gang sökum þess að eðlileg skýring er fyrir hendi og kennari hefur upplýsingar frá forsjáraðilum, t.d. vegna dvalar á spítala.
4. Samhæft leyfistilkynningarform verður fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar sem fylgir tillögum starfshópsins. Það form skal fylla út ef leyfi skal vara í þrjá daga eða lengur. Leyfistilkynningarform er bæði hægt að útfylla rafrænt eða á pappír. Leyfi í tvo daga eða minna skal skrá í Mentor af forráðamönnum eða senda tölvupóst/hringja í skóla.

Skólasóknareinkunn:
- Skólasóknareinkunn gildir um fjarvistir, seinkomur og brottrekstra úr kennslustundum.
- Skólasókn hefst með einkunnina A og lækkar síðan allan veturinn eftir því sem fjarvistir aukast. Ein skólasóknareinkunn gildir fyrir allt skólaárið.
- Möguleiki er að hækka skólasóknareinkunn upp um fjögur fjarvistarstig á viku með óaðfinnanlegri skólasókn í heila viku. Í samningi við nemanda (skólasóknarform-viðbragðsstig og skólasóknarform-hættustig) er þetta viðfangsefni til umræðu og hvatningar. Ekki er hægt að hækka hærra en í B yfir skólaárið og hefst ekki fyrr en nemandi er kominn í C+ í einkunn eða lægra.

Ferli um fjarvistir, seinkomur og brottrekstra

Endurskoðað haust 2022

Fjarvist-arstig	***Skólasókn. einkunn***	***Verklag***
0-6	A	Verkfæri skóla/SMT skólafærni: Hvatning Nemendur hér fái reglulega hrós fyrir virka mætingu í kennslustundir.
7-12	B+	
13-30	B	***Forstig*** Verkfæri skóla/SMT-skólafærni: hvatning og mörk. a. Umsjónarkennari (Uk) ræðir við nemanda (Ne). Skráð í Mentor. b. Skóli (Uk/Ri) sendir stöðu ástundunar úr Mentor á forsjáraðila. c. Uk vinnur ræðir við Ne og sendir deildarstjóra (De) upplýsingar þegar fjarvistarstig fara yfir 20 markið. d. LOK stigs (eftir 30 fjarvistarstig): Uk sendir póst á forsjáraðila og tilkynnir að málið fari á viðbragðsstig.

		PÓSTUR TIL FORSJÁRAÐILA og SAMANTEKT TIL DEILDARSTJÓRA
31-50	C+	***Viðbragðsstig*** Verkfæri skóla/SMT skólafærni: Einstaklingsáætlun, t.d. skólakort, lausnaleit og markvisst eftirlit með viðkomandi. Verkfæri/PMTO úrræði: Forsjáraðilaúrræði. a. Uk vinnur ræðir við Ne og vinnur skólasóknarform-viðbragðsstig. De leggur málið fyrir í lausnateymi SMT/skóla og úrræði sett af stað út frá verkfærum skóla/SMT. Útfyllt skólasóknarform fylgir máli inn í lausnateymi skóla/SMT. b. De kallar Fo, Ne (eftir atvikum) og Uk til fundar til að fylgja eftir samningi (aðgerðaráætlun um skólasókn). c. Ef fjarvistir halda áfram er forsjáraðilum kynnt næsta stig sem er nemendaverndarráð og þaðan í farsældarteymi. d. LOK stigs (eftir 50 fjarvistarstig): De, í samstarfi við Uk, fyllir út eyðublað B til nemendaverndarráðs. Útfyllt skólasóknarform-viðbragðsstig fylgir með til nemendaverndarráðs. ***SKÓLASÓKNARFORM VIÐBRAGÐSSTIGS og SKIL TIL NEMENDAVERNDARRÁÐS***
51-70	C	***Hættustig*** Verkfæri skóla/SMT skólafærni: Eftirfylgni. Verkfæri skóla/PMTO úrræði: Forsjáraðilaúrræði. a. De viðkomandi stigs boðar Uk, Fo og Ne á fund og fyllir út skólasóknarform-hættustig, þ.e. greina vanda og leggur til ákvarðanir í bætta skólasókn (mætingarsamningur). b. Nemendaverndarráð tekur erindi fyrir og vísar til farsældarteymis til frekari vinnslu á hættustigi. c. Vísað til fjölskyldu- og skólaþjónustu Brúarinnar þar sem það á við og eftirfylgnifundir . d. Tilkynning til barnaverndar gerð af skóla (De) og forsjáraðilum kynnt það í tölvupósti (eftir 70 fjarvistarstig). Útfyllt skólasóknarform (viðbragðsstig og hættustig) og eyðublað B fylgir með tilkynningu til barnaverndar. ***SKÓLASÓKNARFORM HÆTTUSTIGS og BARNAVERNDARTILKYNNING***
71 og fleiri	D	*Barnaverndarstig* Verkfæri skóla/SMT skólafærni nýtt áfram á þessu stigi frá fyrri stigum. Verkfæri: Halda fyrri úrræðum. a. Tilkynningafundur hjá barnavernd innan 7 daga frá því að tilkynning berst og tekur ákvörðun um framhald. b. Mál samþykkt í könnun úthlutað til barnaverndarstarfsmanns - eins fljótt og mögulegt er. c. Könnunarfundur með forsjáraðilum, nemanda og fulltrúum skóla (sem fyrst) og málið sett í meðferðaráætlunargerð/aðgerðir í framhaldinu. Fundargerð unnin af barnaverndinni.

		d. Meðferðaáætlun gerð af barnaverndarstarfsmanni, t.d. sjúkra-kennsla, PMTO meðferð, tilsjón, MST, fóstur o.fl., sett í gang í samvinnu forsjáraðila/skóla. Jafnvel gert strax í lok fundar í c lið. e. Eftirfylgnifundir barnaverndar með forsjáraðilum og skóla. f. Lok máls. Í sumum tilvikum geta forsjáraðilar unnið að málum sjálfir varðandi skólaforðun, t.d. í samstarfi við heilbrigðiskerfið. Þá getur verið að þessi liður falli niður til að of margir aðilar séu ekki að fást við málið og viðhafa viðeigandi verkaskiptingu. Það á sérstaklega við ef forsjáraðilar eru í góðu samstarfi. ***FORM KÖNNUNARFUNDAR OG MEÐFERÐARÁÆTLUNAR BARNAVERNDAR***

Ef nemandamál vinnst ekki á barnaverndarstigi, þ.e. nemandi sækir ekki skóla þrátt fyrir aðkomu barnaverndar, telst nemandi vera brottfallsnemandi - nemandi er samt áfram skráður í skóla þótt hann stundi ekki skóla eða nám. Brottfallsnemandi er samt ekki sérstök skráning í grunnskóla þar sem allir nemendur á grunnskólaaldri verði að vera skráðir í grunnskóla. En þetta getur mögulega verið opinber merking þótt engin opinber skilgreining sé til á því hver uppfylli skilyrði að vera „brottfallsnemandi í grunnskóla“.

Ferli um leyfi og veikindi

Endurskoðað haust 2022

Fjarvist-ardagar	***Verklag***
0-9 dagar	Nemendur fá hrós fyrir virka mætingu í skólann.
10-14 dagar	*Forstig* a. UK hringir í Fo til að átta sig á stöðunni. b. Mat umsjónarkennari/deildarstjóri hvort leggja þurfi til að nemandi fari ekki í skólaforðunarferli vegna skýranlegra orsaka (t.d. langveik börn, slys) á sérstakt eyðublað. Skólastjóri/aðstoðarskólastjóri þarf að staðfesta og geymt í persónumöppu. c. Skóli (Uk/Ri) sendir forsjáraðilum (Fo) tölvupóst og kynnir næstu skref (viðbragðsstig). ***PÓSTUR TIL FORSJÁRAÐILA, SAMANTEKT TIL DEILDARSTJÓRA***
15-18 dagar	*Viðbragðsstig* SMT skólafærni *a.* De viðkomandi stigs boðar Fo og Ne á fund ásamt umsjónarkennara (Uk), greinir vanda og mögulega lausnir; gerður mætingarsamningur við Fo og Ne (fer eftir aldri). Skólasóknarform-viðbragðsstig útfyllt. a. Eftirfylgnifundur ef skólasókn batnar ekki, þ.e. frekari greining og gerðar tillögur um frekari aðgerðir til að bæta skólasóknina. *b.* LOK stigs (eftir 18 fjarvistardaga): De, í samstarfi við Uk, útfyllir eyðublað B. Útfyllt skólasóknarform-viðbragðsstig fylgir með á næsta stig. ***SKÓLASÓKNARFORM VIÐBRAGÐSSTIG og SKIL TIL NEMENDAVERNDARRÁÐS***

19-29 dagar	*Hættustig* Verkfæri skóla/SMT skólafærni b. Nemendaverndarráð tekur erindi fyrir og vísar til farsældarteymis til frekari vinnslu á hættustigi. c. Vísað til fjölskyldu- og skólaþjónustu Brúarinnar þar sem það á við og eftirfylgnifundir skv. lið b. d. Tilkynning til barnaverndar gerð af skóla (De) og forsjáraðilum kynnt það í tölvupósti (eftir 29 daga). Útfyllt skólasóknarform (viðbragðsstig og hættustig), og eyðublað B fylgir með tilkynningu til barnaverndar. ***SKÓLASÓKNARFORM HÆTTUSTIG og TILKYNNING TIL BARNAVERNDAR***
30 dagar eða fleiri	*Barnaverndarstig* Verkfæri skóla/SMT skólafærni nýtt áfram á þessu stigi frá fyrri stigum. Verkfæri skóla/PMTO úrræði: Halda fyrri úrræðum. a. Tilkynningafundur hjá barnavernd innan 7 daga frá því að tilkynning berst og tekur ákvörðun um framhald. b. Mál samþykkt í könnun og úthlutað til barnaverndarstarfsmanns - eins fljótt og mögulegt er. c. Könnunarfundur með forsjáraðilum, nemanda og fulltrúum skóla (sem fyrst) og málið sett í meðferðaráætlunargerð/aðgerðir í framhaldinu. Fundargerð unnin af barnaverndinni. d. Meðferðaráætlun gerð af barnaverndarstarfsmanni, t.d. sjúkrakennsla, PMTO meðferð, tilsjón, MST, fóstur o.fl., sett í gang í samvinnu forsjáraðila/skóla. Jafnvel gert strax í lok fundar í c lið. e. Eftirfylgnifundir barnaverndar með forsjáraðilum og skóla. f. Lok máls. Í sumum tilvikum geta forsjáraðilar unnið að málum sjálf varðandi skólaforðun, t.d. í samstarfi við heilbrigðiskerfið, og þá getur verið að þessi liður falli niður til að of margir aðilar séu ekki að fást við málið og viðhafa viðeigandi verkaskiptingu. Það á sérstaklega við ef forsjáraðilar eru í góðu samstarfi. ***Form könnunarfundar og meðferðaráætlunar barnaverndar***

5.5. Bekkjarreglur og umsjónarmenn

Nemendur, í samvinnu við umsjónakennara sinn semja bekkjareglur fyrir sitt svæði og tilskipa umsjónarmann sem hefur umsjón með svæði bekkjarins og er kennara sínum til aðstoðar. Einnig aðstoða umsjónarmenn við að ganga frá í matsal eftir hádegismat.

5.6. Skráning agabrota og stjórnsýsla agamála

Sjá lið 5.2 fyrir nánari útlistun á skráningum agabrota og stjórnsýslu agamála.

5.7. Forföll kennara og forfallakennsla

Tilfallandi forföll

- Þegar kennari tilkynnir forföll að morgni dags þá er haft samband við forfallakennara. Skólinn er með forfallakennara á skrá sem hægt er að kalla út í kennslu þegar svo ber undir. Misjafnt er milli ára hvort ráðnir séu kennarar sem sinna eingöngu forfallakennslu í skólanum en undanfarin ár hefur slík staða verið auglýst en ekki hefur alltaf tekist að ráða í starfið.
- Ef ekki tekst að manna kennslu með forfallakennurum þá er leitað til kennara við skólann sem hafa gefið kost á sér í forfallakennslu þegar þeir eru með eyðu í stundatöflu.
- Ef mikið er um forföll og ekki hefur tekist að fullmanna kennslu eftir þeim leiðum sem að ofan greinir þá er leitað til samkennara í teymum og á það aðallega við í 1.-7. bekk, um að taka álag og kenna báðum hópunum. Þetta úrræði er ekki notað nema í algerri neyð.
- Stundum kemur fyrir að kennarar eru frá vinnu vegna veikinda um nokkurn tíma (vikur) og þá er fyrst leitast við að leysa það innanhúss, t.d. með því að setja sama forfallakennarann inn í kennarateymið. Fylgst er með stöðunni og ef að ljóst er að viðkomandi kennari verður frá um langan tíma er auglýst eftir kennara.

Forgangur:
Ef mikið er um forföll þá er byrjað á því að manna stöður hjá yngstu nemendunum og síðan áfram upp eftir aldri.

Unglingadeild
Lagt er upp með að leysa öll forföll kennara í unglingadeild. Þar sem kennslan er sérhæfðari en á yngri stigum getur reynst erfitt að fá kennara með tilskylda þekkingu í verkið.

List- og verkgreinar
Erfitt getur verið að manna kennslu í list-, verk- og valgreinum unglinga og getur þá komið til þess að fella verður niður kennslu í þessum greinum. Í 1.–7. bekk taka umsjónarkennarar/forfallakennarar oft þessa tíma og fer það eftir aðstæðum hvort kennari gengur inn í viðkomandi kennsluskipulag eða nýtir tímann í önnur viðfangsefni.

Langtíma forföll:
Þegar ljóst er að kennari verður fjarverandi vegna langvarandi veikinda er auglýst eftir kennara.

5.8. Opnun og lok skóla, skólaumgengni

Hraunvallaskóli opnar kl. 07:50 á morgnana. Nemendum í 1.-7. bekk er hleypt inn í skólastofur kl. 08:00 og hefst kennsla kl. 08:15. Skólinn lokar kl. 16:00. Hraunsel er frístundaheimili fyrir nemendur í 1.-4. bekk Hraunvallaskóla. Þar gefst foreldrum kostur á að lengja viðveru barna sinna eftir að skólastarfi lýkur eftir þörfum hvers og eins gegn greiðslu. Opnunartími er virka daga frá kl. 13:20-16:30.

5.9. Viðbrögð við vímuefnaneyslu og alvarlegum skólareglubrotum

Nemendur sem sækja skóla skulu vera vímuefnalausir og skulu sæta brottrekstri úr skóla meðan þeir eru í neyslu er meginsjónarmið í skólastarfi grunnskóla Hafnarfjarðar. Komi upp rökstuddur grunur um að nemendur séu undir áhrifum fíkniefna fer ákveðið ferli í gang því til staðfestingar og brottrekstrar eftir atvikum í samræmi við ákveðna verkferla í grunnskólum Hafnarfjarðar.

Komi upp vandamál vegna hegðunar og/eða ástundunar nemanda eru þau leyst í samvinnu við nemendur og foreldra/forsjáraðila. Umsjónarkennari hefur forgöngu um lausn á vanda vegna stoppmiða, ástundunar og agabrota í samvinnu við nemanda og foreldra/forráðamenn. Ef ekki tekst að leysa vandann er málinu vísað til skólastjórnenda eða nemendaverndarráðs.

Brjóti nemandi af sér skal umsjónarkennari, deildarstjóri, aðstoðarskólastjóri og/eða skólastjóri ræða við nemanda um hegðun hans til þess að nemandi geri sér grein fyrir eðli brotsins og afleiðingum þess. Foreldrum skal ætíð gerð grein fyrir agabrotum barna sinna. Gerist nemandi sekur um alvarleg og/eða ítrekuð brot má vísa honum úr skóla á meðan reynt er að finna lausn á máli hans. Ef ekki reynist unnt að leysa vandann innan skólans er leitað annarra leiða í samvinnu við mennta- og lýðheilsusvið og félagsþjónustu Hafnarfjarðar.

Gagnvart nemanda sem virðir ekki skólareglur má grípa til þessara úrræða:

- Að taka nemanda úr kennslustund og láta hann fást við önnur viðfangsefni undir eftirliti starfsfólks skólans það sem eftir lifir skóladags eða í ákveðinn tíma.
- Að vísa nemanda úr kennslustund í ákveðinni námsgrein í annað úrræði innan skólans undir eftirliti starfsfólks skólans.
- Að óska eftir að foreldrar sæki viðkomandi nemanda.
- Að meina nemanda þátttöku í félags- og tómstundastarfi á vegum skólans vegna agabrota í félags- og tómstundastarfi.
- Að vísa nemanda um stundarsakir úr skóla að hámarki eina kennsluviku á meðan leitað er lausnar. Foreldrar geta komið fram athugasemdum og andmælum, skv. 13.gr. stjórnsýslulaga nr. 93/1993.
- Að vísa nemanda ótímabundið úr skóla ef nemandi veldur öðrum skaða eða eignatjóni, leita skal allra leiða áður en þessi leið er farin. Skólastjóri tilkynnir sviðstjóra mennta- og lýðheilsusviðs ákvörðunina sem tryggir nemanda annað skólaúrræði innan þriggja vikna.

Komi upp alvarleg brot á skólareglum er stuðst við eftirfarandi ferli:

Leið 1

Viðbrögð við ítrekuðum brotum á skólareglum, ofbeldi, vopnaburði, minniháttar skemmdarverkum, að hafa rangt við og hegðunarvanda.

1. Rætt er við nemanda um málið og upplýsingum safnað.
2. Haft er samband við foreldra samdægurs og þeir boðaðir á fund með skólastjórnanda og kennara þar sem farið er yfir málið. Málið gert upp í samvinnu við foreldra og nemandi bætir ráð sitt. Tilkynning send til Barnaverndar ef talin er þörf á.
3. Leitað er að orsök vandans. Skólastjóri leggur málið fyrir nemendaverndarráð ef ástæða er til þar sem sérstaklega skal skoða:
    a. nám nemandans – stuðning í námi
    b. aðstæður í nemenda- og félagahópnum
    c. samskipti kennara og nemanda
    d. samskipti foreldra og skóla
    e. aðstæður nemandans.
4. Ef ekki næst viðunandi árangur óskar skólastjóri og/eða foreldrar eftir ráðgjöf og þjónustu frá Mennta- og lýðheilsusviði.

Leið 2

Viðbrögð við alvarlegu ofbeldi og hegðunarvanda, þjófnaði, innbroti í skóla (þar með talið í tölvukerfi), skemmdarverkum, reykingum, áfengis- og fíkniefnaneyslu og sölu og dreifingu fíkniefna.

Upplýsingum um atvik er aflað og skólastjóri tilkynnir foreldrum um málið.

1. Skólastjórnendur boða foreldra í skólann strax og farið er yfir málið með umsjónarkennara og nemandi fer heim með foreldrum.
2. Nemandi mæti á fund í skólann daginn eftir með foreldrum sínum þar sem farið er yfir málsatvik og leitað eftir samvinnu um framhald málsins. Mikilvægt er að nemandi fái tækifæri til að bæta ráð sitt. Viðurlög ákveðin í samvinnu við foreldra. Ef samvinna næst ekki við foreldra getur komið til tímabundinnar brottvikningar nemanda á meðan ákvörðun er tekin um framhald málsins.

Ef um brottvikningu er að ræða skal gæta stjórnsýslulaga nr. 93/1993, þ.m.t. andmælaréttar, meðalhófs, jafnræðisreglu og rannsóknar- og upplýsingaskyldu sbr. Reglugerð nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum.

3. Tilkynning send til Barnaverndar ef þörf er á.
4. Ef um ofbeldi er að ræða hefur skólastjóri samband við foreldra þolanda. Ef ekki er um kæru að ræða leitar skólastjóri heimildar foreldra til lausnar málsins innan skólans.
5. Finnist ekki viðunandi lausn er málinu vísað til Mennta- og lýðheilsusviðs sem heldur utan um málið á meðan leitað er frekari lausnar.

Reglugerð nr.1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum

Um aðkomu lögreglu

Neðangreind viðmið voru unnin með skólastjórum grunnskóla Hafnarfjarðar og samþykkt þann 16. september 2019.

Ef grunur er um eða vissa er til staðar um eftirfarandi hegningarlagabrot á skólatíma skal það tilkynnt til lögreglu í síma 112:

- **Ofbeldi**: Grunur um kynferðislegt ofbeldi, líkamsárás þar sem brotaþoli verður fyrir alvarlegum meiðslum eða með hættulegri aðferð.
  - Alvarleg meiðsli teljast t.d. beinbrot, tannáverkar, höfuðmeiðsli og augnáverkar.
  - Hættuleg aðferð telst t.d. þrenging að öndunarvegi, spark í höfuð eða beita/ógna með vopni
- **Vímuefni:** Grunur um notkun, dreifingu eða sölu vímuefna á skólalóð
- **Skemmdarverk**: T.d. rúðubrot, veggjakrot, innbrot í tölvukerfi skóla, íkveikjur og önnur skemmdarverk á eigum skólans þar sem tjón er umtalsvert.
- **Þjófnaður**: T.d. innbrot (einnig í tölvukerfi skóla), þjófnaður á munum/gögnum skólans þar sem tjón er umtalsvert t.d. tölvur, tölvubúnaður, hljóðfæri o.þ.h.

Verklag

1. Skólastjóri tilkynnir foreldrum um málið.
2. Skólastjóri tilkynnir lögreglu um málið og fer fram á rannsókn málsins.
3. Skólastjóri tilkynnir málið til Barnaverndar Hafnarfjarðar.
4. Skólastjóri grípur til tímabundinnar brottvikningar nemanda.

- Ef um brottvikningu er að ræða skal gæta stjórnsýslulaga nr. 93/1993, þ.m.t. andmælaréttar, meðalhófs, jafnræðisreglu og rannsóknar- og upplýsingaskyldu

Reglugerð nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum

Um framhald máls fer samkvæmt niðurstöðu lögreglurannsóknar.

5.10. Fjarvistir, leyfi og veikindi

Meginregla er að nemandi skal sækja skóla þegar skólastarf er í gangi og engar undanþágur eru frá því. Aðeins veikindi og sérstök lögmæt forföll eru leyfileg sem undanþága frá skólasókn. Það eru alltaf forráðamenn sem tilkynna til skólans fjarvistarleyfi fyrir nemanda. Þess skal getið sérstaklega að þótt foreldrar tilkynni forföll skal á það bent að forfallatími er alltaf á ábyrgð foreldra, m.a. námið. Þannig er það meginregla að foreldrar sæki ekki um forföll nema að brýn þörf sé á og varast skyldi að líta á forföll nemenda sem sjálfsagðan hlut í skólastarfi, t.d. vegna fjölskyldufrístunda.

Varðandi leyfi í íþrótta- og sundkennslu í 8. - 10. bekk gildir eftirfarandi:

- Ef nemandi þarf leyfi og getur ekki mætt þarf foreldri/forsjáraðili að tilkynna leyfi eða veikindi á skrifstofu skólans t.d. ef viðkomandi þarf að fara til læknis eða getur ekki tekið þátt af einhverjum ástæðum. Miðar til kennara eru ekki teknir gildir.
- Aðeins þeir nemendur sem taka þátt í sundtíma mæta í sundlaugina.
- Ef breyta þarf fjarvist í leyfi verður það að gerast innan tveggja vikna frá skráðri fjarvist.

Sé um veikindi að ræða til lengri tíma getur nemandi þurft sjúkrakennslu og er sótt um hana á Mínum síðum á vef Hafnarfjarðar.

6. Ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins

Meginregla í skólastarfi er að allir sem skólastarfi tengjast, starfsfólk, nemendur og foreldrar þeirra taki ábyrgð á sjálfum sér í samræmi við réttindi sín og skyldur á hverjum tíma. Réttindin og skyldurnar hvíla bæði í almennum lögum sem gilda en einnig sérstaklega um skólastarf grunnskólanna. Þar skipta lög um grunnskóla mestu, aðalnámskráin og einnig sérstök reglugerð nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum.

6.1. Ábyrgð og skyldur starfsfólks

Starfsfólk skóla ber ábyrgð á því að sinna starfi sínu á eftirfarandi hátt:

> Starfsfólk skóla skal ávallt bera velferð nemenda fyrir brjósti og leggja sig fram um að tryggja nemendum öryggi, vellíðan og vinnufrið til að þeir geti notið skólagöngu sinnar. Starfsfólki ber að stuðla að jákvæðum skólabrag og starfsanda í öllu skólastarfi og góðri umgengni. (Reglugerð nr. 1040/2011, 3. gr.)

Þannig skal framkoma starfsfólks miða að jákvæðum samskiptum og samvinnu við nemendur. Jafnframt hafa þeir ríka trúnaðarskyldu gagnvart nemendum en hún takmarkast við tilkynningaskyldu samkvæmt barnalögum. Lög um starfsfólk sveitarfélaga kveða einnig á þagnarskyldu þeirra í sveitarstjórnarlögum (nr. 138/2011). Jafnframt ber starfsfólki skóla að upplýsa foreldra ef ítrekað er fundið að hegðun barna sinna í skólastarfinu. Við úrvinnslu agamála sem snúa að starfsfólki skóla er unnið eftir viðeigandi lögum, reglugerðum og öðrum nauðsynlegum reglum hverju sinni.

6.2. Ábyrgð og skyldur nemenda

Skólastarf grunnskóla miðar að því að veita nemendum viðeigandi menntun í samræmi við getu þeirra og þroska, sem m.a. byggir á réttindum sem skilgreind eru í Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna sem og öðrum lögum, reglugerðum og alþjóðlegum sáttmálum. Skyldur nemenda eru að sækja skóla nema veikindi eða önnur forföll hamli. Nemendum ber að fylgja skólareglum og þeir bera ábyrgð á eigin námi, framkomu og samskipti í skóla. Sömuleiðis hafa nemendur rétt til að láta skoðanir sínar í ljós og skal gefinn kostur á að tjá sig um hegðun sína brjóti hann skólareglur. Við úrvinnslu agamála sem snúa að nemendum er unnið út frá skólareglum á grunni laga, reglugerða og reglna þar sem nemendur taki ábyrgð í samræmi við aldur sinn og þroska og hinna fullorðnu að fylgja eftir að því sé fylgt eftir.

6.3. Ábyrgð og skyldur foreldra nemenda

Foreldrum grunnskólanemenda bera ábyrgð á innritun þeirra í grunnskóla og að þau sæki skóla eins og starfstími skóla kveður á um. Foreldrar bera ábyrgð á uppeldis barna sinna og skulu stuðla að því að þeir sinni námi sínu og bregðist við þegar barn þeirra brýtur skólareglur og eðlileg samskipti við skólasystkin og starfsfólk skóla. Þurfi nemendur stuðning í námi og með hegðun í skóla ber foreldrum skylda að vinna með skólayfirvöldum, starfsfólki skóla og sérfræðiþjónustu auk annars fagfólks eftir atvikum, sem miði að því að barn sinni námi sínu og hegði sér í samræmi við skólareglur. Sömuleiðis er mikilvægt að foreldrar séu virkir í foreldrastarfi í skóla og styðji við nám barna. Þá hafa foreldra möguleika að leita til sérfræðiþjónustu sveitarfélags (sjá III. hluta starfsáætlunar) og annarra aðila sem þeir telja henta sér til ráðgjafar á eigin vegum.

7. Skólaráð Hraunvallaskóla

Skólaráð við grunnskóla er kveðið á í lögum um grunnskóla (2008, 8. gr.) og um það gildir einnig sérstök reglugerð. Reglugerðin kynnir frekar starfshætti fyrir skólaráðið REGLUGERÐ nr. 1157/2008 um skólaráð við grunnskóla.

Í Hafnarfirði starfar skólaráð við hvern grunnskóla. Í Hafnarfirði eru það sérstök tilmæli til skólastjóra grunnskóla að skipað sé í skólaráð að vori (apríl) fyrir komandi skólaár og það skólaráð hittist og búi til starfsáætlun fyrir komandi skólaár ekki síðar en í júní. Það er til þess að starfsáætlun skólaráðsins komist í starfsáætlun skóla. Starfstími skólaráðsins er þó eingöngu skólaárið.

Skólaráð Hraunvallaskóla 2026-2027 er skipað eftirfarandi aðilum:

Lars Jóhann Imsland, skólastjóri
Aðalbjörg Sigurðardóttir, aðstoðarskólastjóri
Fulltrúi kennara, Jenný Ósk Óskarsdóttir
Fulltrúi kennara, Margrét Lára Guðmundsdóttir
Fulltrúi starfsmanna, Sigfríð Andradóttir
Fulltrúi foreldra, Sigríður Harpa Hannesdóttir
Fulltrúi foreldra, Jessica Sól Hausner Helgudóttir
Fulltrúi grenndarsamfélags, Arnbjörg Mist Ásgeirsdóttir
Fulltrúi nemenda, Hafdís Sigurðardóttir
Fulltrúi nemenda, Ísafold Breiðfjörð Sigurvinsdóttir

7.1. Kynning og starfsreglur

Skólaráð skólans hittist svo oft sem þurfa þykir en miðað er við einn fund á mánuði að lágmarki. Skólaráðið velur sér verkefni til umræðu önnur en þau sem eru lögbundin (yfirferð skólanámskrár, starfsáætlunar og skóladagatals og þátttaka í innra mati skóla).

7.2. Verkefnaskrá (starfsáætlun)

Eftirfarandi tafla er almenn starfsáætlun fyrir skólaráð Hraunvallaskóla til að vinna eftir.

Mánuður	Viðfangsefni
Ágúst	Kjör skólaráðs fyrir næsta skólaár. Setið er 2 ár í senn.
September/ október	Skólaráðsfundur nr. 1 Viðfangsefni: • Starfsáætlun skólaráðs • Foreldrasamstarf • Hagsmunamál
Október	Skólaráðsfundur nr. 2 Viðfangsefni: • Umfjöllun um starfsáætlun skóla • Umfjöllun um skólanámskrá (nám og kennsla) • Umfjöllun um viðmiðunarstundaskrá skólans • Innra mat (kynning frá umbótateymi skólans) • Foreldrasamstarf • Hagsmunamál
Nóvember	Skólaráðsfundur nr. 3 Viðfangsefni: • Innra mat • Foreldrasamstarf • Hagsmunamál
Janúar	Skólaráðsfundur nr. 4 Viðfangsefni: • Innra mat • Foreldrasamstarf • Hagsmunamál
Febrúar	Skólaráðsfundur nr. 5 Viðfangsefni: • Umfjöllun um skóladagatal skólans • Foreldrasamstarf • Innra mat • Hagsmunamál
Mars	Skólaráðsfundur nr. 6 Viðfangsefni: • Innra mat • Foreldrasamstarf • Hagsmunamál
Apríl	Skólaráðsfundur nr. 7 Viðfangsefni: • Innra mat • Foreldrasamstarf • Hagsmunamál

Maí	Skólaráðsfundur nr. 8 Viðfangsefni: • Innra mat • Foreldrasamstarf • Mat á störfum skólaráðs eftir veturinn • Hagsmunamál

8. Foreldrafélag skóla

Foreldrafélag hefur verið starfandi í Hraunvallaskóla frá stofnun hans. Aðalfundur foreldrafélagsins er haldin að hausti. Þar er kosin stjórn félagsins ásamt því að fulltrúar eru kosnir til setu í skólaráði. Á kynningarfundum að vori eru bekkjartenglar skipaðir fyrir hvern árgang fyrir næsta skólaár. Bekkjartenglar halda utan um bekkjarhittinga í hverjum árgangi. Stjórn foreldrafélagsins stendur fyrir jólaföndri, fræðslufyrirlestrum og vorhátíð. Skólastjóri fundar með stjórn foreldrafélagsins eins oft og þurfa þykir.

Hlutverk

Hlutverk foreldrafélags er að styðja skólastarfið, stuðla að velferð nemenda og efla tengsl heimila og skóla. Foreldrafélag hvers skóla setur sér starfsreglur, m.a. um kosningu í stjórn félagsins og kosningu fulltrúa í skólaráð.

Markmið:

- Vera samstarfsvettvangur foreldra sem eiga börn í skólanum.
- Efla og tryggja gott samstarf foreldra og starfsfólks skólans.
- Styðja heimili og skóla við að skapa nemendum góð uppeldis- og menntunarskilyrði.
- Koma á framfæri sjónarmiðum foreldra varðandi skóla- og uppeldismál.
- Standa vörð um réttindi barna til mennta og aukins þroska þeirra.

Stjórn skólaárið 2026-2027

Formaður: Svanhildur Ýr Sigþórsdóttir, formaður foreldrafelag@hraunvallaskoli.is

Meðstjórnendur:

- Hildur Þóra Haraldsdóttir, varaformaður
- Viktor Ragnar Þorvaldsson, gjaldkeri
- Sigríður Harpa Hannesdóttir, ritari
- Magnús Róbertsson
- Ragnar Þór Reynisson
- Birgit Jóhannsdóttir
- Jessica Sól Hausner Helgudóttir

8.1. Kynning, lög og starfsreglur

Stjórn foreldrafélagsins skipa sjö foreldrar/forsjáraðilar. Aldrei skulu fleiri en fjórir ganga úr stjórn í einu. Stjórnarkjör fer fram á aðalfundi sem haldinn er í maí ár hvert og er boðað til hans samkvæmt lögum félagsins. Fráfarandi formaður foreldrafélagsins skal boða til fyrsta stjórnarskiptafundar ekki seinna en tveimur vikum

frá aðalfundi. Á fundinn mæta nýir stjórnarmenn sem og þeir sem ganga úr stjórn. Á stjórnarskiptafundi afhendir fráfarandi formaður nýrri stjórn gögn félagsins. Nýkjörin stjórn skiptir með sér verkum á fundinum og tilkynnir í kjölfarið skólayfirvöldum og öðrum samstarfsaðilum um þær breytingar sem hafa orðið á stjórn. Fulltrúar foreldra í skólaráðum eru á vegum foreldrafélagsins og þarf að tryggja tengsl þessara aðila við formann og stjórn foreldrafélagsins.

Lög Foreldrafélagsins

1. Félagið heitir Foreldrafélag Hraunvallaskóla. Félagar teljast allir forráðamenn nemenda skólans.
2. Markmið félagsins er að:
   - vera samstarfsvettvangur foreldra sem eiga börn í skólanum.
   - efla og tryggja gott samstarf foreldra og starfsfólks skólans.
   - styðja heimili og skóla við að skapa nemendum góð uppeldis- og menntunarskilyrði.
   - koma á framfæri sjónarmiðum foreldra varðandi skóla- og uppeldismál.
   - standa vörð um réttindi barna til mennta og aukins þroska.
3. Tilgangi sínum hyggst félagið ná m.a. með því að:
   - skipuleggja og halda utan um starf bekkjarfulltrúa í hverjum bekk
   - koma á umræðu- og fræðslufundum um uppeldis- og skólamál.
   - kjósa fulltrúa í skólaráð samkvæmt reglum félagsins
   - standa að upplýsingamiðlun til foreldra m.a. með útgáfu fréttabréfs og halda úti heimasíðu foreldrafélagsins þar sem birtar eru fundargerðir og annað er viðvíkur starfsemi félagsins - veita skólayfirvöldum lið svo að aðstæður til náms og félagslegra starfa verði sem bestar - styðja og efla hverja þá starfsemi, sem stuðlar að auknum þroska og menningu skólans - taka þátt í samstarfi við önnur foreldrafélög, svæðisráð og landssamtök foreldra
4. Stjórn félagsins skipa sjö foreldrar/forráðamenn, æskilegt er að þar af sé einn sem einnig er fulltrúi foreldra í skólaráði. Stjórn skal kjörin til tveggja ára í senn þrír stjórnarmenn annað árið og fjórir hitt árið. Formaður skal kosinn sérstaklega að öðru leyti skiptir stjórnin með sér verkum. Auk formanns skal stjórnin skipuð varaformanni, ritara, gjaldkera og þremur meðstjórnendum. Aldrei skulu fleiri en fjórir ganga úr stjórn í einu.
5. Bekkjarfulltrúar starfa á vegum foreldrafélagsins sem setur þeim starfsreglur. Bekkjarfulltrúar mynda fulltrúaráð foreldrafélagsins. Hlutverk bekkjarfulltrúa er að efla og styrkja samstarf foreldra og barna og leitast við að treysta samband heimilis og skóla innan hverrar bekkjardeildar með nánu samstarfi við umsjónarkennara. Stjórn foreldrafélagsins ber ábyrgð á að í upphafi skólaárs séu kosnir tveir til þrír fulltrúar forráðamanna úr hverri bekkjardeild til tveggja ára í senn. Í fyrsta bekk eru tveir eða einn kosnir til tveggja ára og einn til eins árs til að stuðla að því að allir hætti ekki á sama tíma
6. Aðalfundur skal haldinn í maí ár hvert. Stjórnin boðar til fundarins í samstarfi við fulltrúa foreldra í skólaráðinu með minnst viku fyrirvara. Aðalfundur er löglegur ef löglega er til hans boðað. Í fundarboði skal kynna efni fundarins.

   Verkefni aðalfundar:
   - Kosning fundarstjóra og fundarritara
   - Skýrsla stjórnar
   - Skýrslur nefnda
   - Lagabreytingar
   - Reikningar lagðir fram til samþykktar
   - Kosning formanns foreldrafélags og annarra stjórnarmanna
   - Kosning tveggja skoðunarmanna reikninga 12
   - Skýrsla fulltrúa foreldra í skólaráði
   - Kosning fulltrúa í skólaráð samkvæmt starfsreglum félagsins
   - Önnur mál

7. Stjórn foreldrafélagsins getur skipað nefndir um afmörkuð verkefni. Stjórnin ber ábyrgð á störfum nefnda og setur þeim erindisbréf.
8. Fulltrúaráðið skal koma saman eigi sjaldnar en þrisvar á skólaárinu og oftar ef þurfa þykir. Fyrsti fundur skal haldinn í upphafi skólaárs. Stjórn félagsins undirbýr og boðar til þessara funda. Þar skulu rædd mál er varða markmið og starf foreldrafélagsins, starf foreldra í bekkjardeildum og verkefni skólaráðs. Fulltrúaráð skal aðstoða stjórn félagsins í stærri verkefnum.
9. Stjórn foreldrafélagsins skal ekki sinna klögumálum eða hafa afskipti af vandamálum er upp kunna að koma á milli einstakra foreldra og starfsmanna skólans.
10. Stjórn foreldrafélagsins er heimilt að óska eftir því að foreldrar greiði framlag til félagsins. Þetta framlag er innheimt árlega og er ákveðið á aðalfundi.
11. Ákvörðun um slit félagsins verður tekin með einföldum meirihluta á stjórnarfundi og renna þá eignir þess til skólans.
12. Lögum þessum má breyta með einföldum meirihluta á aðalfundi, enda sé lagabreytinga getið í fundarboði.

Starfsreglur og verksvið

Stjórn foreldrafélagsins fundar annan miðvikudag í mánuði á kaffistofu skólans. Formaður hefur lykil að skólanum og boðar til fundanna með tölvupósti. Í fundarboði er sett fram dagskrá fundarins. Ritari félagsins ritar fundargerðir sem hann sendir fundarmönnum á tölvutæku formi fljótlega eftir fund. Fundargerðin er send til skólastjóra og skólaráðs og sett á heimasíðu foreldrafélagsins ef engar athugasemdir berast innan fimm daga frá því að hún er send út. Ýmis gögn félagsins eru í vörslu stjórnarformanns og eru geymd í skáp foreldrafélagsins í skólanum.

Verksvið stjórnar foreldrafélagsins

Formaður:

- Hefur umsjón með tengslum við skólastjórnendur
- Hefur umsjón með tengslum við fulltrúa foreldra í skólaráði eða felur það í hendur stjórnarmanni
- Hefur umsjón með tengslum við bekkjarfulltrúa og ber ábyrgð á skipulagningu og boðun fulltrúaráðsfunda
- Hefur umsjón með tengslum við nemendaráð
- Hefur umsjón með tengslum við aðila utan skólans
- Er fulltrúi foreldrafélagsins í svæðisráði foreldra eða felur það öðrum stjórnarmanni
- Boðar stjórnarfundi með dagskrá og stýrir þeim
- Hefur yfirsýn yfir starfsemi félagsins og heldur utan um gögn sem fylgja starfinu
- Sér til þess að starfsáætlun sé fylgt eftir
- Vinnur að ársskýrslu ásamt ritara og gerir grein fyrir henni á aðalfundi foreldrafélagsins
- Vinnur að öðrum aðkallandi verkefnum.

Varaformaður:

- Er staðgengill formanns
- Hefur yfirumsjón með tengslum við nefndir sem starfa á vegum foreldrafélagsins
- Sér um tengsl við forstöðumann félagsmiðstöðvar og tómstundastarfs
- Hefur yfirumsjón með foreldrarölti
- Vinnur að aðkallandi verkefnum.

Ritari:

- Ritar fundargerðir á fundum félagsins, sendir til stjórnar skólastjóra og skólaráðs og setur samþykktar fundargerðir á vef foreldrafélagsins
- Ritar fundargerðir á fulltrúaráðsfundum, sendir til bekkjarfulltrúa, skólaráðs og skólastjóra og setur á vef
- Ber ábyrgð á vef foreldrafélagsins sem er vistaður á heimasíðu skólans
- Á sæti í vefráði skólans (vefráð er ritstjórn fyrir vef skólans)
- Á sæti í ritnefnd sameiginlegs fréttabréfs skólans og foreldrafélagsins
- Miðlar upplýsingum til foreldra, nemenda, kennara og samfélagsins í samstarfi við stjórn. Skrifar fréttir og tilkynningar inn á vef félagsins, í fréttabréf skólans og bæjarins
- Uppfærir handbók. Tilkynnir breytingar á stjórn til skólans, svæðisráðs, skólaskrifstofu og Heimilis og skóla – landssamtaka foreldra
- Vinnur að ársskýrslu ásamt formanni.

Gjaldkeri:

- Sér um fjárreiður félagsins
- Heldur utan um innheimtu félagsgjalda
- Á sæti í einni eða fleiri nefndum sem starfa á vegum foreldrafélagsins og sér um að koma upplýsingum um starfsemi nefnda til stjórnar
- Vinnur að aðkallandi verkefnum.

Meðstjórnandi:

- Á sæti í einni eða fleiri nefndum sem starfa á vegum foreldrafélagsins og sér um að koma upplýsingum um starfsemi nefnda til stjórnar
- Er tengiliður stjórnar við deildarstjóra á efsta stigi – kemur meðal annars að skipulagi skólaferðalaga og útskrift nemenda í 10. bekk
- Er tengiliður foreldrafélags vegna samstarfs við nemendaráð og við félagsmálakennara (handleiðara skólans fyrir nemendaráð) og fulltrúa nemenda í skólaráði.
- Vinnur að aðkallandi verkefnum t.d. skólaakstri þar sem það á við.

8.2. Verkefnaskrá (starfsáætlun)

Mánuður	**Viðfangsefni**
Ágúst 2026	• Fundur stjórnar • Fundur stjórnar og stjórnenda grunnskóla (vetrarstarfið rætt) • Undirbúningsfundur umsjónarkennara og bekkjartengla
September	• Fundur stjórnar (verkefnum skipt niður og komið í farveg, fjáraflanir o.þ.h.) • Kynning á foreldrafélagi á skólakynningum í 2.-10. bekk og á foreldrafærni-námskeiði fyrir 1. bekk.
Október	• Fundur stjórnar • Bekkjartenglafundur með umsjónarkennurum
Nóvember	• Fundur stjórnar og stjórnenda grunnskóla • Jólakaffi
Desember	• Fundur stjórnar
Janúar 2027	• Fundur stjórnar
Febrúar	• Fundur stjórnar og stjórnenda grunnskóla
Mars	• Fundur stjórnar

Apríl	• Fundur stjórnar og stjórnenda grunnskóla (mat á starfi vetrarins) • Undirbúningsfundur fyrir næsta skólaár þar sem bekkjartenglar og umsjónarkennarar koma saman
Maí	• Fundur stjórnar • Aðalfundur
Júní	• Fundur stjórnar • Vorhátíð

8.3. Verkefni foreldrafélags (foreldrarölt, bekkjarstarf o.fl.)

Á undanförnum árum hafa foreldrar og forsjáraðilar í samstarfi við foreldrafélög skólanna, félagsmiðstöðvarnar og lögregluna farið í skipulagt foreldrarölt á kvöldin um helgar. Um er að ræða sjálfboðaliðastarf foreldra/forsjáraðila þar sem leitast er við að ná fram samstöðu þeirra á meðal um að virða reglur um útivist barna og koma í veg fyrir hópamyndun unglinga eftir að lögbundnum útivistartíma er lokið

Framkvæmd
Foreldraröltið er skipulagt innan hvers foreldrafélags og eru allir foreldrar hvattir til þátttöku. Safnað er nöfnum og símanúmerum þeirra foreldra/forsjáraðila sem hafa áhuga á að vera með og útbúinn er listi þar sem fólki er raðað niður á helgarnar. Komið er upplýsingum til tengiliða í félagsmiðstöðum og lögreglu um það hverjir eru með foreldrarölt og hvernig því verður háttað.
Þeir foreldrar/forsjáraðilar sem fara á röltið hittast oftast í skólanum, félagsmiðstöðinni eða á lögreglustöðinni á föstudagskvöldi þar sem gjarnan er farið yfir atburði síðustu helga með því að skoða dagbækur sem margir foreldraröltshópar halda. Síðan er gengið um hverfið og komið við á þeim stöðum þar sem unglingar safnast saman svo sem við sjoppur, leiktækjasali, verslunarmiðstöðvar og skóla. Áhersla er lögð á að foreldrar reyni að hafa áhrif á hegðun unglinganna með nærveru sinni en hafi sem minnst bein afskipti af þeim nema nauðsyn beri til.

Hvers vegna að fara á foreldrarölt?
Einn megin kosturinn við foreldraröltið er sá að reynslan hefur sýnt að nálægð fullorðinna/forsjáraðila hefur yfirleitt þau áhrif að unglingahópurinn leysist upp og ólíklegt er að landa- eða vímuefnasölumenn geri vart við sig þegar foreldrar/forsjáraðilar vakta svæðið. Það getur einnig verið lærdómsríkt og gaman að fara á foreldrarölt, kynnast öðrum foreldrum/forsjáraðilum, heyra viðhorf þeirra og jafnvel komast að því að flestir foreldrar/forsjáraðilar fá að heyra rökin "allir mega það".

Með því að fara á foreldrarölt geta foreldrar/forsjáraðilar áttað sig betur á því hvað fer fram í hverfinu á kvöldin, um helgar og hvar hætturnar leynast. Þannig sjá þeir oft staði eins og sjoppur og verslanir í nýju ljósi er þeir uppgötva þau skúmaskot sem geta leynst þar og unglingarnir nota til að neyta áfengis og annarra vímuefna í friði. Þá geta foreldrar/forsjáraðilar fylgst með því hvort sjoppur eru að selja sígarettur til barna undir aldri, hvort börn undir aldri komist inn í spilasali, bari eða skemmtistaði í hverfinu og hvort þeim sé veitt áfengi á þessum stöðum.

Markmið foreldraröltsins er margþætt:

- Að virkja foreldra/forsjáraðila til samstöðu um að virða reglur um útivist barna og unglinga og að koma í veg fyrir hópamyndun unglinga eftir að lögbundnum útivistartíma er lokið.
- Að draga úr áfengis- og fíkniefnaneyslu unglinga.
- Að efla og styrkja foreldra/forsjáraðila í uppeldishlutverki sínu.
- Að kanna hvað fer fram í hverfinu á kvöldin.

- Að ná sambandi við þá unglinga sem eru úti við.
- Að vera til staðar ef unglingar eru illa á sig komnir og þarfnast aðstoðar.
- Að koma á tengslum milli foreldra/forsjáraðila í hverfinu sem eiga börn á unglingsaldri.
- Að sýna unglingum góða fyrirmynd.

9. Nemendafélag skóla

Samkvæmt lögum um grunnskóla frá júní 2008 skal starfa nemendafélag við grunnskóla og er skólastjóri ábyrgur fyrir stofnun þess. Nemendafélag vinnur m.a. að félags-, hagsmuna og velferðarmálum nemenda og skal skólastjóri sjá til þess að félagið fái aðstoð eftir þörfum. Nemendafélag hvers skóla setur sér starfsreglur, m.a. um kosningu í stjórn félagsins og kosningu fulltrúa í skólaráð. Við Hraunvallaskóla er starfandi nemendafélag. Starfsemi þess er í samstarfi við Tómstundamiðstöð Hraunvallaskóla, Mosann, sem er starfandi í skólanum.

9.1. Kynning og starfsreglur

Félagið heitir Nemendafélag Hraunvallaskóla, hefur aðsetur í Hraunvallaskóla og starfar samkvæmt lögum grunnskóla. Allir nemendur í Hraunvallaskóla eru félagar í Nemendafélaginu en einungis nemendur í 8.-10. bekk mega sitja í embættum og hafa kosningarétt.

Lög nemendafélagsins:

- Ný stjórn er kosin í upphafi hvers árs með lýðræðislegum kosningum.
- Nemendur úr 10. bekk eru kosnir í embætti formanns og varaformanns. Aðrir nemendur skipta með sér öðrum embættum nemendafélagsins.
- Stjórn félagsins fundar einu sinni í viku og ber að tilkynna forföll til starfsmanns félagsmiðstöðvar eða ritara skólans.
- Ef kosið er um mál innan félagsins gildir einfaldur meirihluti til að ná fram niðurstöðu.
- Nemendur sem sitja í nemendaráði skulu leitast eftir því að vera til fyrirmyndar og þeir nemendur sem neyta áfengis, vímuefna og tóbaks geta ekki verið í nemendaráði.
- Brjóti kjörinn fulltrúi af sér hvað varðar reglur Nemendafélagsins eða alvarlegt brot hvað varðar skólareglur skal honum umsvifalaust vikið úr nemendaráði. Brottrekstur úr nemendaráði getur verið tímabundinn ef brotið er þess eðlis.

Lög þessi eru endurskoðuð í byrjun hvers skólaárs á aðalfundi Nemendafélagsins af starfsmönnum félagsmiðstöðvar og stjórn Nemendafélags Hraunvallaskóla.

Nemendaráð 2026-2027
Alex Brim Joaosson 10.b
Guðbjörg Lísa Eggertsdóttir 10.b
Guðrún Telma Steindórsdóttir 10.b
Hafdís Sigurðardóttir 10.b
Ísafold Breiðfjörð Sigurvinsdóttir 10.b
Kristleifur Bjarni Kristleifsson 10.b
Ásdís Þula Smáradóttir 9.b
Christian Heimisson 9.b
Emil Þór Auðunsson 9.b
Hrafnhildur Helga Björnsdóttir 9.b

Theodór Gauti Brynjarsson 9.b
Hinrik Páll Þorfinnsson 8. b
Sonja Sól Gonzales 8.b

Fulltrúar í skólaráði Hraunvallaskóla:
Hafdís Sigurðardóttir 9.b
Ísafold Breiðfjörð Sigurvinsdóttir 10.b

Fulltrúar í Ungmennaráði Hafnarfjarðar:
Guðrún Telma Steindórsdóttir 10.b
Emil Þór Auðunsson 9.b

9.2. Verkefnaskrá (starfsáætlun)

Mánuður:	**Viðfangsefni:**
Ágúst 2026	Opnunarhátíð Mosans
September 2026	Starfsdagar Samfés Haustball Hafnarfjarðar Nemendaráðsfræðsla Hinsegin landsmót Samfés
Október	Hafnarfjarðardraumurinn Landsmót Samfés Félagsmiðstöðva og ungmennahúsavikan Hrekkjavaka
Nóvember	220/221 böllin Danskeppni Hafnarfjarðar Rímnaflæði
Desember	HafnarfjarðarLAN Afmæli Samfés Skákmót Hafnarfjarðar Jólaskemmtun Mosans
Janúar 2027	Hafnarfjarðarstíll 7.bekkjarball og 10. Bekkjarball Samfés con
Febrúar	Vika6 Grunnskólahátíð Veistu svarið Söngleikur
Mars	Danskeppni Samfés Árshátíð unglingadeildar Söngkeppni Hafnarfjarðar Stíll hönnunarkeppni Samfés
Apríl	Aðalfundur Samfés Undanúrslit Veistu svarið Úrslit Veistu svarið
Maí	SamFEST! Lokahátíð Hafnarfjarðar

9.3. Verkefni nemendafélags (félagslífið)

Hlutverk nemendaráðs er að:

- Skipuleggja félagsstarf í skólanum í samvinnu við starfsfólk félagsmiðstöðvar og skólastjórnar.
- Gæta hagsmuna nemenda í skólanum og virkja sem flesta nemendur til starfa og þátttöku í félagslífi.

10. Upplýsingar um skólastarfið og tilkynningar:

Í Hraunvallaskóla er lögð áhersla á að nemendur hljóti góða alhliða menntun og fái hvatningu til náms í samræmi við þroska sinn og áhuga. Meginmarkmið skólastarfs í Hraunvallaskóla er að efla alhliða þroska barna og leitast við að hlúa að þeim andlega og líkamlega til þess að þau geti notið bernskunnar og skólagöngunnar í öruggu og uppbyggilegu umhverfi. Leitast er við að veita öllum börnum jafnan rétt til góðrar menntunar við hæfi hvers og eins og efla áhuga og löngun þeirra til frekari menntunar og þroska. Til þess að svo megi verða þarf samstarf heimila og skóla að vera öflugt og upplýsingastreymi og aðgengi að starfsmönnum gott, enda er hlutverk skóla m.a. að taka þátt í uppeldi barna, þó ábyrgðin hvíli fyrst og fremst á foreldrum.

Hraunvallaskóli starfar eftir hugmyndafræði opna skólans og er byggingin hönnuð með það í huga. Kennsla er miðuð við að mæta ólíkum þörfum einstaklinga sem setja sér eigin námsmarkmið, læra að skipuleggja nám sitt sjálfir og meta árangur sinn. Í kennsluskipulagi er lögð áhersla á skipulag sem byggir á hópavinnu, þemanámi, einstaklingsvinnu, þrautalausnum, gagnrýnni hugsun og færni nemenda til að afla sér þekkingar og nýta sér nýjustu upplýsinga- og samskiptatækni í því skyni. Kennarar vinna saman í teymum í kennslustundum og við skipulagningu og undirbúning kennslunnar. Nemendur í sama árgangi eru saman á kennslusvæði í sameiginlegum umsjónarhópum með sameiginlega umsjónarkennara. Leik- og grunnskóli vinna náið saman m.a. með samstarfi milli leikskólakennara sem hafa umsjón með elstu börnunum í leikskóla og grunnskólakennara. Skólastefna Hafnarfjarðar er lögð til grundvallar öllu starfi í skólanum.

Í skólanum er SMT-skólafærni (School management training) þar sem lögð er áhersla á að koma í veg fyrir og draga úr óæskilegri hegðun nemenda með því að kenna og þjálfa félagsfærni, gefa jákvæðri hegðun gaum með markvissum hætti og samræma viðbrögð starfsfólks gagnvart nemendum sem sýna óæskilega hegðun. Dyggðirnar okkar og leiðarljós eru: *Vinátta, samvinna og ábyrgð.*

10.1. Skólastarfskynningar (6 ára nemendur o.fl.)

Í nóvember árið áður en börnin byrja í skóla er þeim boðið að koma í skólaheimsókn með leikskólanum sínum þar sem þau fá að skoða húsnæðið og kynnast starfseminni. Börnunum er svo aftur boðið í heimsókn í mars/apríl þar sem þau fá að taka þátt í skólastarfinu. Þar hitta þau kennara 1. bekkjar, vinna verkefni með nemendum, borða með þeim nesti og fara í frímínútur. Á vorin í lok maí eða í byrjun júní er boðið upp á vorskóla fyrir börnin. Þá koma þau í skólann frá kl. 14:00 til 16:00 með foreldrum/forsjáraðilum sínum. Það er í fyrsta skipti sem allur hópurinn hittist og fer upp á kennslusvæði. Þar vinna þau verkefni, borða nesti, fara í frímínútur og fara í göngu um skólann. Á meðan nemendur eru í skólanum eru foreldrar á kynningu hjá skólastjórnendum. Þar er farið yfir helstu atriðið varðandi skólabyrjun og skólann sjálfan.
Að hausti er foreldrum/forsjáraðilum boðið upp á foreldrafærninámskeið þar sem boðið er upp á margskonar fyrirlestra og fræðslu. Þar eru kennarar með kynningu á starfi vetrarins og foreldrafélagið er kynnt. Námskeiðið er frá kl. 17:30 til 20:30 og er foreldrum/forsjáraðilum boðið upp á kvöldmat. Eftir námskeiðið fá foreldrar/forsjáaðilar ýmsa bæklinga með sér heim sem tengjast skólabyrjun t.d. frá Mennta- og lýðheilsusviði og Heimili og skóla.

10.2. Skólavefur

Heimasíða Hraunvallaskóla er upplýsingamiðill fyrir skólann. Á síðunni er að finna upplýsingar um starfið í skólanum, myndir, eyðublöð o.fl. Slóðin er http://www.hraunvallaskoli.is/.

10.3. Fréttablað

Fréttablað Hraunvallaskóla heitir Brosið. Skólablaðið Brosið kemur út þrisvar til fjórum sinnum á skólaárinu. Það endurspeglar lífið í skólanum bæði í leik og starfi. Sagt er frá ýmsum verkefnum nemenda, leikjum og vettvangsferðum auk þess sem greint er frá framvindu skólaþróunarverkefna hverju sinni, líkt og heilsueflandi skóla, SMT o.fl.

10.4. Tölvupóst- og SMS-sendingar

Tölvupóstur og sms fara fram í gegnum Mentor. Þar geta bæði nemendur og foreldrar/forsjáraðilar fengið sendan tölvupóst og SMS sendingar til sín. Tölvupóstar eru sendir til foreldra/forsjáraðila vegna ýmissa tilkynninga s.s. vegna óveðurs. Ekki hafa verið notaðar SMS-sendingar til foreldra/forsjáraðila frá skólanum.

10.5 Aðrar samskiptaleiðir (s.s. viðtöl við kennara o.fl.)

Kennarar hafa enga fasta viðtalstíma en hægt er að óska eftir viðtali við kennara með því að senda tölvupóst eða leggja inn skilaboð hjá ritara. Foreldrar/forsjáraðilar eru hvattir til að nýta sér tölvupóstinn.

11. Samstarf við önnur skólastig, stofnanir og grenndarsamfélagið

Hér er kynnt það helsta samstarf sem grunnskólar bæjarins eiga við samfélagið sitt í víðum skilningi, innan bæjarins sem utan.

11.1. Leikskólasamstarf

Samstarf leik- og grunnskóla í Hafnarfirði er margvíslegt en sérstaklega í tengslum við það er samstarf þegar börn ljúki leikskólagöngu og hefja nám í grunnskóla. Um það samstarf gildir ákveðið verklag og skylda starfsfólks leikskóla að miðla bæði nauðsynlegum og mikilvægum upplýsingum um barn til starfsfólks grunnskóla óháð því hvaða upplýsingum foreldrar vilji að fara á milli skólastiganna. Meginefni verklagsreglnanna er að koma á virku samráði milli starfsfólks leik- og grunnskóla, bæði almennt séð og um einstök börn, sem miðar að því að efla nám barnanna á báðum skólastigum.

Þessar verklagsreglur eru útfærsla á lögum og reglugerðum sem um skólastarf þessa skólastiga gildir, t.d.

- Reglugerð nr. 896/2009 um skil og miðlun upplýsinga milli leik- og grunnskóla.
- Reglugerð 897/2009 um miðlun og meðferð upplýsinga um nemendur í grunnskólum og rétt foreldra til aðgangs að upplýsingum um börn sín.

Verklagsreglurnar eru þó sömuleiðis leið leik- og grunnskóla bæjarins til að vinna að auknu samstarfi og vinna að mestri samfellu í námi einstakra nemenda.

Í Hraunvallaskóla er starfandi undir sama þaki leik- og grunnskóli. Samstarf milli skólastiganna hefur verið í stöðugri þróun frá upphafi og segja má að nemendur hefji skólagöngu sína við átján mánaða aldur og ljúki henni við sextán ára aldur. Afrakstur þróunarverkefnisins birtist m.a. í skipulögðu samstarfi elstu barna leikskólans og 1. bekkja sex sinnum á skólaárinu á tímabilinu september til febrúar. Í mars koma aðrir leikskólar hverfisins í heimsókn og í maí fá væntanlegir nemendur í 1. bekk næsta skólaár kynningu á skólanum. Þá er einnig haldinn fyrri hluti skólafærninámskeiðs fyrir foreldra/forsjáraðila verðandi 1. bekkinga. Leikskólinn

á ákveðna vinabekki. 5. bekkur er vinabekkur við yngri deildir leikskólans og 6. bekkur vinnur með elstu börnum leikskólans að útskriftarverkefni á vormánuðum.

Samstarf leik- og grunnskóla Tímaás	ágúst	september	október	nóvember	desember	janúar	febrúar	mars	apríl	maí	júní
Heimsóknir/samstarf 1. bekkja HRVS og HRVS leikskóla											
Heimsóknir leikskóla úr hverfinu til 1. bekkja HRVS											
Kynning á skólanum fyrir verðandi 1. bekki – foreldrafærninámskeið											
Vinabekkir – samstarf 5. bekkja við yngri börn leikskólans											
Samstarf 6. bekkja við útskriftarhóp HRVS leikskóla											

11.2. Framhaldsskólasamstarf

Samstarf við framhaldsskóla er margvíslegt. Það fer að mestu fram undir lok grunnskólanámsins eins og það snýr að foreldrum elstu nemenda. Þannig fá nemendur fræðslu og upplýsingar um möguleika á framhaldsnámi að loknu grunnskólanámi. Þá er sérstakt samstarf við framhaldsskólana í Hafnarfirði um námsframboð þar sem nemendur geta tekið framhaldsskólaáfanga í ákveðnum námsgreinum áður en þeir ljúka grunnskóla. Það samstarf fer fram eftir ákveðnu vinnuferli sem nefnt er Bæjarbrú sem veittar eru upplýsingar um í skólanum (sjá nánar kafla 16.7). Þá fer fram annað samstarf við framhaldsskóla vegna nemenda með sérþarfir þegar líður að lok grunnskóla. Í því felst að undirbúa þátttöku fatlaðra nemenda fyrir nám í framhaldsskóla (sjá nánar tilfærsluáætlun í IV. hluta).

11.3. Bæjarsamstarf (Byggðasafnið, Bókasafn Hafnarfjarðar, TH o.fl.)

Hraunvallaskóli er í samstarfi við ýmsar stofnanir innan bæjarins s.s. Bókasafn Hafnarfjarðar, Byggðarsafnið, Tónlistarskóla Hafnarfjarðar og kirkjuna. Bæjarsamstarf skólans er þó misjafnt eftir árum. Það er í höndum hvers og eins kennara að skipuleggja vettvangsferðir með sínum bekkjum og því mismundi eftir árgöngum hvað samstarfið er mikið hverju sinni.

11.4. Grenndarsamstarf (m.a. íþrótta-, æskulýðs- og trúfélög)

Skólinn er í grenndarsamstarfi við Ásvallalaug en þangað sækja nemendur á öllum stigum skólans sund. Einnig er samstarf við Haukahúsið á Ásvöllum en þangað sækja nemendur í 7.-10. bekk íþróttatímana sína. Um samstarf við trúfélög og lífsskoðunarfélög gilda sérstakar reglur í grunnskólum Hafnarfjarðar. Sjá nánar kafla 30.

12. Skólasérstaða

Hraunvallaskóli hefur þá sérstöðu að innan veggja hans er rekinn bæði leik- og grunnskóli. Í raun má segja að nemendur hefji skólagöngu sína átján mánaða í Hraunvallaskóla og ljúki henni við sextán ára aldur. Í skólanum er unnið að því að auka tengsl milli þessara skólastiga. Í skólanum er markvisst unnið að aukinni samvinnu leikskólakennara sem hafa umsjón með elstu börnunum í leikskólanum og grunnskólakennara sem taka á móti þeim í fyrsta bekk grunnskóla. Mikilvægt er að frá upphafi vinni skólastigin markvisst saman að uppbyggingu skólasamfélagsins. Í því samhengi er mikilvægt að kennarar beggja skólastiga komi að skipulagi kennsluhátta og að unnið sé að sömu markmiðum þar sem fjölbreyttir kennsluhættir eru hafðir að leiðarljósi.

12.1. Skólahefðir

Nokkrar hefðir hafa skapast í skólanum á undanförnum árum og eftir því sem starfsárunum fjölgar bætast alltaf einhverjar nýjar hefðir við. Allir þessir viðburðir eiga góðan þátt í því að móta jákvæða og uppbyggjandi skólamenningu og eru mikilvægar stoðir við uppbyggingu skólasamfélagsins.

Vinavika

Á haustönn vinna allir nemendur skólans að verkefnum sem tengjast gildum skólans, *Vináttu – Samvinnu - Ábyrgð* og á vorönn er ákveðið þema tekið fyrir.

Samvera á sal

Nemendur og starfsfólk á yngsta- og miðstigi koma reglulega saman á sal þar sem árgangar skiptast á um að sjá um atriði og uppákomur á samverustund. Lagt er upp með að skapa vettvang fyrir listgreinar líkt og tónlist, leiklist og dans, að þær komi starfi sínu á framfæri.

Hraunvallaleikar

Undanfarin ár hefur skólinn haldið Hraunvallaleika. Hugmyndin með Hraunvallaleikum er að búa til skemmtilegan viðburð þar sem nemendur og starfsfólk eiga góða daga við leik og skemmtun. Hugsunin er að bjóða upp á fjölbreyttar þrautir þar sem allir fá tækifæri á að spreyta sig við mismunandi verkefni þar sem sterku hliðar allra fái að njóta sín einhverstaðar. Þar fá líka starfsmenn skólans að sjá alla nemendur og einnig gefst nemendum tækifæri á að kynnast nemendum í öllum árgöngum.

Söngleikur skólans

Nemendur í unglingadeild ásamt Gunnþórunni Elísu Eyjólfsdóttur leiklistarkennara og Þórunni Jónsdóttur tónlistarkennara setja upp söngleik fyrir nemendur, foreldra/forsjáraðila og alla þá sem vilja koma og sjá þessa hæfileikaríku nemendur stíga á svið.

Samvinna við leikskóla

Á vorönn vinna 6. bekkingar með útskriftarnemendum í leikskólanum að því að undirbúa skemmtiatriði sem flutt eru á útskriftahátíð leikskólans og nemendur á elsta stigi taka þátt í kynningu á skólanum á vorskóladegi fyrir væntanlega 1. bekkinga og foreldra þeirra.

Félagslífið

Tómstundamiðstöð Hraunvallaskóla, Mosinn, kemur að mörgum viðburðum sem snýr að félagslífi unglinganna okkar. 221 er hátíð sem haldin er í samvinnu við félagsmiðstöðvarnar Ásinn, Setrið og Skarðið og er hún haldinn í október/nóvember ár hvert. Grunnskólahátíð er sameiginlegt ball allra grunnskólanna í bænum og er hún samvinnuverkefni allra félagsmiðstöðvanna í bænum og er að jafnaði haldin í byrjun febrúar. Mosinn sér einnig um árshátíðina.

Lýðheilsuverkefni

Í Hraunvallaskóla er hefð fyrir því að taka þátt í lýðheilsuverkefnum eins og Ólympíuhlaupinu, Göngum í skólann, Hjólum í skólann og Lífshlaupinu.

Jólahefðir

Á jólaskemmtunum sýna 5. bekkingar helgileik. Jólaskemmtun nemenda á elsta stigi er í samvinnu við Tómstundamiðstöðina í Hraunvallaskóla.

Kakó- og piparkökudagur er haldin fyrir hver jól þar sem farið er milli kennslusvæða og boðið upp á kakó og piparkökur.

Jólakaffihús og föndur Foreldrafélagsins

Foreldrafélag skólans stendur fyrir jólakaffihúsi og föndri fyrir nemendur og fjölskyldur þeirra og sjá 10. bekkingar um veitingasölu og nota þeir ágóðann fyrir útskriftarferð sem farin er í skólalok.

Skólabúðir

Nemendur í 7. bekk fara ár hvert í skólabúðir í Reykjaskóla í Hrútafirði. Nemendur í 7. bekk sjá um kaffisölu á samtalsdögum í október en 6. Bekkur í febrúar. Kaffisalan er liður í fjáröflun fyrir skólabúðirnar. Nemendur í 9. bekk fara einnig í nemendaferð. Þeir sjá um veitingasölu á Vorhátíð foreldrafélagsins sem er fjáröflun fyrir þá ferð.

Vinaliðar

Nemendur í 1.-7. bekk taka þátt í vinaliðaverkefni sem gengur út á að hvetja nemendur til meiri þátttöku í afþreyingu í frímínútunum og skapa þannig betri skólaanda. Vinaliðar er stuðningsverkefni við eineltisáætlun skólans en hugmyndafræðin er sú að þar sem boðið er upp á skipulagt starf í frímínútum, fái gerendur eineltis aðra hluti til að hugsa um. Nánar má lesa um vinaliðaverkefnið hér: http://vinalidar.is/.

Hour of code - klukkustund kóðunar

Klukkustund kóðunar/hour of code er alþjóðlegur viðburður þar sem nemendur á öllum aldri læra og leika sér í forritun. Viðburðurinn er haldinn árlega í byrjun desember og stendur yfir í eina viku. Tugmilljónir nemenda um allan heim taka þátt og tók Hraunvallaskóli þátt í fyrsta sinn árið 2018. Code.org er ókeypis vefur þar sem nemendur læra forritun gegnum leik. Þátttaka Hraunvallaskóla er liður í að auka hlut forritunar í skólastarfinu. Allir nemendur skólans, leikskóladeild meðtalin taka þátt. Eldri nemendur eru þjálfaðir í verkefninu og heimsækja síðan yngri nemendur og kenna þeim og leiðbeina.

Stóra upplestrarkeppnin

Nemendur í 7. bekk taka ár hvert þátt í Stóru upplestrarkeppninni sem hefst á degi íslenskrar tungu 16. nóvember og lýkur í mars með því að valdir eru þrír bestu upplesararnir í hverju byggðarlagi, eða í umdæmi hvers sveitarfélags.

Litla upplestrarkeppnin

Nemendur í 4. bekk taka þátt í Litlu upplestrarkeppninni sem byggist á sömu hugmyndafræði og Stóra upplestrarkeppnin. Lögð er áhersla á að bæta árangur í lestri, virðingu og vandvirkni.

Bjartir dagar

Bjartir dagar er bæjarlistahátíð í Hafnarfirði en nemendur í 3. bekk taka á hverju ári þátt í setningu hennar á Thorsplani.

Grúskið

Í vikunni fyrir páskafrí eru áhugasviðs- og þemaverkefni unnin af nemendum skólans. Útfærslan er örlítið mismunandi eftir deildum en það sem er sameiginlegt með Grúski á öllum stigum er að nemendur vinna að verkefnum sem þeir tengja við áhugamál sín og/eða námsefni sem þeir hafa unnið að í vetur sem vakið hafa sérstakan áhuga þeirra. Áhersla er á hlutbundna vinnu og samþættingu námsgreina og þá aðallega við íslensku og náttúru- og samfélagsgreinar. Verkefnin eru metin samkvæmt hæfniviðmiðum í skólanámskrá og einkunn birt á vitnisburðaskjali nemenda. Að Grúski loknu er blásið til sýningar og foreldrum/forsjáraðilum boðið á opið hús á síðasta degi fyrir páskafrí.

Gulldrekalottó (SMT)

Tilgangur leiksins er að hvetja nemendur til að fara eftir SMT skólareglunum. Nemendur leggja sig fram við að sýna fyrirmyndarhegðun á almennum svæðum skólans. Jákvætt andrúmsloft skapast sem leiðir til betri hegðunar. Allir nemendur eru með í leiknum, sem er auðveldur í framkvæmd fyrir starfsfólk. Leikurinn gengur út á það að 10 nemendur skólans í 1.-4. bekk annars vegar og 5.-10 bekk hins vegar, fá einn „Gulldreka“ á dag hver í 10 daga. Hvor hópur safnar þá samtals 100 „Gulldrekum“.

Þar sem þetta er lottó þá geta allir unnið ef þeir bara fara eftir SMT skólareglum.

Vallarhátíð – Vorhátíð foreldrafélagsins

Á hverju vori taka nemendur virkan þátt í Hverfishátíð sem Foreldrafélag skólans stendur fyrir við skólann. Hátíðin er í raun hverfishátíð Vallanna og er orðinn ómissandi vorboði í hugum Vallarbúa. Verðandi 9. bekkur sér um veitingasölu á hátíðinni og fá að launum ágóðann sem fer í sjóð fyrir nemendaferð þeirra í 9. bekk.

Íþrótta- og útivistardagur

Við skólalok í júní taka allir þátt í íþrótta- og útivistardegi sem lýkur með grillveislu.

12.2. Skólaþróun

Í gegnum árin hefur verið rík áhersla á skólaþróun í Hraunvallaskóla eins og komið hefur fram í eldri starfsáætlununum. Í vetur verður fyrst og fremst lögð áhersla á að efla læsi í skólastarfi meðal annars í gegnum PALS. Einnig verða önnur umbótaverkefni unnin en um þau má lesa í fjórða hluta starfsáætlunar (Áætlanir kafli 83). Að auki tekur skólinn þátt í fjölmörgum miðlægum verkefnum sem eru á vegum mennta- og lýðheilsusviðs.

12.3. Samstarfsverkefni

Á skólaárinu tekur Hraunvallaskóli þátt í sameiginlegu þróunar- og rannsóknarverkefni grunnskóla Hafnarfjarðar um innleiðingu K-PALS og G-PALS í 1. og 2. bekk. Verkefnið er meðal annars unnið í samstarfi við dr. Auði Soffíu Björgvinsdóttur og er liður í að efla læsi og styrkja lestrarkennslu í sveitarfélaginu.
Markmið verkefnisins er að innleiða gagnreyndar kennsluaðferðir sem styðja við framfarir nemenda í lestri og læsi, efla fagþekkingu kennara og stuðla að samræmdum vinnubrögðum í læsiskennslu. Kennarar fá fræðslu, handleiðslu og reglulegan stuðning við innleiðingu aðferðanna í skólastarfinu.

Byrjendalæsi er nálgun í lestrarkennslu, sem innleidd var í 1. og 2. árgangi í Hraunvallaskóla haustið 2009. Fyrstu tvö árin var verkefnið unnið undir handleiðslu Skólaþróunarsviðs Háskólans á Akureyri og styrkt af Endurmenntunarsjóði Sambands íslenskra sveitarfélaga og Kennarasambandinu. Verkefnið var unnið í samstarfi við Hvaleyrarskóla. Í dag eru aðferðir Byrjendalæsis notaðar í 1.-4. bekk.

Meginmarkmið Byrjendalæsis er að börn nái góðum árangri í læsi sem allra fyrst á skólagöngu sinni. Aðferðin er þróuð á grunni samvirkrar nálgunar þar sem litið er svo á að hlustun, mál, lestur og ritun séu samofnar aðgerðir sem skuli vera samtvinnaðar í læsisnáminu. Gengið er út frá að nemandinn sé virkur í námi sínu og læri best ef námið er heildstætt og hafi merkingu fyrir hann. Gæðatextar eru þungamiðja Byrjendalæsis og öll tæknileg vinna í læsisnáminu sprettur upp úr þeim efniviði sem gæðatextinn felur í sér. Kennarinn les fyrir börnin og ræðir m.a. innihald textans og orðaforðann. Nemendur fá að kynnast bókstaflegum lestri, hvernig lesið er milli línanna og hvernig tengingar eru myndaðar út fyrir línurnar. Ritun er gert hátt undir höfði í Byrjendalæsi og nemendur kynnast ritun samhliða lestrinum. Í byrjun er áherslan á tjáninguna fremur en formið. Nemendur tjá sig fyrst í gegnum teikningu. Þeir fara síðan að bæta orðum og orðasamböndum við myndlist sína og að lokum skrifa þeir heilar málsgreinar eða efnisgreinar. Mikil áhersla er lögð á sýnikennslu og stuðning til að nemendur læri vinnubrögð sem eru líkleg til að hjálpa þeim að verða greinandi og sjálfstæðir lesarar.

Gengið er út frá því að námsþörfum allra nemenda sé mætt í almennri kennslu með ögrandi viðfangsefnum við hæfi hvers og eins. Kennarar safna upplýsingum um gengi nemenda í daglegu starfi og skipuleggja ný viðfangsefni þar sem nemendur fá ítarlega leiðsögn og tækifæri til æfinga.

12.3.1. Innanbæjarsamstarf

Stóra upplestrarkeppnin er framsagnarlestrarverkefni sem nemendur í 7. bekk taka þátt í. Hún hefst á degi íslenskrar tungu þann 16. nóvember ár hvert og lýkur með lokahátíð í Hafnarborg í mars þar sem fulltrúar skólans keppa við jafnaldra sína í Hafnarfirði eftir útsláttarkeppni í skólanum sem allir nemendur árgangsins taka þátt í. Stóra upplestrarkeppnin hefur verið starfrækt í Hafnarfirði frá árinu 1996 þar sem hún hófst á Íslandi en núna taka nánast allir 7. bekkir á landinu þátt í keppninni árlega.

Litla upplestrarkeppnin er framsagnarlestrarverkefni sem nemendur í 4. bekkjum taka þátt í. Hún hefst á degi íslenskrar tungu þann 16. nóvember ár hvert og lýkur á hátíð í skólanum í apríl þar sem foreldrum/forsjáraðilum er boðið að koma og horfa á. Litla upplestrarkeppnin hefur verið starfrækt í Hafnarfirði frá árinu 2010.

Bjartir dagar eru menningarhátíð bæjarins. Grunnskólarnir taka þátt í hátíðinni og hefur það verið venja í mörg ár að 3. bekkingar hafa opnað hátíðina með söng á Thorsplani.

Þá hefur í all mörg ár verði haldin íþróttakeppni milli grunnskóla bæjarins sem íþróttakennarar grunnskólanna standa að og skipuleggja. Það eru 9. bekkingar grunnskólanna sem keppa í nokkrum íþróttagreinum hverju sinni, mismunandi milli ára. Íþróttakeppnin er haldin á Ásvöllum ár hvert í byrjun maí.

12.3.2. Innanlands og alþjóðleg

Það er upplifun stjórnenda og starfsfólks Hraunvallaskóla að samstarf við erlenda og innlenda aðila sé mikil vítamínssprauta fyrir skólastarfið í heild sinni. Því er það stefna okkar í Hraunvallaskóla að vera virk í erlendu og innlendu samstarfi og í gegnum árin hafa starfsmenn verið hvattir til að leita sér þekkingar og efla eigin færni með því að taka þátt í samstarfsverkefnum innanlands og alþjóðlegum. Hraunvallaskóli er með Erasmus+ aðild (e. accreditation) frá 2023 sem þýðir að Hraunvallaskóli er staðfestur sem stofnun sem hafi þróað vandaða áætlun um fjölþjóðlegt samstarf og ferðir til náms og þjálfunar (e. mobility). Einnig að skólinn hafi sýnt fram á að þessi áætlun sé hluti af framtíðarstefnu og reglulegri starfsemi og að þátttakan muni hafa áhrif á vettvanginn sem um ræðir.

Skólaárið 2026-2028 tekur Hraunvallaskóli þátt í Erasmus verkefni K2 sem heitir „I can“ og er samvinnuverkefni skóla í Danmörku, Finnlandi, Spáni og Íslandi. Verkefnið er nátengt áherslum Vaxtarhugarfars það er að efla trú nemenda á eigin getu og takast á við áskoranir með þrautseigu og bjartsýni.

14. Mat á skólastarfi

Mat á skólastarfi er fagverkefni í grunnskólakerfinu á Íslandi í því að efla skóla, auka gæði skólastarfsins og vinna að umbótum. Mat á skólastarfi er skilgreint í lögum hverju sinni.

14.1. Kynning

Í lögum um grunnskóla nr. 91/2008 er rætt um tvenns konar mat á skólastarfi, þ.e. innra mat skóla og ytra mat sem skiptist bæði á sveitarfélög og ríkisvaldið. Í lögunum segir:

> *35. gr. **Markmið**.*
> *Markmið mats og eftirlits með gæðum starfs í grunnskólum er að:*
> *a. veita upplýsingar um skólastarf, árangur þess og þróun til fræðsluyfirvalda, starfsfólks skóla, viðtökuskóla, foreldra og nemenda,*
> *b. tryggja að starfsemi skóla sé í samræmi við ákvæði laga, reglugerða og aðalnámskrár grunnskóla,*

c. auka gæði náms og skólastarfs og stuðla að umbótum,
d. tryggja að réttindi nemenda séu virt og að þeir fái þá þjónustu sem þeir eiga rétt á samkvæmt lögum.

Á grunni þessa lagaboðs fer fram margvíslegt mat á skólastarfi sem er kynnt hér áfram.

14.2. Innra mat skóla

Innra mat skóla stendur fyrir þá matsstarfsemi sem gerist innan skólanna sjálfra og meðal þeirra sem þar starfa og hafa hagsmuna að gæta, þ.e. foreldra, nemenda og starfsmanna, og er á ábyrgð skólastjórnenda. Í lögunum segir:

> *36. gr.* ***Innra mat****.*
> *Hver grunnskóli metur með kerfisbundnum hætti árangur og gæði skólastarfs á grundvelli 35. gr. með virkri þátttöku starfsmanna, nemenda og foreldra eftir því sem við á.*
> *Grunnskóli birtir opinberlega upplýsingar um innra mat sitt, tengsl þess við skólanámskrá og áætlanir um umbætur.*

Í skólanum er unnið að margvíslegu innra mati í tengslum við daglegt skólastarf. Í daglegu skólastarfi er stöðugt leitað leiða til að bæta starfsemi með tilliti til náms einstakra nemenda, hópa og skólans í heild með ýmsu móti, s.s. í teymisvinnu um einstaka nemendum, skólaþróunarverkefnum í einstaka námsgreinum og viðfangsefnum og sérstökum umbótaverkefnum. Það mat snýst allt í senn um árangur, fagleg vinnubrögð og samskiptaþætti í skólastarfinu.

Skólapúlsinn er sérstakt verkfæri sem skólinn notar til að meta árangur út frá viðhorfum foreldra, nemenda og starfsmanna. Í lok hvers skólaárs kynnir skólinn niðurstöður úr Skólapúlsinum og vinnur að umbótaverkefnum í kjölfarið, út frá upplýsingum Skólapúlsins og öðrum upplýsingagjöfum sem skólinn nýtir sér.

Áherslur skólans í innra mati og umbótaverkefni í kjölfar innra mats skólans birtist í mats-, símenntunar- og umbóta- og þróunaráætlun skólans sem kynnt er hér aftar í starfsáætluninni þar sem jafnframt er að finna innra matsskýrslu skólans fyrir liðið skólaár.

14.3. Ytra mat sveitarfélags

Sveitarfélögin bera ábyrgð á starfsemi grunnskóla í sveitarfélaginu, bæði eigin og annarra. Það er á grunni lagaboðs sömuleiðis.

> *37. gr.* ***Ytra mat sveitarfélaga****.*
> *Sveitarfélög sinna mati og eftirliti með gæðum skólastarfs, sbr. 5. og 6. gr., og láta ráðuneyti í té upplýsingar um framkvæmd skólahalds, innra mat skóla, ytra mat sveitarfélaga, framgang skólastefnu sinnar og áætlanir um umbætur.*
> *Sveitarfélög skulu fylgja eftir innra og ytra mati þannig að slíkt mat leiði til umbóta í skólastarfi.*

Í Hafnarfirði sinnir sveitarfélagið sínum þætt í ytra mati með því að fylgja eftir að einstaka grunnskólar sinni sínum þætti í innra mati, leggur skólunum til matstækið Skólapúlsinn og vinnur sérstaklega úr þeim upplýsingum með skýrslugjöf eins og við á á hverjum tíma (Skólavogin). Skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar fylgir þá eftir að skólarnir sinni áætlanagerð og umbótaverkefnum. Sömuleiðis hefur Skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar sjálfstæða eftirfylgniskyldu í því að vinna að því að skólastarf sveitarfélagsins fylgi ákvæðum laga og reglugerða um skólastarfið á hverjum tíma óháð matsúttektum sem slíkum.

14.4. Ytra mat mennta- og menningarmálaráðuneytis

Ytra mat er einnig á hendi ríkisvaldsins, hér mennta- og menningarmálaráðuneytinu líkt og segir í lögunum.

> *38. gr.* ***Ytra mat ráðuneytisins****.*
> *Ráðuneyti annast greiningu og miðlun upplýsinga um skólahald í grunnskólum á grundvelli upplýsinga frá sveitarfélögum skv. 37. gr. og með sjálfstæðri gagnaöflun.*
> *Ráðuneyti gerir áætlun til þriggja ára um kannanir og úttektir sem miða að því að veita upplýsingar um framkvæmd laga þessara og aðalnámskrár grunnskóla og aðra þætti skólastarfs. Ráðuneyti skipuleggur einnig þátttöku í alþjóðlegum mennta- og samanburðarrannsóknum.*
> *Ráðherra setur reglugerð um innra og ytra mat og upplýsingaskyldu sveitarfélaga að höfðu samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga.*

Fyrir utan almenna upplýsingaöflun ríkisins um skólastarfs sveitarfélaganna og ákvarðanir um þátttöku í alþjóðlegum rannsóknum eins og PISA eru reglulega gerðar úttektir á grunnskólum á vegum Námsmatsstofnunar. Slíkar úttektir lúta sérstöku matsferli og geta falið í sér eigið umbótaferli í kjölfarið og hafi slík skýrsla verið gerð um skóla skal kynna hana skólaráði og birta á vef skóla. Hver grunnskóli má búast við að slíkt úttekt verði gerð á nokkurra ára fresti en slíkt er háð fjármagni sem ríkisvaldið setur í verkefnið á hverjum tíma. Nánari upplýsingar um úttektir á leik-, grunns- og framhaldsskólum má finna á vef Miðstöð menntunar og skólaþjónustu. Umbótaverkefni í kjölfar ytra mats ráðuneytis í kjölfar úttektar birtist í mats-, símenntunar-, þróunar og umbótaáætlun skólans sem kynnt er hér aftar í starfsáætluninni.

15. Skyldunám, skólanámskráin og námsverkefnin

Nám í grunnskóla er skyldunám barna á aldrinum 6-16 ára. Námið í skólanum fer fram á grunni námskrár sem skóli setur og nefnd er skólanámskrá. Skólanámskráin er gefin út sérstaklega og færir starfsáætluninni (þessu plaggi) sitt samhengi. Skólanámskráin geymir áætlanir um inntak í náminu sem á sér stað í skólanum en starfsáætlunin kynnir skipulagið í kringum námið. Í þessum kafla starfsáætlunar eru skýrð ýmis atrið sem snúa að náminu sjálfu umfram annað. Meginreglan er að nemandi sæki skóla og sæki nemandi ekki skóla er slíkt tilkynnt til barnaverndar Hafnarfjarðar. Gangi skólaganga illa í einhverjum tilvikum getur verið að barn fái tímabundna sjúkrakennslu og er slíkt gert í samráði við sérfræðiþjónustu sveitarfélagsins út frá viðmiðum hennar. Sömuleiðis getur skólinn metið nám utan skóla sem ígildi náms í skóla, þá sérstaklega tengt valgreinum og er háð ákvæðum í aðalnámskrá grunnskóla (2011/2013, bls. 80-81). Nánar um undanþágur í námi má finna hér aftar.

Missi nemandi af námi í skóla tímabundið, t.d. vegna veikinda, leyfa annarra ófyrirsjáanlegra ástæðna, er það á ábyrgð foreldra að nemandi sinni námi sínu á þeim tíma. Um langvarandi veikindi gilda sérstaklega reglur um sjúkrakennslu og skal sækja um slíkt til skólastjóra.

15.1. Eigin verkfæri í námi og ábyrgð

Nám og kennsla í grunnskólum skal vera nemendum að kostnaðarlausu. Á hverju ári kaupir Hafnarfjarðarbær námsgögn og ritföng til nota í grunnskólum bæjarins. Til að sporna gegn sóun og nýta fjármuni betur var ákvörðun tekin um að þennan skólavetur verða blýantar, pennar, trélitir, tússlitir, vaxlitir og yfirstrikunarpennar ekki hluti af miðlægum innkaupum.

15.2. Kennsluáætlanir og heimanám

Skólanámskrá skólans kynnir megináherslur í náminu í hverjum bekk yfir skólaárið. Innan þess getur verið og er nauðsynlegt að skipta náminu í minni þætti og þar koma kennsluáætlanir til sögunnar. Kennsluáætlanir, mismunandi eftir skólum, bekkjum og námsgreinum, fá nemendur jafnóðum í skólastarfinu eftir áherslum í skólanum, t.d. dreift rafrænt í gegnum nemendaumsjónarkerfi skólans. Almenn kynning á kennsluáætlunum er hér aftar í starfsáætluninni.

15.3. Prófareglur og námsmat

Námsmat er það nefnt þegar nemandi fær gefið mat á námi sínu en til þess geta verið notaðar margvíslegar aðferðir (s.s. próf, mat á ritgerðum og verkefnum, þátttökumat o.fl.). Gera má greinarmun á tegundum námsmats. Í meginatriðum er talað um tvenns konar námsmat í grunnskólastarfi. Annars vegar er það leiðbeinandi mat sem nefnt er leiðsagnarmat í aðalnámskrá grunnskóla. Leiðsagnarmat skal gerast yfir allt skólaárið með reglulegri endurgjöf til nemenda og felur þá í sér að benda nemanda á hvar hann er staddur, hvað hann kunni og geti gert betur, og hvetja nemendur í náminu til að auka líkur á því að hann nái. Á þessari vegferð í náminu getur á ákveðnum tímapunktum í náminu verið kynnt sérstaklega staðan í náminu, t.d. í foreldraviðtölum á miðri önn eða í lok annar. Við lok skólaárs á sér stað lokamat sem felur í sér hversu vel nemandi hefur náð viðmiðum sem lögð voru upp með í náminu.

Skólaárið 2026-2027 munu nemendur í 10. bekk fá birta lokaeinkunn að vori í tölustöfum samkvæmt nýrri reglugerð um námsmat.

15.4. Réttur til upplýsingaöflunar, m.a. skoðunar á prófum og námsmatsgögnum

Sérstök reglugerð er í gildi sem kveður á um upplýsingamiðlun milli heimila og skóla.

- Reglugerð nr. 897/2009 um miðlun og meðferð upplýsinga um nemenda í grunnskólum og rétt foreldra til aðgangs að upplýsingum um börn sín. (Ath. ef reglugerð er breytt er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

Í reglugerðinni er lögð áhersla á að foreldrar/forsjáraðilar fái fullnægjandi vitneskju um nám barns í skóla og sömuleiðis um að starfsfólk skóla fái fullnægjandi upplýsingar frá heimilum um einstök börn til að geta rækt hlutverk sitt og stutt barn nægilega vel. Við upplýsingasöfnun skal gæta persónuverndar, um allar upplýsingar gildir þagnarskylda starfsfólks skóla (sem einnig er kveðið á um í sveitarstjórnarlögum) og að varðveita þær eftir reglum sem um trúnaðargögn gilda. Reglugerðin fjallar þá nánar um einstakar leiðir og ferla í þessu sambandi.

15.5. Seinkun og flýtingar í námi

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla er það meginregla að börn byrji í námi sex ára og séu í grunnskóla í tíu ár. Þó er heimilt að víkja frá þessu bæði hvað varðar upp og lok námsins.

Barn getur þannig bæði byrjað fimm eða sjö ára í grunnskóla að veittu samþykki grunnskólastjóra. Í Hafnarfirði þurfa óskir foreldra um flýtingu að vera lagðar fram hálfu ári áður en grunnskólanám á að hefjast. Slík ósk fer til umsagnar sérfræðiþjónustu á Skólaskrifstofunni. Þar er lagt mat á hæfni barns til að hefja nám fyrr en aldur kveður á um og kynna skólastjóra viðkomandi grunnskóla ekki síðar en í apríl á því ári sem barn skal hefja námið (í ágúst). Mat skólaþjónustu vegna flýtingar byggir á sérstökum viðmiðum sem taka mið af því hvort ætla megi að barn hafi þroska til að hefja grunnskólanám fyrr en jafnaldrar. Svipað ferli fer í gang óski foreldri eftir að seinka barni í grunnskólanám um eitt ár og greint er hér ofar um flýtinguna nema hvað engin sérstök viðmið er lögð til grundvallar seinkun. Á grunni mats skólaþjónustu tekur skólastjóri afstöðu til beiðnar.

Varðandi það að ljúka námi í grunnskóla á styttri tíma en tíu árum skal skólastjóri meta hvort nemandi hafi getu til að ljúka náminu fyrr. Það getur bæði gilt um einstakar námssvið-/greinar og grunnskólann í heild. Við mat á því hvort nemandi hafi lokið námi í einstaka námsgreinum eða skóla í heild sinni skal taka mið af þeirri hæfni sem krafist er við lok grunnskóla. Hafi nemandi lokið einstaka námsgreinum á minna en tíu árum gildir sérstakt fyrirkomulag um nám í ákveðnum framhaldsskólaáföngum meðan nemandi er í grunnskóla í Hafnarfirði. Nánari reglur um styttingu og flýtingar í námi má fá hjá skólanum.

15.6. Undanþágur frá skyldunámi

Skólastjóra er heimilt að veita undanþágur frá skyldunámi í grunnskóla og eru sérstakar leiðbeiningar um slíkt í aðalnámskrá grunnskóla líkt og fyrr hefur verið getið. Þegar skólinn tekur afstöðu til beiðna forsjáraðila um undanþágur í skyldunámi skal hafa þetta í huga:

a. Undanþágur eiga sérstaklega við um ef nám er (i) of flókið fyrir nemanda (t.d. að læra dönsku ef hann er með annað móðurmál en íslensku), (ii) hann sé vel hæfur (t.d. tónlist eða íþróttir), (iii) það brjóti lífs- og trúarskoðanir nemenda eða (iv) fötlun sem kemur í veg fyrir mögulega þátttöku. Slíkar undanþágur gilda um einstaka námsgreinar í grunnskóla
b. Allar slíkar umsóknir þurfa að vera skriflegar og með skýrum óskum um eðli undanþágu, t.d. með tölvupósti til skólastjóra.
c. Sérstakar reglur gilda um undanþágu í skólaíþróttum (sjá aðalnámskrá grunnskóla).

d. Skólastjóri skal gæta jafnræðis í veitingu undanþága og hann getur óskað frekari upplýsinga um ósk áður en hún er afgreidd. Erindi skal svarað skriflega og lýtur ákvæðum stjórnsýslulaga.
e. Foreldrar geta kært ákvarðanir skólastjóra varðandi flýtingar í námi við lok grunnskóla til ráðherra menntamála í samræmi við lög um grunnskóla (nr. 91/2008).

15.7. Valgreinafyrirkomulag og framhaldsskólaáfangar

Samkvæmt lögum um grunnskóla (nr. 91/2008) og aðalnámskrá grunnskóla (2011/2013) hafa nemendur í 8.-10. bekk möguleika að taka hluta námsins sem val, þ.e. velja sér eigin námsgreinar sem ýmist geta verið kenndar af grunnskóla eða ekki. Hver skóli kynnir nemendur fjölda valtíma sem stendur þeim til boða. Eftirfarandi gildir um valtímana:

a. Ef nemandi velur að taka valtíma utan skóla þarf hann, með samþykki foreldra, sækja um það sérstaklega og gera um það samning við skólann. Slíkt val getur verið í öðrum skólum (t.d. tónlistarskóla), íþróttanám hjá íþróttafélagið, þátttaka í tómstundastarfi of jafnvel fleira.
b. Í Hafnarfirði eru skipulagðar sérstakar valgreinar þvert á grunnskóla og teljast þær því valgrein innan skóla en ekki utan þar sem kennslukostnaður er greiddur af skólanum.
c. Árangur í valgreinum skal berast til skóla og birtast á vitnisburðarblöðum nemenda.
d. Um valáfanga í framhaldsskóla gilda sérstakar reglur og eru þær kynntar hér neðar.
e. Kostnaður af valtímum utan grunnskóla er grunnskólanum óviðkomandi, þ.e. nemandi getur þurft að greiða fyrir námið og grunnskólinn ber ekki ábyrgð á því námi.

Varðandi nám í framhaldskólum eru þetta hafnfirskar reglur um slíka framkvæmd sem gert er ráð fyrir í aðalnámskrá að gerist milli grunnskóla og framhaldskóla á hverjum stað. Í Hafnarfirði er sérstakur samningur milli bæjarins, Flensborgarskóla og Tækniskólans í Hafnarfirði. Tvenns konar fyrirkomulag er í gangi:

a. Sem almennir framhaldsskólaáfangar: Hafi nemandi sýnt hæfni til að stunda nám í framhaldsskóla í námsgreinum sem hann hefur lokið í grunnskóla skal honum standa slíkt til boða án kennslukostnaðar. Þetta gildir um kennslu í ensku og stærðfræði í Flensborg. Nemandi þarf þó að greiða innritunargjald í framhaldsskólann en á móti sleppir hann þátttöku í sömu námsgrein í grunnskóla en sinnir viðveruskyldu þá í stundaskrá grunnskólans. Nemandi getur tekið tvo námsáfanga í framhaldsskóla í hverri námsgrein sem hann tekur, einn á haustönn og einn á vorönn. Umræddir námsáfangar eru sérstaklega skipulagðir fyrir grunnskólanemendur í Hafnarfirði. Þeir og lúta lágmarksfjölda-takmörkunum og eru samblanda staðnáms og fjarnáms (Flensborg).
b. Sem miðlægir valáfangar: Hafnarfjarðarbær býður upp á valgrein í Tækniskólanum í samstarfi við skólann og er ætlað 10. bekkingum í grunnskólum sem geta tekið umrætt nám sem valgrein.

15.8. Nám í sænsku og norsku í stað dönsku

Nemendur í grunnskólum læra dönsku frá 7. bekk en einstaka skólum er þó heimilt að byrja þá kennslu fyrr. Nemendur sem hafa búið í Svíþjóð eða Noregi áður en dönskukennsla hefst í grunnskólanum eiga rétt á að læra norsku eða sænsku í stað dönskunnar hafi þeir til þess nægjanlega hæfni frá 7. bekk (jafnvel þótt dönskunámið byrji fyrr í skólanum). Í Hafnarfirði þurfa forsjáraðilar að sækja til einstakra grunnskóla um þetta nám þegar nemandi er í 6. bekk (eða síðar ef það við þegar nemandi kemur nýr í grunnskóla eftir það). Hafnarfjarðarbær hefur gert samning við Tungumálaverið í Laugarnesskóla (rekið af Reykjavíkurborg með stuðningi nokkurra aðila) um sænsku- og norskukennslu hafnfirskra nemenda. Það nám er í dag staðnám fyrir nemendur í 7.-8. bekk þar sem kennslustaðir geta verið utan Hafnarfjarðar og breytilegir eftir árum, síðdegis eftir að hefðbundinni kennslu lýkur í grunnskóla og breytilegt eftir árum. Námið í 9.-10. bekk er fjarnám. Forsjáraðilar sækja um sænsku- eða norskukennslu í stað dönskukennslu til skólans.

II. hluti: Hagnýtar upplýsingar

20. Fatnaður (skólafatnaður, klæðnaður í skóla, óskilamunir o.fl.)

20.1. Fatnaður

Nemendur eiga að vera snyrtilega klæddir og klæða sig eftir veðri. Merkja skal yfirhafnir og skófatnað. Verðmæti skulu ekki skilin eftir í vösum.

20.2. Óskilamunir

Í skólanum er jafnan mikið af óskilamunum, þar á meðal vandaðar og óslitnar flíkur af yngri jafnt sem eldri nemendum. Ef fatnaður eða aðrar eigur nemenda skila sér ekki heim geta forsjáraðilar komið og fengið að skoða óskilamuni. Mikilvægt er að merkja allar flíkur nemenda, skófatnað jafnt sem annað. Skólinn getur ekki geymt allan þann óskilafatnað sem safnast upp á skólaárinu milli ára. Einu sinni til tvisvar á ári, yfirleitt í lok anna, er því farið með allt það sem safnast í Rauða Krossinn. Það skal tekið fram að farið er yfir hverja flík áður en hún er send úr húsi og leitað að merkingum sem gefa vísbendingar um eiganda.

20.3. Útivistartími

Frá 1. september til 1. maí mega börn 12 ára og yngri vera úti til kl. 20:00 en 13–16 ára mega vera úti til kl. 22:00. Miðað er við fæðingarár. Fyrir utan þessa tíma verða börn að vera í fylgd með fullorðnum. Bregða má þó út af þessum reglum þegar börn 13–16 ára eru á heimleið frá viðurkenndri skóla-, íþrótta- eða æskulýðssamkomu.

20.4. Svefn

Mikilvægt er að nemendur fái nægan svefn og hvíld. Séu þau ekki útsofin og hvíld geta þau ekki notið kennslunnar né sinnt því starfi sem fer fram í skólanum. Hæfilegur svefntími er talinn vera:

Fyrir 5–8 ára börn 10-12 klst. á sólarhring
Fyrir 9–12 ára börn 10–11 klst. á sólarhring
Fyrir 13–15 ára börn 9–11 klst. á sólarhring

20.6. Heimsíða skólans

Heimasíða Hraunvallaskóla er upplýsingamiðill fyrir skólann. Á síðunni er að finna upplýsingar um starfið í skólanum, myndir, eyðublöð o.fl. Nauðsynlegt er að á heimasíðunni séu allar nýjustu upplýsingar um skólann. Heimasíðan er andlit skólans. Slóðin er www.hraunvallaskoli.is.

21. Fastir þættir í skólastarfinu

Sjá kafla 12.1 skólaheföir.

22. Frístundastarfsemi

Félagsstarfsemi grunnskóla starfar undir formerkjum tómstundamiðstöðvar sem skiptist í félagsmiðstöð og frístundaheimili. Í hverri tómstundamiðstöð starfar deildarstjóri sem heldur utan um daglegan rekstur og ber ábyrgð á skipulagningu og framkvæmd starfsins undir verkstjórn skólastjóra. Innan hverrar tómstundamiðstöðvar er starfrækt frístundarheimili og félagsmiðstöð ásamt ýmiskonar tómstundatilboðum yfir sumartímann í samstarfi við Vinnuskóla Hafnarfjarðar.

22.1. Félagsstarf á yngsta stigi: Frístundaheimili

Hlutverk frístundaheimila er að bjóða upp á fjölbreytt tómstundastarf fyrir nemendur á aldrinum 6-9 ára eftir að hefðbundnum skóladegi líkur til kl. 16:30 alla virka daga, óháð getu þroska eða fötlun en sérstök áhersla er lögð á að koma til móts við alla hópa.

Þegar frí er í skólanum á virkum dögum er opið í frístundaheimilum frá klukkan 8:00 um morguninn og til 16:30 að undanskildu vetrarfríi en þá er lokað á frístundaheimilum. Þessa daga er auglýst sérstaklega eftir skráningu þeirra barna sem eiga að mæta.

Í frístundaheimilinu kynnast börnin hinum ýmsu tómstundum. Leitast er við að hafa starfið sem fjölbreyttast svo að allir finni eitthvað við sitt hæfi m.a. með útiveru, fjölbreyttum leikföngum, spilum, föndurefni og kubbum.

Lögð er áhersla á að eiga gott samstarf við forsjáraðila og er tekið vel á móti athugasemdum og ábendingum. Skráning í frístundaheimili fer fram á Völu á vef Hafnarfjarðar. Barn getur hafið dvöl í frístundaheimilinu þegar umsókn hefur verið staðfest við foreldra og tilkynnt hvenær barnið megi mæta.

- *Frístundaheimilið Tröllaheimar í Áslandsskóla.*
- *Frístundaheimilið Álfahraun í Engidalsskóla*
- *Frístundaheimilið Hraunsel í Hraunvallaskóla.*
- *Frístundaheimilið Holtasel í Hvaleyrarskóla.*
- *Frístundaheimilið Lækjarsel í Lækjarskóla.*
- *Frístundaheimilið Krakkaberg í Setbergsskóla.*
- *Frístundaheimilið Skarðssel í Skarðshlíðarskóla.*
- *Frístundaheimilið Hraunkot í Víðistaðaskóla.*
- *Frístundaheimilið Selið í Öldutúnsskóla.*

22.2. Félagsstarf á miðstigi og unglingastigi: Félagsmiðstöðvar

Félagsmiðstöðvar fyrir börn og unglinga í 5.-10. bekk starfa við alla grunnskóla í Hafnarfirði og eru að jafnaði opnar þrjú kvöld/eftirmiðdaga í viku. Aðaláherslan er á fjölbreytt og skemmtilegt starf fyrir alla í 5.-10. bekk.

Félagsmiðstöðvarnar skulu vera vakandi yfir þörfum samfélagsins og fræða, fjalla um og hafa jákvæð áhrif á unglingana með hin ýmsu málefni sem tengjast þeirra daglega lífi. Starfið einkennist af gagnkvæmri virðingu, jákvæðum samskiptum og unglingalýðræði. Nánari upplýsingar á hafnarfjordur.is.

- *Félagsmiðstöðin Ásinn í Áslandsskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Mosinn í Hraunvallaskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Verið í Hvaleyrarskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Vitinn í Lækjarskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Setrið í Setbergsskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Skarðið í Skarðshlíðarskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Hraunið í Víðistaðaskóla.*
- *Félagsmiðstöðin Aldan í Öldutúnsskóla.*

22.3. Sameiginlegir viðburðir félagsmiðstöðva í Hafnarfirði

Félagsmiðstöðvarnar í Hafnarfirði standa fyrir sameiginlegum viðburðum, ýmist innan bæjarins en einnig í samstarfi við aðrar félagsmiðstöðvar á landsvísu. Hér er getið reglulegra, fastra viðburða:

- **Grunnskólahátíð**
  Grunnskólahátíðin í Hafnarfirði er árlegur viðburður og er samvinnuverkefni skóla og félagsmiðstöðva. Sýnd eru atriði/leiksýningar frá öllum grunnskólunum um daginn. Um kvöldið er ball í íþróttahúsinu við Strandgötu fyrir alla unglinga í 8., 9. og 10. bekk. Það eru um 900 ungmenni sem koma á hátíðina.

- **Spurningakeppnin *Veistu svarið***
  Spurningakeppnin er árviss viðburður. Í keppninni hafa lið frá öllum unglingadeildum grunnskólanna í Hafnarfirði tekið þátt. ÍTH sér um framkvæmd spurningakeppninnar en farnar eru mismunandi leiðir í skólunum við að finna keppendur. Skólar og félagsmiðstöðvar hafa leyst það saman en sumir skólar leggja til liðstjóra fyrir keppendur sína.

- **Stíll**
  Stíll er árleg hönnunarkeppni á milli félagsmiðstöðva í Hafnarfirði þar sem keppt er í hárgreiðslu, förðun og fatahönnun út frá ákveðnu þema. Hver félagsmiðstöð má senda eitt lið í Stíl hjá Samfés.

- **Söngkeppnin**
  Söngkeppnin er árlegur viðburður. Haldnar eru keppnir í hverri félagsmiðstöð og fara tvö lið úr hverri félagsmiðstöð áfram í Hafnarfjarðarsöngkeppnina. Efstu tvö sætin fara svo í söngkeppni Samfés.

- **Samfés**
  Samfés eru frjáls félagasamtök félagsmiðstöðva á Íslandi. Félagsmiðstöðvar í Hafnarfirði eiga aðild að Samfés. Það eru árvissir viðburðir sem félagsmiðstöðvarnar í Hafnarfirði taka þátt í með Samfés. Má þar nefna Stíl, Söngkeppni, Samfestingur (ball) og Landsmót Samfés. Nánari upplýsingar um Samfés og viðburði á þeirra vegum er að finna á samfes.is.

23. Innritun í skóla, móttaka nýrra nemenda, skólaúrsögn og brottrekstur

Hér er getið helstu atriða er snúa að innritun í skóla, móttöku nýrra nemenda, skólaúrsögn og brottrekstur úr skóla.

23.1 Innritun í grunnskóla

Foreldrar eru ábyrgir fyrir innritun barna sinna í grunnskóla á því aldursári sem þau eru 6 ára. Innritun í grunnskóla Hafnarfjarðar fer fram á Mínum síðum á vef bæjarins, www.hafnarfjordur.is. Börn hafa sjálfkrafa aðgang að hverfisskóla í samræmi við lögheimilisskráningu hjá Þjóðskrá íslands. Vilji foreldrar sækja um annan grunnskóla en hverfisskóla, hvort sem er innan Hafnarfjarðar eða utan, er sótt um það sömuleiðis á Mínum síðum. Aðgangur að grunnskóla utan hverfisskóla er þó alltaf háð samþykkis viðkomandi skólastjóra (innan Hafnarfjarðar) en ef skólinn er utan Hafnarfjarðar þarf sömuleiðis samþykkis skólayfirvalda í Hafnarfirði fyrir skóladvölinni þar sem Hafnarfjarðarbær innir þá af hendi greiðslur til viðkomandi skóla/sveitarfélags.

Sérstakar reglur gilda um skólavist í grunnskólum Hafnarfjarðar:

- Reglur um skólahverfi, umsóknir og innritun í grunnskóla Hafnarfjarðar.

23.2 Móttaka nýrra nemenda

Þegar barn kemur í grunnskóla 6 ára, eða flytur á milli skóla eða hefur einhverjar sérþarfir, viðhefur skóli ákveðnar ráðstafanir í þeirri móttöku. Skólinn vinnur þar eftir ákveðnum móttökuáætlunum sem finna má í IV. hluta starfsáætlunarinnar hér og frekari upplýsingum á vef skólans eftir atvikum.

23.3 Skólaúrsögn og búferlaflutningar

Ef barn fær aðgang í nýjum skóla, t.d. vegna lögheimilisflutnings, skal tilkynna úrsögn úr skólanum. Það skal gert með tilkynningu til skóla, t.d. með tölvupósti. Úrsögn úr skóla er ekki tilkynnt fyrr en nemandi hefur fengið inngöngu í annan skóla og þarf nafn skólans að það koma fram í úrsögninni. Mikilvægt er að skólayfirvöld í Hafnarfirði viti um veru allra barna á grunnskólaaldri sem eiga lögheimili í bænum.

23.4. Brottrekstur úr skóla

Nemendum ber að hlíta skólareglum í samræmi við góðan skólabrag. Skólum ber að gera allt til að styðja við nemendur svo þeir geti fylgt skólareglum. Dugi slíkt ekki hafa skólastjórnendur heimildir til að vísa nemendum úr skóla. Allar brottvísanir úr skóla fylgja ákvæðum stjórnsýslulaga, hvort sem þær eru tímabundnar eða ótímabundnar. Óheimilt er að vísa nemanda úr skóla nema einn dag án þess að ákvæði stjórnsýslulaga taki virkni.

Tímabundnar brottvísanir geta verið allt að viku brottrekstur úr skóla. Í því felst að gert er ráð fyrir að nemandi geti aftur hafið skólagöngu í sama skóla en með frekari skilyrðum, þ.e. ef samskonar brot á skólareglum verði endurtekin geti nemandi átt yfir höfði sér ótímabundna brottvísun úr skólanum og þurfi nýjan skóla.

Ótímabundin brottvísun úr skóla felur í sér að nemandi fær ekki að stunda áfram nám við skólann og þarf að fara í annan skóla. Málefni nemanda koma þá til kasta skólaþjónustu við grunnskóla á Mennta- og lýðheilsusviði sem vinnur að því að finna nýtt skólaúrræði fyrir nemanda í samráði við forsjáraðila og jafnvel aðra aðila eftir atvikum eins og félagsþjónustu sveitarfélagsins. Miðað er við það að nemandi sé ekki lengur en viku utan skóla en einnig getur komið til sjúkrakennsla meðan fundið er nýtt skólaúrræði.

24. Umhverfismál í skólastarfinu

Undanfarin ár hefur sérstaklega verið hugað að rusli í Hraunvallaskóla með það í huga að endurnýta og endurnota eins og kostur er. Flokkunarkassar hafa verið útbúnir fyrir pappír inn á kennslu- og vinnusvæðum og markvist er unnið að því að minnka úrgang með því að notast við fjölnota umbúðir. Markmiðið er að Hraunvallaskóli verði umhverfis- og vistvænn skóli með skýra umhverfisstefnu.

24.1.2. Plokk

Allir nemendur taka þátt í að halda skólalóðinni og nærumhverfi snyrtilegu með því að plokka og tína til annað sem til fellur og á ekki að vera á skólalóðinni okkar. Þannig fer hver árgangur tvisvar til þrisvar á skólaárinu út á skólalóð með ruslapoka og sýnir samfélagslega ábyrgð í verki. Útbúið er skipulag fyrir skólaárið þar sem ákveðinn árgangur á ákveðna viku á skólaárinu.

24.1.3. Flokkun

Í skólanum er stuðst við eftirfarandi flokkunarkerfi:



Lagt er upp með að flokka eftirfarandi:

- Almennt sorp
- Pappír
- Plast
- Lífrænt

Úrvinnsla:

- Almennt sorp tæmt daglega og pappír og plast eftir þörfum af ISS.
- Pappír til endurnýtingar er safnað saman af kennurum í sér kassa (t.d. utan af ljósritunarpappír)
- Skola þarf plast áður en því er hent og passa að ekki séu matarafgangar í plastumbúðum.
- Lífrænu sorpi er skilað daglega frá kennslusvæðum í 1-.7. bekk í mötuneyti af nemendum (hvítar fötur).
- Lífrænu sorpi frá kaffistofu er skilað af starfsmönnum skólans út í lífrænan gám í ruslagerði við eldhús.
- Plastpokar eru í öllum tunnum út af hreinlætisástæðum.
- Almennt sorp og plast er látið í sömu tunnuna í ruslagerði en plastið er skilið í burtu af endurvinnsluaðila.
- Allur pappír fer í sér pappatunnu í ruslagerði og er endurunninn.
- Lífrænt sorp fer í moltugerð.

25. Ferðir í skólastarfi og kostnaður

25.1. Skólaakstur (skólaíþróttir)

Þegar kennsla einstakra námsgreina er utan göngufæris, t.d. í íþróttahús eða sundlaugar, er akstur á vegum skólans til að stunda viðkomandi námsgreina.

Í skólaakstri til og frá kennslustöðum gilda skólareglur. Skólaakstursbílar uppfylla ströngustu öryggiskröfur en það er alltaf nemenda að bera ábyrgð á því að fylgja öryggisreglum í akstri, s.s. að spenna öryggisbelti.

25.2. Vettvangsferðir

Meginregla í öllum vettvangsferðum á vegum skóla er að skólar greiða ferða- og kennslukostnað slíkra ferða en nemendur uppihald eftir því sem við á, þ.e. í styttri ferðum á skilyrði um uppihald ekki við.

25.3. Skólabúðir og nemendakostnaður

Nemendum í grunnskólum Hafnarfjarðar gefst möguleiki á að sækja skólabúðir á Reykjum (7. bekkur) og nemendur í 9. bekk fara í Vindáshlíð. Um kostnað við þátttöku í skólabúðum gilda ákveðnar reglur, þ.e. skóli greiðir ferðakostnað og kennslukostnað en nemendur uppihald (gisting og fæði).

25.4. Skólaferðalög og nemendakostnaður

Meginregla í öllum skólaferðalögum að skólar greiða ferða- og kennslukostnað slíkra ferða en nemendur uppihald. Sú undantekning er þó að sé skólaferðalag ákvörðun nemendafélags/foreldrafélags að allur kostnaður er nemenda, þ.e. ekki bara uppihald heldur einnig ferðakostnaður.

25.5. Valgreinar utan skóla og nemendakostnaður

Meginregla er að þegar nemendur velja sér valgreinar á eigin vegum í 8.-10. bekk grunnskóla sem ekki eru haldnar í skólanum þarf hann sjálfur að annast ferðir til og frá heimili á þann stað sem valgrein er kennd.

26. Skólahúsnæði, öryggismál og skemmdir

26.1. Almennar umgengnisreglur

Nemendur skulu temja sér góða umgengni og bera virðingu fyrir eigum skólans og annarra. Ganga skal frá yfirhöfnum og skóm við komu í skólann.

26.2. Reglur um íþróttahús og sundlaug

Kennsla í íþróttum fer fram í íþróttahúsi skólans og á Ásvöllum. Sundkennslan fer fram í Ásvallalaug. Íþróttakennslan hefst með útikennslu fyrstu tvær vikur skólaársins og henni lýkur með útikennslu síðustu tvær vikur skólaársins. Hreinlæti er nauðsynlegur þáttur í íþróttum og er því æskilegt að nemendur frá 3. bekk fari í sturtu eftir hvern tíma. Ávallt skal fara í sturtu fyrir og eftir sundtíma. Mælt er með því að nemendur sem eru með sítt hár bindi það upp fyrir íþrótta- og sundtíma. Ef íþrótta- eða sundfatnaður gleymist heima fá nemendur tækifæri á að vera með en þeir fá skráningu í Mentor um að hafa gleymt íþrótta- eða sundfatnaði.

Íþrótta- og sundfatnaður
Í útileikfimi er áríðandi að nemendur komi í fötum sem þægilegt er að hreyfa sig í. Æskilegur fatnaður þegar kennsla hefst inni eru stuttbuxur, íþróttabuxur, leggings/hjólabuxur og stuttermabolur. Nemendur í 1.- 2. bekk eru berfættir en mega vera í stjörnusokkum. Nemendur í 3.-10. bekk eru í íþróttaskóm. Mælst er til að stúlkur klæðist sundbol (ekki bikiní) og strákar sundskýlu (ekki stuttbuxum) í sundtíma. Þessar reglur eru settar svo fatnaðurinn hamli ekki þátttöku í tímum.

26.3. Öryggismál, skemmdir og ábyrgð

Valdi nemandi vísvitandi skemmdum á tækjum, húsbúnaði eða öðru í skólanum skulu forsjáraðilar hans bæta tjónið. Kennslubækur eru hluti af eigum skólans.

27. Skólasafn og útlán náms- og kennslugagna

Bókasafn Hraunvallaskóla er opið mánudaga - fimmtudaga frá kl. 08:00–16:00 og föstudaga frá kl. 8:00-15:00. Safnið er upplýsinga- og menningarmiðstöð skólans. Það er í uppbyggingu en leitast er við að hafa safnkostinn fjölbreyttan, bæði af fræði- og afþreyingarefni. Öll gögn safnsins eru skráð í Gegni sem er sameiginlegt bókasafnskerfi fyrir allt landið. Markmið skólasafnsins er m.a. að örva lestraráhuga nemenda og að veita

nemendum og starfsfólki greiðan aðgang að upplýsingum og heimildum. Nemendum er kennt í samstarfi við kennara að nota safnið og safnkostinn þannig að þeir þekki þá möguleika sem bókasafnið býður uppá m.t.t. yndislesturs, upplýsingaöflunar og vinnslu.

Starfsmenn safnsins eru Karítas Guðmundsdóttir og Anna Rósa Þrastardóttir.

28. Skólamáltíðir, nesti og matarmenning í skóla

Það er stefna okkar í Hraunvallaskóla að bjóða ávallt upp á hollan og góðan heimilismat. Haustið 2007 var farið að bjóða upp á heitan mat í hádeginu í Hraunvallaskóla sem eldaður var á staðnum. Nemendur borða á sal skólans og er þeim skipt í fimm hópa. Nemendur leikskólans borða einnig í matsalnum. Haustið 2025 var samið við Í-mat ehf. (Matarstund) til að sjá um rekstur mötuneytis Hraunvallaskóla. Haustið 2019 var farið að bjóða upp á hafragraut fyrir fyrstu kennslustund dagsins fyrir alla ókeypis. Einnig var byrjað með ávaxta- og grænmetisáskrift í nestisstund gegn gjaldi.

Það er stefnan í Hraunvallaskóla að bjóða ávallt upp á hollan og góðan heimilismat. Ef nemendur eru með ofnæmi fyrir einhverjum matvælum er mikilvægt að upplýsa skólann og þau sem sjá um matinn um það.

Hádegismatur

Hægt er að skrá barn gjaldfrjálst í heitan mat í hádeginu sem https://matarstund.is sér um. Matseðill fyrir vikuna birtist á vef skólans og Matarstund. Nemendur borða í sal skólans og er þeim skipt í þrjá hópa. Nemendur leikskólans borða einnig í matsalnum. Í byrjun skólaárs þarf að skrá barn í mataráskrift á vefsíðu Matarstundar. Áskriftin framlengist sjálfkrafa um 1 mánuð, nema ef áskrift er sagt upp eða breytt. Lögð er áhersla á næringu barna, umhverfissjónarmið og matarsóun. Allir matseðlar eru næringarútreiknaðir og farið eftir ráðleggingum embættis Landlæknis. Nemendur sem kjósa að vera ekki í mataráskrift geta komið með nesti að heiman og borðað í matsalnum þar sem er aðgangur að örbylgjuofni og samlokugrillum. Hægt er að kaupa áskrift af ávöxtum- og grænmeti hjá Matarstund fyrir morgunhressingu.

Nesti

Hraunvallaskóli er þátttakandi í Heilsueflandi grunnskólar sem er evrópskt verkefni á vegum Landlæknisembættisins. Einn af grunnþáttum fyrir vellíðan er að njóta hollrar og reglulegrar næringar og þess vegna er mikilvægt að nemendur komi vel nærðir í skólann og hafi með sér næringarríkt nesti. Nesti sem er ígildi sælgætis, sælgæti og gosdrykkir eru ekki leyfðir nema með sérstöku leyfi kennara. Orkudrykkir eru aldrei leyfðir á skólatíma.

Gert er ráð fyrir einum nestistíma fyrir hádegi. Áætlaður nestistími eru 10–20 mínútur. Fyrir þá sem borða vel á morgnana hentar að fá sér ávöxt og eitthvað að drekka, t.d. vatn í nestistíma á morgnana. Ávaxtaáskrift er í boði fyrir nemendur í nestistíma. Hinir sem hafa borðað minna þurfa meira að borða, t.d. samloku með góðu áleggi til viðbótar við ávöxtinn. Lagt er upp með að foreldrar fylgi þessum leiðbeiningum og þeim sem finna má á island.is en þar kemur fram að fjölbreytni í vali á nesti og magn skiptir máli.

Þar sem Hraunvallaskóli vinnur að því að vera umhverfisvænn og hefur sjálfbærni að leiðarljósi eru allir hvattir til að huga að margnota umbúðum fyrir nestið þ.e. nota nestisbox og vatnsflöskur fremur en einnota ílát. Mælst er til að nemendur taki með sér nestiafganga heim en þannig geta foreldrar fylgst með nestisneyslu barna sinna.

29. Kvartanir til skólayfirvalda og kærur

Grunnskólastarfið miðar að því að mæta þörfum nemenda fyrir menntun, félagsskap og persónulegan þroska. Starfsfólk skólans leggur sig fram um mæta öllum nemendum á jafnréttisgrundvelli og svara þar þörfum nemenda. Forsjáraðilar bera ábyrgð á börnum sínum og ef skólastarfið er ekki að svara þörfum þeirra er eðlilegt að samræða fari fram á milli skóla og heimilis, t.d. á samtalsdögum og í viðtalstímum. Gott samstarf heimilis og skóla er lykilatriði í því að skólaganga barns gangi sem best.

Í einhverjum tilvikum geta forsjáraðilar verið ósáttir við starfshætti skóla og hafa þeir þá rétt og skyldur til að leita lausna á vanda sem þeir telja vera til staðar. Forsjáraðilar geta leitað til stjórnenda skóla eftir atvikum eða sent erindi til nemendaverndarráðs skólans.

Sömuleiðis geta forsjáraðilar nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar leitað til skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs með málefni barna sinna telji þeir að þeim sé ekki nægilega vel sinnt í skólanum eða leitað ráða.

Forsjáraðilar hafa einnig rétt á að kæra ákvarðanir um rétt og skyldu barna sinna sem teknar eru í skólanum á grundvelli margra atriða skv. lögum um grunnskóla nr. 91/2008, grein 47. Kærur eru kæranlegar til ráðherra menntamála en forsjáraðilar geta sent kæru beint til ráðuneytis eða sent hana fyrst til fræðsluráðs Hafnarfjarðar (sem skólanefndar sveitarfélagsins um málefni grunnskóla í skilningi laga) til að fá afstöðu þess til kæruefnisins (til samþykkis eða synjunar). Kærur snúast fyrst og fremst um ákvarðanatöku sem snúa að málefnum einstakra barna hverju sinni en skóli hefur víðtækt vald til að skipuleggja málefni skólastarfsins og kennsluna út frá almennum sjónarmiðum sem eru ekki kæranleg þegar þau snúa ekki sérstaklega að einstaka nemendum.

Hafi forsjáraðilar ekki fengið lausn mála sinna í gegnum ofangreint kæruferli en loks möguleg kæruheimild til innanríkisráðuneytis á grundvelli 111. gr. sveitarstjórnarlaga (nr. 138/2011).

30. Trúarbragðafrelsi og trúmál í skólastarfinu

Á Íslandi ríkir trúarbragðafrelsi og grunnskólinn tekur ekki afstöðu í trúarlegum málefnum. Grunnskólinn starfar eftir lögum þar sem markmiðsgrein grunnskólalaganna leggur skólunum til afstöðu í trúarlegum málefnum.

> Hlutverk grunnskóla, í samvinnu við heimilin, er að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi sem er í sífelldri þróun. Starfshættir grunnskóla skulu mótast af umburðarlyndi og kærleika, kristinni arfleifð íslenskrar menningar, jafnrétti, lýðræðislegu samstarfi, ábyrgð, umhyggju, sáttfýsi og virðingu *fyrir manngildi. Þá skal grunnskóli leitast við að haga störfum sínum í sem fyllstu samræmi við stöðu og þarfir nemenda og stuðla að alhliða þroska, velferð og menntun hvers og eins.* (Lög um grunnskóla, 2008, 2. gr.)

Skólahefðir, sem margar eiga rætur að rekja til trúarlegra hátíðisdaga kristninnar, hafa þótt sjálfsagðar í skólastarfi. Hefðir geta reynst misheppilegar þrátt fyrir sögulega tilvist og það eitt réttlætir ekki tilurð þeirra, hvort sem það er í skólastarfi eða annars. Ýmsar hefðir í skólum sem tengjast kristnum hátíðum eru því lagðar í hendur skólanna að velja og þær eru í sjálfu sér ekki andstæð lögum eða grunnskólastarfi. Hefðir í skólastarfi geta aukið umburðarlyndi fyrir ólíkum trúarlegum sjónarmiðum og áherslum sem nauðsynlegt getur verið fyrir nemendur að kynnast.

Starfsfólk skóla sinnir opinberum verkefnum og fylgir almennum viðmiðum og siðareglum um mannleg samskipti og umburðarlyndi óháð persónulegum skoðunum í samræmi við regluverk sem tengist opinberum stofnunum og starfsmönnum. Það er því ævinlega í hlutverk sátta í skólastarfi og getur því hvorki verið boðberar trúar eða trúarleysis í sínum störfum í grunnskóla hvað sem líður persónulegum skoðunum.

Í Hafnarfirði eru í gildi sérstakar reglur um samskipti við trúar- og lífsskoðunarfélög. Meginsjónarmið þeirra reglna er að nemendur grunnskólanna fái vernd gegn trúarlegri innrætingu en hafi jafnframt möguleika til að kynnast sjónarmiðum sem kynna gildi trúar líkt og þeim sem boða andstæð sjónarmið. Þá er það sjónarmið reglnanna að virða það að grunnskóli er samfélagsleg stofnun sem gerir ekki mun á milli trúarbragða í daglegu skólastarfi og virðir með því uppeldisrétt forsjáraðila og persónulegar trúarskoðanir nemenda. Þrátt fyrir að mikilvægt að gera sér grein fyrir að grunnskóli miðlar samfélagslegum gildum og tekur þátt í að kynna ýmsar hefðir og venjur sem tengjast íslenskri menningu á hverjum tíma og þá kannski ekki síst kristnum menningaráhrifum sem mótað hafa íslenskt þjóðlíf um aldir. Það undirstrika m.a. lög um grunnskóla sem eru leiðarljós í skólastarfinu.

- Viðmiðunarreglur um samskipti leik- og grunnskóla Hafnarfjarðar við trúar- og lífsskoðunarfélög.

31. Tryggingar í skólastarfi

Nemendur í grunnskólum Hafnarfjarðar eru tryggðir af bæjaryfirvöldum á hverjum tíma. Í því felst að nemendur í grunnskólum eru tryggðir vegna slysa sem þeir verða fyrir í grunnskólum, þ.e. í henni felst slysakostnaður, örorkukostnaður og dánarbætur sem bærinn semur um við sitt tryggingarfélag á hverjum tíma.
Hafnarfjarðarbær er með samning við VÍS um tryggingar skólabarna. Samningurinn snýr að slysum, dánarbótum og slysakostnaði í skóla, við gæslu í skóla og á leið í og úr skóla.

Nemi slysakostnaður einstaks slyss minna en sjálfsábyrgð sveitarfélagsins greiðir það sjálft umræddan slysakostnað án aðkomu tryggingarfélagsins. Slík mál fara beint til skólans og stjórnsýslu sveitarfélagsins.

32. Tölvu- og samskiptatækni í skóla

Í Hraunvallaskóla er búið að opna fyrir þráðlaust net fyrir nemendur. Til að komast inn á þráðlausa netið þurfa nemendur aðgangsorð sem þeir fá hjá umsjónarkennara sínum. Nemendur í 6.-10. bekk fá spjaldtölvu sem þeir komast inn á netið. Sérhver nemandi á þráðlausu neti verður þannig auðkenndur og um notkun nemenda á þráðlausa netinu gilda skólareglur og tölvureglur í skólanum.

Nemendur frá 1.-10. bekk hafa aðgang að neti skólans en 1.-4. bekkur hefur hann eingöngu með kennurum. Uppsetning netsins er hluti af átaki í upplýsingatækni (UT) í skólastarfi grunnskóla sem hófst árið 2014 í kjölfar stefnu um málið sem tekin var í kjölfar tillögugerðar í skýrslu um málið. Nemendur hafa fyrst og fremst aðgang að netinu til að stunda nám sitt og því eru takmarkanir á notkun netsins í öðrum tilgangi. Með tímanum er stefnt að auknum möguleikum tengdum kennslunni til að nýta þráðlausa netið.

Aðgangsstýringar nemenda á þráðlausu svæði eru hinar sömu og á staðbundnu neti skóla, þ.e. sömu reglur gilda, en eðli þráðlausa netsins er þó hægari hraði en á staðbundnu neti. Þó munu nemendatæki sem koma inn á þráðlaust net ekki hafa aðgang að efni og svæðum nemendanna á „Hafnarfjörður domain“ eða prentun í skóla og öll gagnvarðveisla þeirra þar verður að gerast á eigin vegum, þ.e. á tækið sjálft eða í persónulegu aðgengi „í skýjum“. Nemendatæki sem koma inn á þráðlaust net skóla eru á eigin ábyrgð varðandi öryggi, þjófnað, skemmdir og vírusvarnir.



Engir samningar eru gerðir sérstaklega við nemendur um aðgengi inn á þráðlausa netið því almennar skólareglur, og tölvureglur tengdar þeim, ef við á, gilda um alla tölvunotkun nemenda í skóla óháð tengingu.

32.1. Reglur um tölvunotkun í skóla

Skólareglur gilda líka fyrir samskipti nemenda gegnum tölvur og umgengi um tækin. Nemendur eru hvattir til að vera ábyrgir á netinu og hafa í huga Netorðin 5.



32.2. Reglur um snjalltækja-/farsímanotkun í Hraunvallaskóla

Nemendur mega ekki nota síma og persónuleg snjalltæki á skólatíma. Það gildir í kennslustundum, frímínútum, hádegi, vettvangsferðum, skólaferðalögum, á leið í og úr íþróttum, fyrir fyrsta tíma að morgni og eftir að kennslu lýkur. Ef nemandi kemur með síma í skólann á að vera slökkt á honum og hann ofan í tösku eða í læstum skáp nemenda (í unglingadeild). Skólinn hefur mótað sér sérstakar umgengisreglur um notkun spjaldtölva sem sjá má hér:



32.3. Önnur viðfangsefni eftir atvikum (upptökur af skólastarfi)

Allar mynda- og hljóðupptökur í skólanum eru óheimilar nema með sérstöku leyfi kennara.

33. Umferðamál í og frá skóla

Þegar barn byrjar í skóla þarf að kynna forsjáraðilum barnsins aðkomu umferðar að skólanum. Slíkt dregur úr líkum á að hætta skapist vegna umferðar á álagstímum. Mikilvægt er að allir sem erindi eiga í skóla komist þangað á öruggan hátt gangandi, hjólandi og/eða akandi. Þess skal gætt að umferð akandi, gangandi og hjólandi vegfarenda sé aðskilin eins og hægt er. Æskilegt er að bílastæði við skóla sé staðsett við skólabygginguna og merkt sérstaklega fyrir starfsfólk og forsjáraðila. Gangbrautir skulu merktar þannig að sá sem ekur inn á bílastæðið sjái hvar þær eru. Nauðsynlegt er að taka á hraðakstri við skóla með bættri hönnun umferðarmannvirkja og liðsinni lögreglu.

33.1. Göngu- og hjólaleiðir barna í skólann

Æskilegt er að sem flest börn gangi eða hjóli í skólann en þannig skapast minni hætta af umferð ökutækja við skólann. Mikilvægt er að kynna árlega öruggar göngu- og hjólaleiðir og ábyrgð forsjáraðila á öryggi barna á leið í og úr skóla. Ávallt skal gæta öryggissjónarmiða í þessum efnum. Æskilegt er að skólinn hafi frumkvæði að því að hvetja börn til að nota hjálm við hjólreiðar. Á vef samgöngustofu eru upplýsingar um öryggisbúnað vegna hjólreiða. Hér eru nokkur góð ráð um göngu- og hjólaleiðir barna í skólann:

- Forsjáraðilar bera fyrst og fremst ábyrgð á öryggi barna og það er því á ábyrgð þeirra að barnið komist á öruggan hátt í skólann. Mikilvægt er að hafa gott samstarf um þetta milli heimilis og skóla.
- Mikilvægt er að forsjáraðilar finni öruggustu leiðina fyrir barnið að ganga í skólann. Það er ekki alltaf stysta leiðin. Öruggasta leiðin er sú leið þar sem barnið þarf ekki að fara yfir margar umferðargötur.
- Mikilvægt er að barnið noti endurskin. Best er að endurskin sé á fatnaði barna. Til að barnið sé sýnilegt þarf staðsetning endurskins að vera neðst á fatnaði þess og helst allan hringinn. Endurskinsmerki sem eru örugg og uppfylla kröfur um endurskin eru samkvæmt staðli EN 13356 en sá staðall gerir ráð fyrir að barnið sjáist af ökumanni úr 140 metra fjarlægð.
- Yngstu börn grunnskóla hafa ekki þroska og getu til að sjá fyrir hætturnar í þeirra nánasta umhverfi það er því mikilvægt að forsjáraðilar fylgi yngstu börnunum í skólann og sæki þau á meðan þau eru að læra öruggu leiðina í skólann og þær hættur sem kunna að vera á leiðinni.

33.2. Akstur með aðföng og önnur umferð á skólalóðinni

Þar sem ekki er sér aðkoma bíla með aðföng er mikilvægt að fara yfir hvar hentugast er að bílar komi að skólahúsnæðinu án þess að ógna öryggi barna. Kynna þarf fyrir bílstjórum eða merkja vel bestu og öruggustu leiðina fyrir þá til að koma með aðföng í skólann. Æskilegt er að aðstæður séu skipulagðar þannig að stór ökutæki þurfi ekki að aka afturábak á skólalóð eða þar sem vænta má barna.

33.3. Göngustígar og gangstéttar

Göngustígar og gangstéttar eiga að vera með slétt yfirborð. Ef meira en 2 cm mishæð er til staðar er hætta á falli. Ef hættulegar misfellur eru komnar í gangstéttar/göngustíga er mikilvægt að það sé lagað sem fyrst. Niðurföll á göngustígum/gangstéttum eiga að vera: Í sömu hæð og göngustígurinn/gangstéttin. Í lagi og hreinsuð reglulega til að koma í veg fyrir vatnstjón í byggingum og hálkumyndun að vetrarlagi. Með viðeigandi loki sem snýr rétt. Mikilvægt er að gert sé strax við stífluð niðurföll. Ef lok vantar á niðurfall eða það snýr öfugt er mikilvægt að laga það strax.

33.4. Hjól, létt bifhjól, hjólbretti og línuskautar

Samkvæmt lögum er öllum undir 16 ára aldri, á hjólum, hlaupahjólum, línuskautum og léttum bifhjólum, skylt að nota öryggishjálma og viðeigandi öryggisbúnað. Endurskinsmerki skal nota í skammdeginu og hjólin þurfa að vera með ljósum og glitaugum og öðrum þeim öryggisbúnaði sem gerir þau lögleg. Hjól skulu vera læst á skólatíma og bera nemendur ábyrgð á hjólum sínum.

Hjólreiðar til og frá skóla eru alfarið á ábyrgð forsjáraðila. Reiðhjól eru lögum samkvæmt skilgreind sem ökutæki og því gilda í grundvallaratriðum sömu lög og reglur um akstur reiðhjóla og bíla. Þó er sú undantekning á að hjóla má á gangstéttum og gangstígum en hjólreiðamaður skal víkja fyrir gangandi

vegfarendum og sýna þeim fulla tillitssemi. Hjólandi vegfarendur hafa fullan rétt á að vera á akbrautum. Ekki er þó mælt með því að hjólað sé á akbrautum með mikilli og hraðri umferð (ef annar valkostur er í boði).

Nemendur sem velja að koma á hlaupahjólum í skólann gera það á eigin ábyrgð og læsa skal hlaupahjólum rétt eins og reiðhjólum fyrir utan skólann. Sömu reglur gilda um hlaupahjól og reiðhjól varðandi notkun viðeigandi öryggisbúnaðar eins og hjálma og hlífa. Hjólabretti skulu geymd á heimasvæði á skilgreindum stað í samkomulagi við kennara. Línuskautar skulu geymdir í anddyri skólans við skóhillu nemenda. Á hlaupahjóli, hjólabretti og línuskautum skal fara eftir umferðarreglum fyrir gangandi vegfarendur. Heimilt er að nota gangstéttir og göngustíga en taka þarf tillit til gangandi vegfarenda og víkja fyrir þeim. Á gangstétt eða gangstíg á að halda sig hægra megin og fara fram úr öðrum vinstra megin. Hlaupahjól, hjólabretti og línuskautar eiga ekki að vera á akbrautum.

Hjólin má ekki nota á skólatíma (frímínútur falla undir skólatíma) en heimilt er að fara stystu leið út af og inn á skólalóð ef farið er á hjóli í Ásvallalaug eða á Ásvelli. Þó er heimilt er að nota hlaupahjól og hjólabretti á hjólabrettavelli á skólatíma.

Samkvæmt 44. grein umferðarlaga má barn yngra en 7 ára ekki hjóla á akbraut nema undir leiðsögn og eftirliti einstaklings sem náð hefur 15 ára aldri. Því óskum við þess að nemendur í 1. bekk komi ekki á hjólum í skólann nema undir eftirliti fullorðinna.

Nemendur í 2.–4. bekk mega koma á hjólum í skólann fari þeir að settum umferðarlögum, með hjálma og læsi hjólum sínum við hjólagrindur eða aðra viðurkennda staði (grindverk) á skólalóðinni. Nemendum í 2. – 3. bekk er ekki heimilt að hjóla til og frá Ásvallalaug í sundtíma.

Nemendum í 4.–10. bekk er heimilt að koma á hjólum í skólann fari þeir að settum umferðalögum með hjálma og læsi hjólum sínum við hjólagrindur eða aðra viðurkennda staði (grindverk) á skólalóðinni. Nemendum í 4.–10. bekk er heimilt að hjóla til og frá Ásvallalaug og að Ásvöllum og skal þá farið stystu leið út af og inn á skólalóð.

Smá farartæki er nýr flokkur en vélknúin hlaupahjól og tvíhjóla ökutæki á einum öxli falla undir það. Nemendum sem eru orðnir 13 ára er heimilt að koma á smáfarartæki eða léttu bifhjóli í flokki I í skólann svo fremi sem farið er að reglum sem gilda um notkun slíkra hjóla. Létt bifhjól eru aldrei leyfð á skólalóð. Þeim skal lagt á skilgreint svæði sem sérstaklega er ætlað léttum bifhjólum.

Nánar um létt bifhjól má lesa hér: https://eplica.samgongustofa.is/media/umferd/Lett-bifhjol-i-flokki-I.2017.3.pdf.

Nánar um smáfarartæki má lesa hér: https://www.stjornarradid.is/efst-a-baugi/frettir/stok-frett/2024/06/25/Serstakar-reglur-um-smafarartaeki-i-umferdarlogum-hafa-tekid-gildi/

Reglur um hjól og létt bifhjól

- Ég nota ávallt hjálm
- Ég tek aldrei farþega
- Ég tek tillit til gangandi vegfaranda og gæti að mér í umferðinni.
- Ég legg hjólinu á réttan stað
- Ég fer stystu leið inn á og út af skólalóð

- Ég keyri aldrei á léttu bifhjóli á skólalóð

Forsjáraðilar eru beðnir um að fylgja því eftir að farið sé að lögum og reglugerðum https://www.samgongustofa.is/umferd/fraedsla-og-oryggi/fraedsla/reidhjol/oryggisbunadur/

34. Útleiga (skápar, aðstaða, tæki og ábyrgð o.fl.)

Nemendur í 5.-10. bekk hafa kost á að fá nemendaskáp frá skólabyrjun til skólaloka. Nemendur útvega sjálfir lás til að læsa sínum skáp. Skápnum er ekki úthlutað nema með samþykki og undirskrift forsjáraðila. Gerist nemandi brotlegur varðandi notkun og umgengni um nemendaskáp missir hann sinn skáp og jafnvel rétt til að fá nemendaskáp í framtíðinni, auk þess sem hann fyrirgerir rétti sínum til endurgreiðslu.

35. Öryggismál í skóla, skólalóð og fasteignaumsjón

Skólabyggingin er hönnuð og stöðugt yfirfarin út frá byggingarreglugerðum sem miðar að því að vera örugg, tryggja útgönguleiðir við bruna og fyrirbyggja slys. Umsjón með húsnæðis skólans er á vegum Fasteignarfélags Hafnarfjarðar sem er í eigu bæjarins og er í umsjá sviðs umhverfis- og skipulagssviðs hjá bænum en ekki mennta- og lýðheilsusviði eða skólastjóra. Húsnæðið er ræst daglega til að tryggja hreinlæti undir yfirstjórn húsumsjónarmanns grunnskólans.

Skólinn starfar jafnframt eftir lögum og reglugerðum um opinbert húsnæði, skólahúsnæði sérstaklega, líkt og kveðið er á um en þau eru m.a. þessi:

- Lög nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.
- Reglugerð 8920/2006 um skipulag og framkvæmd vinnuverndarstarfs á vinnustöðum. (Ath! ef reglugerð breytist er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

Þá starfar í skólanum öryggisnefnd, í samræmi við lög, sem vinnur að því að framfylgja að húsnæði skólans uppfylli öryggiskröfur.

Sömuleiðis er fylgst með því að húsnæðið uppfylli skilyrði brunavarna og reglulega er skólahúsnæðið yfirfarið út frá brunamálum og brunaæfingar haldnar. Sjá nánar um forvarnaáætlun í IV. hluta starfsáætlunarinnar.

Á skólalóðinni gilda skólareglur. Skipulag og viðhald skólalóðarinnar er sömuleiðis í umsjá Fasteignafélags Hafnarfjarðar á umhverfis- og skipulagssviði bæjarins. Skólalóð lýtur opinberu regluverki og er reglulega yfirfarin og haldið við í því skyni að koma í veg fyrir að þar séu slysahættur. Sömuleiðis er skólalóðin reglulega yfirfarin og tekin út með hliðsjón af mögulegum aðskotahlutum sem ekki eiga að vera þar og geta valdið hættum.

III. hluti: Stoðþjónusta

(skólaþjónusta, félags-/fjölskylduþjónusta og heilbrigðisþjónusta)

Stoðþjónusta vísar til sérstakrar þjónustu við grunnskólanemendur sem greind er í þrjú undirverkefni, þ.e. (i) skólaþjónustu sveitarfélags, (ii) félags-/fjölskylduþjónustu sveitarfélags og ríkisvalds og (ii) heilbrigðisþjónustu ríkisvalds meðan á grunnskólanámi stendur.

60. Hlutverk skólaþjónustu sveitarfélags fyrir grunnskólanemendur

Það meginsjónarmið ríkir í lögum um grunnskóla, og öllu opinberu regluverki sem tengjast málefnum grunnskóla, að nemendur eigi rétt á að fá kennslu við hæfi. Allir nemendur eiga að fá kennslustundir í samræmi við aldursviðmið í aðalnámskrá grunnskóla (2024). Til að nemendur geti fengið „kennslu við hæfi" getur þurft að veita nemendum, sem þess þurfa, sérstakan stuðning við námið og persónulegan vanda ef hann truflar námið og skólagönguna. Þá er farið að ræða um að nemandi fái sérstaka þjónustu umfram grunnþjónustu sem sveitarfélagið veitir og flokkast sú þjónusta undir samheitið „skólaþjónusta sveitarfélags fyrir grunnskólanemendur". Skólaþjónustan getur verið margs konar og er studd af regluverki á ýmsan hátt. Hér áfram verða verkefni skólaþjónustu við nemendur í grunnskólum Hafnarfjarðar kynnt frekar eins og sú þjónusta blasir við öllum nemendum í grunnskólum bæjarins, þ.e. þjónustan á að gilda jafnt fyrir alla nemendur bæjarins í þeim skilningi að allir hafi rétt á sömu þjónustu og hún sé ekki mismunandi milli einstakra skóla í þeim skilningi (þótt bið geti verið mislöng eftir þjónustuþáttum og er þá sérstakur þáttur). Í aðalnámskrá grunnskóla er það skilgreint þannig:

> *Í grunnskóla eiga allir nemendur rétt á að stunda nám við sitt hæfi. Tækifærin eiga að vera jöfn óháð atgervi og aðstæðum hvers og eins. Þess er því gætt að tækifærin ráðist ekki af því hvort nemandi er af íslensku bergi brotinn eða af erlendum uppruna. Þau eru óháð því hvort um drengi eða stúlkur er að ræða, hvar nemandi býr, hverrar stéttar hann er, hvaða trúarbrögð hann aðhyllist, hver kynhneigð hans er, hvernig heilsufari hans er háttað eða hvort hann býr við fötlun eða hverjar aðstæður hans eru.* (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 41.)

Grunnskólastarf tekur mið af markmiðsgrein grunnskólalaga sem leiðbeinir starfsfólki um starfshætti þeirra.

> *Hlutverk grunnskóla, í samvinnu við heimilin, er að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi sem er í sífelldri þróun. Starfshættir grunnskóla skulu mótast af umburðarlyndi og kærleika, kristinni arfleifð íslenskrar menningar, jafnrétti, lýðræðislegu samstarfi, ábyrgð, umhyggju, sáttfýsi og virðingu fyrir manngildi. Þá skal grunnskóli leitast við að haga störfum sínum í sem fyllstu samræmi við stöðu og þarfir nemenda og stuðla að alhliða þroska, velferð og menntun hvers og eins.* (Lög um grunnskóla nr. 91/2008, gr. 2, 1. mgr.)

Í ljósi þessa er skólastarfi skylt að haga starfi sínu út frá þörfum nemenda með sín menntaverkefni. Í því samhengi er rætt um margvíslegar skyldur starfsfólks skóla, foreldra og nemenda.

- REGLUGERÐ nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum. (Ath! ef reglugerð er breytt er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

Nemendahópur grunnskóla er fjölbreyttur og það ber ekki að líta svo á að stuðningur eigi eingöngu við þá sem standa höllum fæti heldur einnig þá sem skara fram úr. Eða eins og það er orðað í aðalnámskrá:

> *Nemendahópur í grunnskóla er fjölbreyttur og þarfir þeirra mismunandi. Sveitarfélög skulu sjá til þess að skólaskyld börn, sem lögheimili eiga í sveitarfélaginu eða eru vistuð hjá fósturforeldrum sem lögheimili eiga í sveitarfélaginu, fái sérstakan stuðning í skólastarfi í samræmi við sérþarfir þeirra eins og þær eru metnar. Nemendur með sérþarfir teljast þeir sem eiga erfitt með nám sökum sértækra námsörðugleika, tilfinningalegra eða félagslegra erfiðleika og/eða fötlunar, nemendur með leshömlun, langveikir nemendur, nemendur með þroskaröskun, geðraskanir og aðrir nemendur með heilsutengdar sérþarfir. Bráðgerir nemendur og nemendur, sem búa yfir sérhæfileikum á vissum sviðum, eiga rétt á að fá námstækifæri við sitt hæfi. Þeir eiga að fá tækifæri til að þroska sérhæfileika sína og nýta tímann til hins ýtrasta með því að glíma við fleiri og flóknari markmið og krefjandi nám á eigin forsendum sem er þeim merkingarbært.* (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 43.)

Út frá þessum grunni heldur hér áfram kynning á skólaþjónustu við grunnskólanemendur. Skólaþjónustan á þó einnig við starfsfólk skóla í þeim skilningi að það fái stuðning til að sinna skyldum sínum gagnvart nemendum

(sbr. reglugerð 584/2010, 2. gr.) en hér er áherslan á þjónustuna við nemendur sem skilgreind er á forsendum „skólaþjónustu sveitarfélags við grunnskólanemendur“.

- REGLUGERÐ nr. 444/2019 um skólaþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum. (Ath. ef reglugerð breytist er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga. Viðfangsefnið sérfræðiþjónusta breyttist í skólaþjónustu með nýrri reglugerð.)

60.1. Verkefni skólaþjónustunnar

Hlutverk og verkefni skólaþjónustu við grunnskólanemendur er að stuðla að því að nemendur fái viðfangsefni og nám við hæfi í skólastarfinu og sérstakan stuðning til að sinna náminu ef þess þarf með. Sérstaklega er kveðið á um skólaþjónustuna í aðalnámskrá grunnskóla en þar segir um hana:

> *Sérfræðiþjónusta tekur annars vegar til stuðnings við starfsemi skóla og starfsfólk þeirra með hagsmuni nemenda að leiðarljósi og hins vegar til stuðnings við nemendur í grunnskólum og foreldra þeirra. Markmið með sérfræðiþjónustu sveitarfélaga er að kennslufræðileg, sálfræðileg, þroskafræðileg og félagsfræðileg þekking nýtist sem best í skólastarfi. Við framkvæmd sérfræðiþjónustu skulu sveitarfélög leggja áherslu á forvarnarstarf til að stuðla markvisst að almennri velferð nemenda og til að fyrirbyggja vanda. Snemmtækt mat á stöðu nemenda og ráðgjöf í kjölfarið er mikilvæg til að sem fyrst sé hægt að bregðast við námslegum, félagslegum og sálrænum vanda og skipuleggja kennslu og stuðning, með starfsfólki skóla, þannig að það hæfi hverjum nemanda í skóla án aðgreiningar. Sérfræðiþjónustan á að mótast af heildarsýn á aðstæður og hagsmuni nemenda óháð starfsstéttum sérfræðinga og hver veitir þjónustuna. Þannig skal velferð nemandans ávallt höfð að leiðarljósi.* (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 41)

Í reglugerð um skólaþjónustuna eru verkefni hennar skilgreind nánar. Þau eru:

a. forvarnarstarf til að stuðla markvisst að velferð nemenda,
b. snemmtækt mat á stöðu nemenda og ráðgjöf vegna námsvanda, félagslegs og sálræns vanda með áherslu á að nemendur fái kennslu og stuðning við hæfi í skólum án aðgreiningar,
c. að skólaþjónusta mótist af heildarsýn á aðstæður og hagsmuni nemenda, óháð starfsstéttum sérfræðinga og hver veitir þjónustuna,
d. að styðja á fjölbreyttan hátt við starfsemi og starfshætti í leik- og grunnskólum og starfsfólk þeirra,
e. stuðning við foreldra með ráðgjöf og fræðslu,
f. viðeigandi túlkaþjónustu til að tryggja að upplýsingar/ráðgjöf nýtist foreldrum og nemendum,
g. góð tengsl leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla með samfellu og heildarsýn í skólastarfi að leiðarljósi.

(REGLUGERÐ nr. 444/2019 um skólaþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum, grein 3).

Skólaþjónustan skal vera í nánu samstarfi við aðra þjónustu, þ.e. félags-/fjölskylduþjónustu og heilbrigðisþjónustu, eftir því sem við á með einstaka nemendur og sömuleiðis við leik- og framhaldsskóla eftir því sem við á. Það samstarf og verkaskipting við aðra aðila er kynnt hér aftar í stoðþjónustukaflanum.

Verkefni skólaþjónustunnar eins og hún snýr að nemendum grunnskólanna er í meginatriðum tvenns konar. Megináherslan er á margvíslega fagþjónustu við nemendur sem snýr m.a. að náms- og starfsráðgjöf, sálfræðiþjónustu, þjónustu PMTO-foreldrafærni (þ.m.t. SMT-skólafærni), stuðningskennslu (þ.m.t. almenn stuðningskennsla, sérúrræði og sérskólar), talmeinaþjónustu og önnur þjónusta eftir atvikum. Í framkvæmd fagþjónustunnar eru mismunandi áherslur í framkvæmd þjónustunnar, þ.e. meginhersla getur ýmist verið á greiningar eða úrvinnslu greininga (ráðgjöf og meðferð). Það er skilgreint mismunandi eftir því hvers konar þjónusta um ræðir hverju sinni. Það er kynnt hér áfram þegar einstaka fagþjónustur eru skýrðar frekar. Önnur áhersla skólaþjónustunnar er á forvarnir þar sem hún hefur einnig verkefni við að styðja foreldra og starfsfólk skóla í því að efla forvarnir í því að efla heilsu og velferð nemenda í grunnskólum.

60.2. Fagþjónustan innan skólaþjónustunnar

Hér verða kynnt helstu fagþjónustuverkefni sem heyra undir skólaþjónustu sveitarfélags. Kaflanum er skipt í sex undirkafla til einföldunar út frá eðli þjónustu og verkefna sem eru í gangi í afmörkuðum viðfangsefnum sem skólaþjónustunni er ætlað að leysa. Þessi verkefni eru:

1. Nemendaverndarráð og farsældarteymi
2. Náms- og starfsráðgjöf
3. Sálfræðiþjónusta.
4. PMTO-foreldrafærni.
5. Stuðningskennsla og sérúrræði.
6. Talmeinaþjónusta.

Nánari útlistun á þessum verkefnum kemur hér áfram við einstök fagverkefni skólaþjónustunnar.

60.2.1. Farsæld barna

Lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna tóku gildi þann 1. janúar 2022. Meginmarkmið laganna er að skapa umgjörð sem stuðlar að því að börn og foreldrar, sem á þurfa að halda, hafi aðgang að samþættri þjónustu við hæfi án hindrana.

Öll börn undir 18 ára aldri, og fjölskyldur þeirra, eiga að hafa aðgang að tengilið þjónustu í þágu farsældar barns eftir því sem þörf er á.

Hlutverk tengiliðar er:

- að hafa hagsmuni barns að leiðarljósi
- að rækja hlutverk sitt í samstarfi og samráði við foreldra og barn
- að veita upplýsingar um þjónustu í þágu farsældar barns
- að aðstoða við að tryggja aðgang að frummati á þörfum barns
- að skipuleggja og fylgja eftir samþættingu fyrsta stigs þjónustu í þágu farsældar barns
- að koma upplýsingum til sveitarfélags um þörf fyrir tilnefningu málstjóra
- að taka þátt í starfi stuðningsteymis eftir því sem við á

Þegar barn er við nám í leik-, grunn-, eða framhaldsskóla er tengiliður þjónustu í þágu farsældar barns starfsmaður skólans þar sem barnið er við nám eða leik.

Tengiliður farsældar í Hraunvallaskóla Jórunn Helga Steinþórsdóttir, jorunns@hraunvallaskoli.is. Hér má lesa sér betur til um farsæld barna í Hafnarfirði Farsæld barna | Hafnarfjörður.

60.2.1.b Nemendaverndarráð og farsældarteymi

Eitt mikilvægasta verkfærið sem skólum er hér lagt til að hafa er nemendaverndarráð sem hluti reglugerðar um skólaþjónustu við leik- og grunnskóla, þ.e. V. kaflinn (greinar 15-20). Skólastjóra er skylt að halda úti nemendaverndarráði og skal það vera með samstarf við félagsþjónustu sveitarfélags og barnaverndaryfirvöld. Það er hlutverk og skylda nemendaverndarráðs að gæta hagsmuna barna og leita leiða til að tryggja að börnum líði sem best, t.d. með ýmiss konar forvarnafræðslu.

Í Hafnarfirði er það sérstök ákvörðun að verkefni nemendaverndarráðs skiptist í tvo hluta. Almennt fer nemendaverndarráð með þær skyldur sem í lögum er kveðið á um. En nemendaverndarráð getur sett á laggirnar vinnuteymi, farsældarteymi, til að annast úrvinnslu ákveðna mála að því leyti sem málefni þeirra snúa að skólaþjónustu (greiningar og ráðgjöf sérfræðinga) og félags-/fjölskylduþjónustu (félagslegur stuðningur, fjölskylduráðgjöf, tilsjón, fötlunarstuðningur o.þ.h.). Þannig er farsældarteymi skipað fulltrúum frá skólaþjónustu (t.d. málstjórar, skólasálfræðingar, talmeinafræðingar, kennslufulltrúar) og félags-/fjölskylduþjónustu (ráðgjafar), heilbrigðiskerfinu (skólahjúkrunarfræðingur), ásamt fulltrúum skóla. Í farsældarteyminu er málefni einstakra barna skoðuð frekar og leitað lausna með samþættar aðgerðir í því að

aðstoða nemendur við skólagönguna eða aðrar aðstæður þeirra sem skiptir máli að sinna til að huga að velferð nemenda.

60.2.1.1. Hlutverk nemendaverndarráðs

Í reglugerðinni er sérstaklega skýrt hvert hlutverk nemendaverndarráðsins er:

> *Hlutverk nemendaverndarráðs er að samræma skipulag og framkvæmd þjónustu við nemendur varðandi skólaheilsugæslu, náms- og starfsráðgjöf og sérfræðiþjónustu og vera skólastjóra til aðstoðar um framkvæmd áætlana um sérstaka aðstoð við nemendur. Samstarfið getur verið bæði vegna einstakra nemenda og forvarnarstarfs.* Reglugerð nr. 584/2010 um sérfræðiþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum, gr. 17.).

Nemendaverndarráðið hefur því það meginverkefni að samhæfa vinnu með einstaka nemendur, jafnvel nemendahópa, þannig að þjónusta skólans nýtist nemendum sem best og þeir fái sem besta úrlausn sinna mála. Samhæfingin og eftirfylgd ákvarðana í því að nemendur fái þá vernd sem þeir þurfa er þannig meginverkefni nemendaverndarráðsins. Við grunnskóla Hafnarfjarðar starfar sérstakt vinnuteymi á vegum nemendaverndarráðs, farsældarteymi, þar sem á sér stað samvinna og úrlausnarvinna starfsfólks skóla með skólaþjónustu, félagsþjónustu og heilbrigðisþjónustu. Sérstakar reglur gilda um þetta verklag og miðar að því að nýta sem best úrræði og færa nemendum sem mest gæði í allri þjónustu sem þeim er veitt, frá kennslu til persónulegs stuðnings og samvinnuaðgerða með fjölskyldum þeirra.

60.2.1.2. Starfsreglur og vinnubrögð

Á grunni reglugerðarinnar sem kynnir nemendaverndarráð skal skóli, eða sveitarfélag eftir atvikum, setja sér eigin starfs- og verklagsreglur til útfærslu á reglugerðinni til nánari starfshátta (gr. 20 í fyrrgreindri reglugerð). Fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar gilda samhæfðar reglur um starfsemi nemendaverndarráðs og farsældarteymi í hverjum grunnskóla en hver skóli, undir ábyrgð skólastjóra, fylgir þeim og útfærir mögulega nánar út frá aðstæðum (t.d. stærð skóla og starfsmannahaldi)

Starfsreglurnar eru þannig ítarlegri ferlar fyrir starfshætti nemendaverndarráðsins en reglugerðin er og tekur því betur mið af starfsháttum og aðstæðum í skólum og sveitarfélögum (t.d. stærð þeirra og nemendafjölda). Sömuleiðis leggja starfsreglurnar áherslu á mikilvægi þess að í öllu ferlinu séu skýrar málsmeðferðarreglur þar sem skráning er mikilvægur þáttur í ferlinu því án þess hefur ekki átt sér stað fullnægjandi málsmeðferð ef ekki verða til gögn sem skýra á viðeigandi hátt eðli máls svo hægt er að taka það til afgreiðslu og fylgja afgreiðslu þess eftir. Skráðar upplýsingar, sem allar lúta reglum um gagnavarðveislu og trúnaðarskyldum, er grunnur stjórnsýslu í nemendaverndarráði. Nemendaverndarráð, og farsældarteymi, í grunnskólum Hafnarfjarðar hittist á 1-2 vikna fresti yfir allt skólaárið.

Það er meginstefna skólaþjónustunnar að öll mál sem til hennar berist frá skólum skuli fyrst fara í gegnum nemendaverndarráðs skólans og þaðan í farsældarteymi. Í gegnum farsældarteymi vinnast mál til skóla- og fjölskylduþjónustu innan Hafnarfjarðar.

60.2.1.3. Samstarf við aðstandendur

Foreldrar geta sent inn erindi til nemendaverndarráðs síns skóla með tölvupósti til skólastjóra.

Starfsreglurnar leggja einnig áherslu á mikilvægi samstarfs og samráðs við foreldra/ aðstandendur sé málum þeirra vísað til nemendaverndarráðs. Í mörgum tilvikum er upphaf máls sem kemur til nemendaverndarráðs komið að tilstuðlan foreldra/aðstandenda. Starfsfólk skóla hefur þó sjálfstæðan rétt til að senda mál til

nemendaverndarráðs og í sumum tilvikum ríkulegar starfsskyldur að tilkynna málefni nemenda sinna til ráðsins. Það á sérstaklega við um mál sem snúa að vanrækslu og ofbeldi hvers konar sem talið er að barn verði fyrir. Tilkynning máls til nemendaverndarráðs felur ekki endilega í sér dóm en samkvæmt barnaverndarlögum skal tilkynna allan grun um ofbeldi og vanrækslu til barnaverndaryfirvalda en það er síðan barnaverndaryfirvalda að meta hvort tilkynning eigi við rök að styðja eða ekki.

Þó skal hafa þann fyrirvara að í ákveðnum tilvikum er vikið frá foreldrasamráði hjá nemendaverndarráði ef tilkynning til ráðsins og úrvinnsla máls snýr að fjölskyldu nemanda og það sé ekki talið barninu í hag að slíkt samráð sé viðhaft fyrirfram. Þá er máli vísað til barnaverndaryfirvalda án vitneskju aðstandenda og þau taka sjálfstæðar ákvarðanir um framhald máls, sem gæti t.d. átt við í tilvikum sem snúa að vanrækslu eða kynferðislegu ofbeldi.

60.2.1.4. Teymissamstarf um einstaka nemendur og eftirfylgni

Nemendaverndarráð hefur ákvarðanavald í málefnum nemenda, vísar málum á viðeigandi ferli innan skóla og út fyrir hann eftir því sem við á. Í mörgum tilvikum getur verið nauðsynlegt að skólinn fylgi málefnum nemenda betur eftir innan skóla. Í sumum tilvikum eru stofnuð teymi um málefni einstakra nemenda þar sem aðilar sem tengjast barni vinna saman og hittast reglulega eins og talin er þörf á hverju sinni. Þessi teymi sitja gjarnan foreldri/-ar, fulltrúi/-ar skóla, fulltrúi/-ar skólaþjónustu og skóla- og fjölskylduþjónustu og utanaðkomandi sérfræðingar eftir atvikum. Markmið þessara samvinnuteyma er að fylgja eftir ákvörðunum og greiningum sérfræðinga til að vinna að því að börn fái mætt þörfum sínum og samhæfa þjónustuna við það. Eftirfylgni mála með einstök börn getur verið lykilatriði í því að skólar sinni verkefnum sínum hér, nýti ráðgjöf sérfræðinga og tryggi samvinnu við foreldra um nám og vellíðan nemenda í skólanum.

60.2.2. Náms- og starfsráðgjöf

Náms- og starfsráðgjöf er lögbundið verkefni allra grunnskóla samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, 13. gr.) og starfsheitið er lögverndað fyrir náms- og starfsráðgjafa að sinna þeirri þjónustu í grunnskólunum. Það er undirstrikað í aðalnámskrá grunnskóla.

> *Náms- og starfsráðgjöf er lögbundinn hluti af sérfræðiþjónustu skóla. Náms- og starfsráðgjöf í grunnskóla felst í því að vinna með nemendum, foreldrum, kennurum, skólastjórnendum og öðrum starfsmönnum skólans að ýmiss konar velferðarstarfi er snýr að námi, líðan og framtíðaráformum nemenda. Náms- og starfsráðgjöf felst í því að liðsinna nemendum við að finna hæfileikum sínum, áhugasviðum og kröftum farveg. Mikilvægt er að nemendur fái aðstoð við að leita lausna ef vandi steðjar að í námi þeirra eða starfi í skólanum. Náms- og starfsráðgjafar geta aðstoðað nemendur við að vinna úr upplýsingum um nám sitt og leiðbeint þeim við áframhaldandi nám og starf. Jafnrétti ber að hafa að leiðarljósi í náms- og starfsfræðslu með því að kynna piltum og stúlkum fjölbreytt námsframboð að loknum grunnskóla og störf af ýmsu tagi. Leitast skal við að kynna báðum kynjum störf sem hingað til hefur verið litið á sem hefðbundin karla- eða kvennastörf. Nauðsynlegt er að kynna fyrir nemendum ný störf og þróun starfa sem fylgja breytingum í nútímasamfélagi.* (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 45.)

Það er því meginverkefni náms- og starfsráðgjafa að veita nemendum, og aðstandenda eftir atvikum, ráðgjöf og stuðning í námi og frekari námsmöguleikum meðan á grunnskólanáminu stendur en einnig um möguleika sína eftir að grunnskólanámi lýkur. Þannig eru þeir virkir aðilar í að skipuleggja námsefniskynningar fyrir nemendur við lok grunnskóla.

Í grunnskólum Hafnarfjarðar er um eitt stöðugildi náms- og starfsráðgjafar í hverjum skóla og ræðst það af stærð skólans. Skólastjórnendur hvers grunnskóla ráða náms- og starfsráðgjafa til starfa innan hvers skóla og hafa þeir aðsetur í viðkomandi grunnskóla. Námsráðgjafi Hraunvallaskóla er Elma Vagnsdóttir.

60.2.2.1 Áhersla skólans í náms- og starfsráðgjöf

Áhersla skólans í náms- og starfsráðgjöf er stundum skipt í fjóra meginflokka: Fyrirbyggjandi, græðandi, fræðandi og þroskandi.

- *Fyrirbyggjandi:* Það grundvallast á því að skapa hverjum nemanda sem bestar aðstæður í skólanum og greiðan aðgang að aðstoðarmanni.
- *Græðandi*: Er trúnaðarmaður og málsvari nemenda og aðstoðar þá við lausn persónulegra vandamála sem hindra þá í námi.
- *Fræðandi:* Safnar og miðlar upplýsingum um nám og störf, annast náms- og starfsfræðslu eða aðstoðar þá sem sinna henni sem og fræðslu um námstækni. Hann sinnir tengslum við önnur skólastig og atvinnulíf.
- *Þroskandi:* Stuðlar að auknum skilningi nemenda á eigin stöðu og möguleikum í námi og starfi og þjálfar þá til sjálfsábyrgðar.

Persónuleg ráðgjöf og stuðningur

- Persónuleg ráðgjöf miðar að því að veita nemendum stuðning svo að þeir nái settu marki í námi sínu og skólagangan nýtist sem best.
- Persónuleg vandamál geta haft þau áhrif að þau hamla nemandanum í námi. Vandamálin geta verið af ýmsum toga s.s. námsleg, félagsleg eða tengd samskiptum. Aðstoð náms- og starfsráðgjafa miðar að því að hjálpa nemendum að leita lausna.

Ráðgjöf um vinnubrögð og námstækni

Ólíkum nemendum henta ólíkir námsstílar. Markmið fræðslu og ráðgjafar í námstækni er að nemendur finni út hvaða leiðir skila þeim bestum árangri. Náms- og starfsráðgjafi leiðbeinir nemendum m.a. með:

- Að skipuleggja og meta eigin námsaðferðir og námsvenjur
- Skipulagningu á námi
- Minnis-, lestrar- og glósutækni
- Vinnulag í einstökum greinum
- Ritgerðarsmíð
- Skipulagningu á prófundirbúningi og próftöku.

Hópráðgjöf og fræðsla

Náms- og starfsráðgjafi býður upp á fræðslu í stærri eða smærri hópum sem vinna að einstökum verkefnum, t.d. vegna náms- og starfsvals, námstækni og samskiptamála.

60.2.4. Skólabragur, hegðunarvandi, SMT-skólafærni og PMTO-foreldrafærni

Í Hafnarfirði hefur undir stjórn skólaþjónustu Hafnarfjarðar verið unnin markviss vinna til að fyrirbyggja alvarlega hegðunarerfiðleika og taka á erfiðri hegðun með aðferðum PMTO frá árinu 2000. Sú vinna byggir í grunninn á því að mikilvægt sé að heildstæð viðbrögð séu við hegðunarvanda nemenda, bæði milli heimilis (PMTO foreldrafærni) og skóla (SMT-skólafærni) þar sem samkvæmni er mikilvæg fyrir öll börn og skólastarfið. Þess vegna hefur Hafnarfjörður innleitt eitt samhæft vinnuferli í grunnskólum sveitarfélags til að vinna að góðum skólabrag, nefnt SMT-skólafærni. Hver skóli útfærir sína eigin útfærslu á SMT-skólafærni út frá almennum viðmiðunum en hver skóli þarf að fylgja ákveðnu innleiðingarferli til að innleiða aðferðina og teljast fullgildur SMT-skóli. Allir nema einn af hafnfirsku skólunum eru fullgildir SMT-skólar en þeir þurfa jafnframt að fylgja ákveðnu vinnuferli til að halda þeirri stöðu.

60.2.4.1. SMT-skólafærni

SMT-skólafærni (einnig skammastafað PB(I)S á enska tungu sem stytting á „Positive Behavioural (Interventions) and Support“) stendur fyrir vinnubrögð og vinnuferla í skólastarfi sem miða að því að efla góðan skólabrag, stuðla að heppilegri vinnuró í skólastarfinu og bregðast á markvissan hátt við þeim nemendum sem sýna hegðunarvanda og gengur illa að fylgja reglum eða að vinna með öðrum börnum.

Í meginatriðum gengur vinnan út á það að byggja upp jákvæð samskipti og tengsl í skólastarfinu þar sem skýrar reglur, að halda mörk og hvatning/hrós eru lykilþættir í samskiptum. Sumum nemendum dugir þó ekki þessar grunnreglur og því taka við fleiri ferlar og frekari aðgerðir í samskiptum við þá nemendur sem sýna hegðunarvanda. Þá koma til sérstök verkfæri í samskiptum við þá nemendur, t.d. sérstök hvatningarkerfi sem bæði er unnið með í skóla og heima.

60.2.4.2. Foreldraúrræðið PMTO-foreldrafærni

PMTO foreldrafærni er sérstakt verkefni innan skólaþjónustu sveitarfélagsins sem hófst á Íslandi í Hafnarfirði árið 2000 og hefur verið í innleiðingu og þróun síðan. Verkefnið hefur að meginefni að styðja foreldra nemenda í leik- og grunnskólum bæjarins þegar börn þeirra sýna einkenni hegðunarvanda og foreldrar þurfa stuðning, ráðgjöf eða meðferð vegna uppeldi barna sinna. PMTO foreldrafærni er þróað í Bandaríkjunum og var innleitt í Hafnarfjörð með stuðningi frá höfundunum en er nú orðið landsverkefni á Íslandi undir yfirstjórn Barnaverndarstofu á Íslandi. Í Hafnarfirði er verkefnið starfrækt innan mennta- og lýðheilsusviðs og fjölskyldu- og barnamálasviðs bæjarins og gerður hefur verið samstarfssamingur þessara sviða um verkefnið. Í stýrihópi um PMTO sitja starfsmenn þessara sviða.

Þjónusta PMTO í Hafnarfirði fyrir foreldra gerist í gegnum námskeið, hópmeðferð eða einstaklingsmeðferð sem miða að því að mæta þörfum foreldra. Þjónusta PMTO í Hafnarfirði fyrir foreldra gerist í gegnum þrjú verkefni sem miða að því að mæta foreldrum þar sem þeir hafa þörf fyrir fræðslu, ráðgjöf og handleiðslu með mismunandi prógrömmum sem eru í gangi. Þau eru:

1. *PMTO foreldranámskeið*. PMTO foreldranámskeið eru átta vikna hópnámskeið þar sem PMTO meðferðaraðilar kenna foreldrum einu sinni í viku og þeir vinna verkefni heima á milli tíma. Bandarískar rannsóknir sýna góðan árangur af slíkri fræðslu fyrir þennan hóp foreldra.
2. *PMTO hópmeðferð*. PMTO hópmeðferð (PTC) er 14 vikna hópmeðferð fyrir foreldra barna með hegðunarfrávik. Lögð er áhersla á ítarlega vinnu með verkfæri PMTO og sveigjanleika til að mæta þörfum hverrar fjölskyldu. Reyndir meðferðaraðilar vinna með hópnum og foreldra vinna svo heima á milli tíma. Unnið er með ákveðna grunnþætti til að stuðla að jákvæðri hegðun barnsins og draga úr hegðunarvanda.
3. *PMTO meðferð*. PMTO meðferð er úrræði fyrir foreldra barna með töluverð hegðunarfrávik. Lögð er áhersla á ítarlega vinnu með foreldrum og gert ráð fyrir sveigjanleika til að mæta þörfum hverrar fjölskyldu. Um er að ræða einstaklingsþjónustu sem felst m.a. í allt að 20 viðtölum hjá PMTO meðferðaraðila. Unnið er með ákveðna grunnþætti til að stuðla að jákvæðri hegðun barnsins og draga úr hegðunarvanda.

Líkt og kynnt er hér að framan starfar PMTO foreldrafærni úrræðið í nánu samráði við leik- og grunnskóla bæjarins og barnaverndaryfirvöld innan fjölskylduþjónustu bæjarins. Starfsmenn sem sinna námskeiðahaldi og PMTO meðferð er menntaðir sálfræðingar og félagsráðgjafar með sérstaka þjálfun til viðbótar í fræðum PMTO. SMT-skólafærni í grunnskólum Hafnarfjarðar byggir á hugmyndafræði PMTO foreldrafærni og miðar að því að samhæfa uppeldi og nám barna með samhæfðum uppeldisviðbrögðum í skóla og heima, en slíkt er

sérlega mikilvægt hjá börnum sem sýna einkenni hegðunarvanda að náið samráð sé um aðgerðir til að draga úr hegðunarvanda barns svo það geti einbeitt sér að náminu í skólanum.

60.2.5. Sálfræðiþjónusta

Í aðalnámskrá kemur fram að markmið með sérfræðiþjónustu sveitafélaga er að kennslufræðileg, sálfræðileg, þroskafræðileg og félagsfræðileg þekking nýtist sem best í skólastarfi. Allir grunnskólar Hafnarfjarðar hafa aðgengi af sálfræðiþjónustu frá skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar og við alla grunnskóla Hafnarfjarðar starfa skólasálfræðingar. Sálfræðiþjónusta er veitt nemendum í grunnskólum í samræmi við þarfir og aðstæður í hverjum skóla. Sálfræðiþjónusta er veitt á grundvelli mats á þörfum eftir vinnslu í farsældarteymi en samþykki foreldra verður ávallt að liggja fyrir með undirskrift foreldra. Tilefni sálfræðiþjónustu geta verið margvísleg en sérstök áhersla er lögð á snemmtækt mat og greiningu á stöðu nemanda vegna náms, hegðunar og sálrænna erfiðleika.

60.2.5.1. Hlutverk og verkaskipting sveitafélags og ríkis um sálfræðiþjónustu

Sveitafélög, þ.m.t. Hafnarfjarðarbær, sinnir greiningu og ráðgjöf fyrir börn á leik- og grunnskóla aldri. Sveitafélög eiga einnig að hafa frumkvæði að samstarfi við aðila sem annast sérhæfðara greiningar og meðferðarúrræði á vegum ríkisins vegna einstakra nemenda s.s við stofnanir eins og Barna- og unglingageðdeild Landsspítala (BUGL), Geðheilsumiðstöð barna og Greiningar- og ráðgjafastöð ríkisins (GRR). Sérfræðingar sveitarfélags (sálfræðingar) senda tilvísanir áfram til þessara stofnana með samþykki foreldra. Það er hins vegar á hendi ríkisins að veita sálfræðilega meðferð fyrir leik- og grunnskólabörn.

60.2.5.2. Greiningar og ráðgjöf (sveitarfélagið)

Samkvæmt reglugerð um sérfræðiþjónustu sveitafélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum (Reglugerð nr. 584/2010, gr. 11) eiga börn rétt á viðeigandi þjónustu, í tilviki sálfræðiþjónustu um mat á námsstöðu, líðan og hegðan. Helstu greiningar sem sálfræðingar skóla framkvæma eru, vitsmunaþroskagreiningar, greiningar á líðan og greiningar á hegðunarfrávikum. Ákvarðanir um greiningar eru teknar í gegnum farsældarteymi. Öll sálfræðiþjónusta sveitarfélagsins er foreldrum/heimilum að kostnaðarlausu.

Þegar athugun eða greiningu er lokið er gerð tillaga um viðeigandi úrræði með starfsfólki skóla, s.s með fræðslu eða ráðgjöf til kennara, foreldra, nemendur og nemendahópa. Eftirfylgni og mat á árangri er í höndum skólaþjónustu í samstarfi við viðkomandi skóla.

60.2.5.3. Sálfræðimeðferð (ríki og einkaaðilar)

Sálfræðileg meðferð er á vegum ríkisins en einnig geta foreldrar leitað til sjálfstætt starfandi sálfræðinga á einkareknum stofum en verða þá að bera kostnað af því sjálfir. Á heilsugæslustöðvunum (Firði, Sólvangi) starfa tveir sálfræðingar sem sinna börnum og foreldrum þeirra og kostnaður er í samræmi við gjaldskrá heilsugæslunnar. Mál berast til sálfræðinga heilsugæslu með tilvísunum frá heimilislæknum á heilsugæslu-stöðvunum.

60.2.6. Stuðningskennsla og sérúrræði

Með stuðningskennslu er átt við sérstakan stuðning við nemendur í skóla sem ýmist getur gerst í almennum nemendahópum (bekkjum) eða í sérstökum námshópum undir leiðsögn sérkennara eða annarra starfsmanna skóla, t.d. þroskaþjálfa og stuðningsfulltrúa/skóla- og frístundaliða. Með stuðningskennslu er yfirleitt átt við að veita nemendum sem eiga í erfiðleikum með að fylgja almennri námskrá skóla og/eða eiga við margvíslegan fjölþættan vanda svo þeir þurfa sértækan stuðning.

Stuðningur við nemendur eða nemendahópa felst í sveigjanlegu og margbreytilegu námsumhverfi og kennsluháttum sem ætlað er að mæta þörfum allra nemenda.

Við skipulag stuðnings við einstaka nemendur eða nemendahópa skal stuðla að því að hann fari fram innan skólans án aðgreiningar. Við sérstakar aðstæður, svo sem vegna dvalar barns á heilbrigðisstofnun eða í úrræði á vegum barnaverndaryfirvalda, skal í því ljósi ákveða hvernig stuðningi verði háttað.

Stuðningi við nemendur með sérþarfir skal sinnt af umsjónarkennara, sérkennara eða öðrum kennurum eftir því sem við verður komið. Skólastjóri getur jafnframt ráðið aðra aðila til stuðnings nemendum telji hann það nauðsynlegt að fengnu samþykki sveitarstjórnar. (Reglugerð nr. 585/2010 um nemendur með sérþarfir í grunnskóla, grein 8.)

Málefni stuðningskennslu, ásamt sérdeildum, heyra undir kennslufulltrúa grunnskóla á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs sem annast umsýslu málaflokksins fyrir Hafnarfjörð.

- REGLUGERÐ nr. 585/2010 um nemendur með sérþarfir í grunnskóla., breyting nr. (Ath! ef reglugerð er breytt gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

60.2.6.1. Stuðningskennsla, stuðningur innan skóla og einstaklingsnámskrár

Samkvæmt lögum um grunnskóla skal skólastarfið veita öllum nemendum nám og stuðning við hæfi og það nefnt stuðningskennsla þegar nemendur með sérþarfir fá sérstakan kennslustuðning, hvort heldur í almennum bekkjum eða sérstökum sérdeildum. Öll stuðningskennsla og kennsla í sérdeildum heyrir undir einstaka grunnskóla bæjarins sem bera þá ábyrgð á framkvæmd stuðningskennslunnar í grunnskólum. Skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar úthlutar fjármagni til stuðningskennslu skólanna út frá mati á þörfum.

Hver grunnskóli skipuleggur stuðningskennslu og stuðning innan hvers skóla og forgangsraðar verkefnum í samræmi við greiningar sem fylgja nemendum og skimanir sem gerðar eru í skóla. Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslustundum fyrir sérstakan stuðning á eftirfarandi hátt:

a. Almenn kennsluúthlutun til bekkjarkennslu allra nemenda.
b. Viðbótarkennsluúthlutun út frá margvíslegum félagslegum aðstæðum í skólum.
c. Ílagsúthlutun til að mæta nemendum í skólum með sérhæfðar þarfir.

Á grundvelli fjármagns sem skólar fá úthlutað skipuleggja þeir stuðningskennslu innan skóla. Nemendur með miklar sérþarfir fá sérstaklega einstaklingsnámskrá sem skilgreinir sérstaklega nám þeirra þar sem um frávik er að ræða frá aðalnámskrá. Miðað er við að einstaklingsnámskrá sé gerð fyrir hvert skólaár í senn en innan skólaársins séu unnar námsáætlanir sem taki til mislangs tíma hverju sinni út frá aðstæðum.

Telji foreldrar að börn þeirra hafi sérþarfir og þurfi á sérstökum stuðningi í námi en fá hann ekki að mati foreldra geta komið slíkri beiðni á framfæri við skólann. Erindið er tekið fyrir á næsta fundi í nemendaverndarráði skólans þar sem tekin er ákvörðun um meðferð erindisins. Foreldrar fá síðan skriflegt svar með rökstuðningi. Sótt er um sérstakan stuðning til viðkomandi skóla með tölvupósti til skólastjóra.

60.2.6.1.1. Skipulag stoðþjónustu í Hraunvallaskóla

Í Hraunvallaskóla er allra leiða leitað til að öll börn geti stundað nám við sitt hæfi í skólanum. Við stoðþjónustu skólans starfa stuðningskennarar sem sinna stuðningskennslu, þroskaþjálfar, sálfræðimenntaðir starfsmenn, náms- og starfsráðgjafi og skóla- og frístundaliðar.

Yfirumsjón og skipulag stoðþjónustu er á ábyrgð deildarstjóra stoðþjónustu, Önnu Rutar Pálmadóttur annar@hraunvallaskoli.is. Nemendum er forgangsraðað eftir stöðu þeirra í námi og öðrum forsendum, tekið er mið af greiningargögnum ef það á við. Forgangsröðun er endurskoðuð í kjölfar skimunarprófa, við annarskipti og oftar ef þörf er á.

Markhópur:

- Nemendur sem þurfa aukna eða sértæka aðstoð til að geta fylgt markmiðum síns árgangs í kjarnagreinum.
- Nemendur með náms- og/eða þroskaraskanir og geta, á grundvelli þess, ekki nýtt alfarið þau námstilboð sem bjóðast á heimasvæðum. Þeir fylgja ekki markmiðum árgangs í öllum greinum og vinna út frá sinni einstaklingsnámskrá.

Markmið:

- Að efla færni nemenda í ákveðnum námsgreinum og/eða þroskaþáttum í samræmi við metnar þarfir.
- Að efla úthald og einbeitingu við verkefnavinnu.
- Að efla félags- og jafningjafærni nemenda.
- Að auka færni nemenda í að takast á við aðstæður og kenna þeim að velja útgönguleiðir sem hæfa aðstæðum hverju sinni.

Leiðir: Stuðningskennari kemur á kennslusvæði og aðstoðar nemendur í samvinnu við umsjónarkennara og/eða nemendur fara í námsverið Keili í ákveðnar kennslustundir á viku, þar sem þeir fá tækifæri til að vinna í litlum hópi með aðstoð Stuðningskennara.

Námsaðstoð á kennslusvæðum fyrir nemendur í 5.- 7. bekk

Markhópur:

- Nemendur sem þurfa aukna eða sértæka aðstoð til að geta fylgt markmiðum síns árgangs í kjarnagreinum.
- Nemendur með náms- og/eða þroskaraskanir og geta, á grundvelli þess, ekki nýtt alfarið þau námstilboð sem bjóðast á heimasvæðum. Þeir fylgja ekki markmiðum árgangs í öllum greinum og vinna út frá sinni einstaklingsnámskrá.

Markmið:

- Að efla færni nemenda í ákveðnum námsgreinum og/eða þroskaþáttum í samræmi við metnar þarfir.
- Að efla úthald og einbeitingu við verkefnavinnu.
- Að efla félags- og jafningjafærni nemenda.
- Að auka færni nemenda í að takast á við aðstæður og kenna þeim að velja útgönguleiðir sem hæfa aðstæðum hverju sinni.

Leiðir: Stuðningskennari kemur inn á kennslusvæði til að aðstoða ákveðna nemendur. Þar stuðlar hann að bættum námsárangri hjá sínum markhóp í samvinnu við umsjónarkennara.

Námsaðstoð á kennslusvæðum fyrir nemendur í 8.- 10. bekk

Markhópur:

- Nemendur sem þurfa aukna eða sértæka aðstoð til að geta fylgt markmiðum síns árgangs í kjarnagreinum.

Markmið:

- Að efla færni nemenda í ákveðnum námsgreinum og/eða þroskaþáttum í samræmi við metnar þarfir.
- Að efla úthald og einbeitingu við verkefnavinnu.

Leiðir: Sérkennari kemur inn á kennslusvæði til að aðstoða ákveðna nemendur. Þar stuðlar hann að bættum námsárangri hjá sínum markhóp í samvinnu við umsjónarkennara.

Sértæk námsaðstoð í námsveri unglinga fyrir nemendur í 8. – 10. bekk

Markhópur:

- Nemendur með náms- og/eða þroskaraskanir og geta, á grundvelli þess, ekki nýtt alfarið þau námstilboð sem bjóðast á heimasvæðum. Þeir fylgja ekki markmiðum árgangs í þeim greinum sem þeir sækja í námsverið og vinna þar út frá sinni einstaklingsnámskrá.

Markmið:

- Að efla færni nemenda í ákveðnum námsgreinum og/eða þroskaþáttum í samræmi við metnar þarfir.
- Að efla úthald og einbeitingu við verkefnavinnu.
- Að efla félags- og jafningjafærni nemenda.
- Að auka færni nemenda í að takast á við aðstæður og kenna þeim að velja útgönguleiðir sem hæfa aðstæðum hverju sinni.

Leiðir: Nemendur geta sótt kennslu í íslensku, stærðfræði, samfélagsfræði, náttúrufræði og ensku í námsveri þar sem unnið er að settum markmiðum hvers og eins með aðstoð kennara. Aukin áhersla á félagslega færni nemenda s.s. gegnum samræður og spil.

Athvarfið Glymur - sérstök aðstoð vegna nemenda í 1. – 10. bekk með alvarleg frávik í hegðun

Markhópur:

- Hegðun einstaklings hefur neikvæð áhrif í daglegu lífi, s.s. í námi og samskiptum við aðra.
- Hegðunin getur verið ógnandi og hefur slæm og truflandi áhrif á starfsfólk og aðra nemendur.

Markmið:

- Að efla færni nemenda í ákveðnum námsgreinum og/eða þroskaþáttum í samræmi við metnar þarfir.
- Að efla úthald og einbeitingu við verkefnavinnu.
- Að efla félags- og jafningjafærni nemenda.
- Að auka færni nemenda í að takast á við aðstæður og kenna þeim að velja útgönguleiðir sem hæfa aðstæðum hverju sinni.

Leiðir:

- Nemendur koma í Glym (skammtímaúrræði)
- Nemendur geta, um ákveðinn tíma, dvalið í Glym allan skóladaginn sinn.
- Nemendur geta í kjölfarið komið í Glym ákveðnar kennslustundir yfir daginn, t.d. síðustu kennslustund dags þegar úthald og sjálfsstjórn er á þrotum.
- Nemendur geta byrjað og endað skóladaginn í Glym.

Aðstoð við nemendur með annað móðurmál en íslensku (ÍSAT)

Markhópur:

- Nemendur með annað móðurmál en íslensku og hafa litla eða enga færni í íslensku máli.

Markmið:

- Að þjálfa nemendur í íslensku máli.
- Að þróa þekkingargrunn og læsi.
- Að stuðla að félagslegri vellíðan nemenda.

Leiðir:

- Nemendur koma ákveðnar kennslustundir á viku þar sem áhersla er á kennslu í orðaforða, læsi og menningu. Fjöldi kennslustunda hvers og eins fer eftir hversu lengi þeir hafa dvalið á íslandi og stöðu þeirra í íslensku máli. Unnið er í gegnum samræður, leiki spil og fleira.
- Kennari kemur inn á kennslusvæði til að aðstoða ákveðna nemendur. Þar stuðlar hann að bættum námsárangri hjá sínum markhóp í samvinnu við umsjónarkennara.

Þroskaþjálfun

Þroskaþjálfar koma að þjálfun nemenda með fötlun í samstarfi við umsjónarkennara, sérkennara og skóla- og frístundaliða. Þeir koma að skipulagi m.a. á námsaðstæðum, aðlögun námsmarkmiða og námsgagna, meta þjálfunarárangur og endurskoða markmið ásamt samstarfsaðilum. Þeir hafa m.a. að leiðarljósi að styðja og efla samfélagslega þátttöku nemenda með fötlun og gæta hagsmuna þeirra.

Markhópur:

- Nemendur með fötlun
- Nemendur með slakan félagslegan þroska
- Nemendur með fjölþættan vanda

Markmið:

- Að efla félags- og jafningjafærni nemenda
- Að auka færni nemenda í að takast á við aðstæður og kenna þeim að velja útgönguleiðir sem hæfa aðstæðum hverju sinni
- Efla sjálfshjálp og sjálfstæði nemenda
- Efla færni í daglegum athöfnum

Leiðir: Sjónrænt skipulag, félagsfærnisögur, TEACCH-aðferðir, Cat – kassinn og fleira.

Skóla- og frístundaliðar/stuðningsfulltrúar

Skóla- og frístundaliðar eru kennurum til aðstoðar varðandi nemendur með fötlun og aðra nemendur sem þurfa sértæka aðstoð. Þeir fylgja nemendum eftir allan daginn eða hluta úr degi, fer eftir þörfum hvers og eins. Skóla- og frístundaliðar vinna í samstarfi og undir leiðsögn kennara, sérkennara og þroskaþjálfa.

Markhópur:

- Nemendur með fötlun
- Nemendur með flókin vanda
- Nemendur með slakan félagslegan þroska

Markmið:

- Efla sjálfshjálp og sjálfstæði nemenda
- Styðja og leiðbeina nemendum í félagslegum samskiptum

60.2.6.2. Sérúrræði (sérdeildir og sérskólar): Starfsreglur og umsóknarferli

Með sérúrræði er hér átt við sérhæft umhverfi til náms við grunnskóla sem er opið nemendum úr Hafnarfirði með tilteknar raskanir (námslegar, félagslegar og/eða þroskalegar).

Samkvæmt lögum um grunnskóla skal skólastarfið veita öllum nemendum nám og stuðning við hæfi og það nefnt stuðningskennsla þegar nemendur með sérþarfir fá sérstakan kennslustuðning. Öll stuðningskennsla og kennsla í sérdeildum heyrir undir einstaka grunnskóla Hafnarfjarðar sem bera þá ábyrgð á framkvæmdinni. Sérstakur stuðningur getur falið í sér breytingu á námsmarkmiðum aðalnámskrár grunnskóla, námsgögnum, námsaðstæðum og/eða kennsluaðferðum. Stuðningurinn er skipulagður til lengri eða skemmri tíma eftir þörfum nemandans.

Lög um grunnskóla gera ráð fyrir að nemendur með sérþarfir fái viðeigandi kennslu og stuðning í heimaskóla en auk þess býður sveitarfélagið fram kennslu í sérúrræði. Við grunnskóla Hafnarfjarðar eru skipulögð nokkur sérúrræði sem eru nefndar sérdeildir. Við öll sérúrræði við grunnskóla Hafnarfjarðar starfa inntökuteymi sem velur nemendur í framhaldi af umsóknum foreldra. Fjöldi nemenda í sérúrræði ræðst af stærð hennar (húsnæði, mannafla) og val nemenda inn í deildina er háð mati inntökuteymis. Skrifstofa mennta- og

lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar úthlutar fjármagni til sérúræðis einu sinni á ári í samræmi við fjárhagsáætlun bæjarins. Skólastjóri viðkomandi grunnskóla er yfirmaður sérúrræðis í sínum skóla.

Umsókn um sérdeild er hægt að skila inn allt árið um kring, til kennslufulltrúa grunnskóla, á sérstakt eyðublað sem hægt er að nálgast á heimasíðu allra grunnskóla í Hafnarfirði. Viðmiðið er að beiðni berist fyrir 1. apríl vegna inngöngu í sérdeildir fyrir komandi skólaár og ákvörðun um inntöku liggi fyrir eigi síðar en 1. mars er viðmiðið. Pláss í sérdeildir eru takmörkuð og geta verið mismörg eftir skólaárum, þ.e. hve margir ljúka skólagöngu eftir hvert skólaár. Umsókn skal rituð á sérstakt umsóknareyðublað frá skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs og undirrituð af foreldrum. Umsóknir um sérúrræði er hægt að skila í viðkomandi skóla eða á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs.

Fjöldi og skipulag sérúrræða fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar sem eru skilgreind sérstaklega sem sérdeildir og fá því úthlutun til sín sem slíkar, er breytilegt frá einum tíma til annars, m.a. fjölda umsókna í þær sem alltaf eru háðar umsóknum foreldra. Í dag eru eftirfarandi sérúrræði/-deildir við grunnskóla Hafnarfjarðar:

- Sérdeild fyrir nemendur með þroskaraskanir í Lækjarskóla (1. – 10. bekkur).
- Sérdeild fyrir nemendur með einhverfu eða einhverfurófsröskun í Setbergsskóla (1. – 10. bekkur).
- Sérdeild fyrir nemendur með einhverfu eða einhverfurófsröskun í Hraunvallaskóla (1.-4. Bekkur).
- Sérdeild fyrir nemendur með þroskaraskanir í Öldutúnsskóla (8. – 10. bekkur).
- Fjölgreinadeild fyrir nemendur með fjölþættan vanda í Hraunvallaskóla (5.-10. bekkur).

Nemendur sem eru í sérúrræðum fá skólaakstur séu þeir í sérdeild utan þeirra skólahverfis, þ.e. utan göngufæris. Skipulag aksturmála er í höndum skrifstofu mennta- og lýðsheilsusviðs Hafnarfjarðar, hjá kennslufulltrúa grunnskóla.

Þegar nemandi nýtur sérúrræðis skulu kennarar og aðrir fagaðilar ásamt nemanda og foreldrum hans gera tilfærsluáætlun um áform um frekara nám við hæfi í framhaldsskóla. Þessi undirbúningur skal hefjast í 9. bekk og lýkur þegar nemandi útskrifast úr grunnskóla með væntanlegt úrræði á framhaldsskólastigi staðfest. Snið tilfærsluáætlunar er að finna hér aftar í starfsáætluninni (sjá kafla 86 í IV. hluta starfsáætlunar) en útfærsla hennar er persónuleg og tengd einstaklingum.

Þá er einnig mögulegt að börn úr Hafnarfirði sæki sérskóla utan sveitarfélags vegna sérþarfa sinna. Umsókn sem byggir á ósk foreldra sem annast sjálfir að sækja um sérskóla fyrir börn sín. Kennslufulltrúi annast ráðgjöf varðandi umsóknir í sérskóla. Sérskólar eru Klettaskóli og Brúarskóli á vegum Reykjavíkurborgar og sjálfstætt starfandi sérskóli í Kópavogi, Arnarskóli. Aðgangur að sérskólum er háður samþykki viðkomandi skólayfirvalda þar en sæki börn með lögheimili í Hafnarfirði þá skóla greiðir Hafnarfjörður allan skóla- og ferðakostnað. Fái nemandi úr Hafnarfirði samþykki á skólavist í sérskóla þurfa foreldrar að fá staðfestingu þess af Hafnarfjarðarbæ með umsókn þess efnis á Mínum síðum á vef Hafnarfjarðar og er staðfest í framhaldinu af skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs.

Grunnskólanemendur í Hafnarfirði sem sækja nám og kennslu í sérúrræði í Hafnarfirði utan skólahverfis eða sérskólum í Reykjavík eiga rétt á akstri í og úr skóla eða strætómiðum ef það hentar. Skrifstofa mennta- og lýðheilsusviðs hefur umsjón með þessum akstri.

60.2.6.2.1 Fjölgreinadeild Hraunvallaskóla

Fjölgreinadeildin er miðlægt skólaúrræði á vegum mennta- og lýðheilsusviðs Hafnarfjarðar. Deildin er fyrir nemendur með fjölþættan vanda í 5. – 10. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar. Haustið 2020 tók Hraunvallaskóli formlega við stjórn og rekstri deildarinnar sem hefur aðsetur sitt í sérhúsi við Fléttuvelli.
Árlegur starfstími deildarinnar fylgir skóladagatali Hraunvallaskóla.

Með „nemendur með fjölþættan vanda“ er átt við:

- Nemendur með aðlögunarvanda, félags- og tilfinningalegan vanda.
- Tengslaröskun; nemendur sem eiga í erfiðleikum með að tengjast öðrum og eiga við mikla félagslega erfiðleika.
- Hegðunarerfiðleikar; nemendur sem ná ekki að stjórna sinni hegðun.
- Áhættuhegðun; fíkniefni, vopn, tölvufíkn o.fl.
- Ógnandi hegðun; nemendur sem eru með ógnandi hegðun við samnemendur og starfsfólk. Hafa jafnvel orðið þess valdandi að skaða aðra.

Nemendur geta þurft á breytingu á skólagöngu sinni að halda til lengri eða skemmri tíma og getur deildin því í senn verið skyndi- skammtíma- eða langtímaúrræði. Nemendur Fjölgreinadeildar eru skráðir í sinn heimaskóla meðan á námi í deildinni stendur nema annað sé ákveðið.

Í Fjölgreinadeild er lögð áhersla á góðan undirbúning fyrir áframhaldandi skólagöngu, fyrir lífið og þátttöku í samfélaginu. Þar er unnið í samvinnu við nemandann, foreldra/forráðamenn, heimaskóla og önnur úrræði eftir því sem við á.

Meginmarkmið deildarinnar er að:

- Skipuleggja tækifæri til náms á sem fjölbreyttasta hátt þar sem tekið er tillit til mismunandi þarfa og styrkleika.
- Undirbúa nemandann fyrir líf og starf með því að efla öryggi þeirra, sjálfsvirðingu, félagsfærni og líðan.

Leiðarljós starfsfólks er.

- Virðing fyrir manngildi og sérstöðu hvers og eins.
- Tiltrú á getu allra til að efla og nýta hæfileika sína til fulls.

Umsóknarferlið

Sótt er um skólavist á sérstöku umsóknarblaði „Umsókn um sérdeild“ sem má nálgast á heimasíðu allra skóla í Hafnarfirði. Skólavist nemenda er ákveðin af sérstakri inntökunefnd og skal að öllu jöfnu gerast fyrir 1. mars fyrir næsta skólaár. Einnig er hægt að taka inn nemendur á öðrum tímum skólaársins ef inntökunefnd metur svo. Umsókn er hægt að skila í viðkomandi skóla eða á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs.

Frekari upplýsinga veita Lars Jóhann Imsland lars@hraunvallaskoli.is skólastjóri Hraunvallaskóla, Hanna Guðrún Pétursdóttir hannag@hraunvallaskoli.is verkefnastjóri Fjölgreinadeildar.

60.2.6.2.1b Hraunborg- deild fyrir börn með einhverfu í Hraunvallaskóla

Í Hraunvallaskóla er sérdeildin Hraunborg sem er fyrir nemendur með einhverfu og er opin öllum skólahverfum bæjarins. Allir nemendur sérdeildarinnar eru skráðir í almenna bekki Hraunvallaskóla. Starfstími Hraunborgar fylgir skóladagatali Hraunvallaskóla. Einstaklingsnámskrá er gerð fyrir nemendur í upphafi

skólaárs og endurmetin á milli anna. Við reglulegt mat á námi nemenda eru framfarir metnar og tekið er tillit til breytinga við gerð nýrrar áætlunar.

Sótt er um skólavist á sérstöku umsóknarblaði „Umsókn um sérdeild“ sem má nálgast á heimasíðu allra skóla í Hafnarfirði. Skólavist nemenda er ákveðin af sérstakri inntökunefnd og skal að öllu jöfnu gerast fyrir 1. mars fyrir næsta skólaár. Einnig er hægt að taka inn nemendur á öðrum tímum skólaársins ef inntökunefnd metur svo. Umsókn er hægt að skila í viðkomandi skóla eða á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs.

Frekari upplýsinga veita Lars Jóhann Imsland lars@hraunvallaskoli.is skólastjóri Hraunvallaskóla og Íris Baldvinsdóttir verkefnastjóri Hraunborgar á netfangið irisb@hraunvallaskoli.is

60.2.6.3. Innherji og skert stundatafla

Í samráði við foreldra getur skóli breytt námsmarkmiðum, námsaðstæðum og kennsluaðferðum fyrir einstaka nemendur til lengri eða skemmri tíma. Ennfremur er heimilt að meta þátttöku nemenda í atvinnulífinu sem grunnskólanám (26. gr. laga nr. 91/2008). Í Hafnarfirði er þetta tilboð kallað „Innherji“. Innherji er samstarfsverkefni mennta- og lýðheilsusviðs og Vinnuskóla Hafnarfjarðar. Þá er fá nemendur atvinnutilboð ½ til 1 dag á viku á sérstaklega völdum vinnustöðum, nemendur fá vinnuskólalaun fyrir vinnu sína og í lok annar/árs skriflega umsögn vinnuveitanda. Umsóknir um þátttöku í Innherja gerast fyrir milligöngu stjórnenda skólans og krefst umsóknar/samþykkis foreldra.

60.2.6.4. Langvinn veikindi og sjúkrakennsla

Nemandi, sem að mati læknis getur ekki sótt skóla vegna slyss eða langvarandi veikinda, á rétt á sjúkrakennslu annaðhvort á heimili sínu eða á sjúkrastofnun. Ákvæði þetta tekur ekki til tilfallandi veikinda nemenda sem standa í stuttan tíma. Nemandi á rétt á sjúkrakennslu um leið og hann að mati læknis getur lagt stund á nám og skal lengd daglegrar eða vikulegrar sjúkrakennslu miðast við ástand hans og þrek. Markmið sjúkrakennslu er að nemandi missi sem minnst af kennslu og verði ekki af tækifærum til náms vegna slyss eða langvarandi veikinda. Sjúkrakennsla getur einnig komið til ef mætingar nemanda í skólann eru slitróttar vegna langvarandi veikinda. Það er alltaf á ábyrgð nemenda, og aðstandenda þeirra, að halda áfram námsvinnu meðan á stuttum veikindaleyfum stendur.

60.2.6.5. Samstarf við leik- og framhaldsskóla

Grunnskólar Hafnarfjarðar hafa samstarf við leik- og framhaldsskóla í Hafnarfirði. Grunnskólar hafa sérstakt samstarf við leikskóla í sínu skólahverfi. Samstarfið felst í heimsóknum og samstarfsverkefnum. Þegar barn er að ljúka leikskólagöngu og hefja grunnskólanám (6 ára) fer í gang sérstakt samráðsferli milli leik- og grunnskóla. Það felst í meginatriðum í því að leikskólar miðla upplýsingum um væntanlega nemendur til grunnskólans en sú upplýsingagjöf er ekki háð samþykki foreldra þar sem um lagaskyldu er að ræða. Þannig er á hverju ári haldnir sérstakir skilafundir milli leik- og grunnskóla í bænum með 6 ára börn þar sem kynnt eru börn í leikskólum sem hafa sérþarfir svo auka megi líkur á því að þau fái strax viðeigandi þjónustu í grunnskóla. Skilafundirnir eru skipulagðir af kennslufulltrúum fyrir leik- og grunnskóla á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs.

Samstarf við framhaldsskólana felst í kynningu fyrir nemendur og foreldra á námsbrautum, inntökuskilyrðum og innritunarferli framhaldsskólanna. Í Hafnarfirði er mikið samstarf milli grunnskólanna, Flensborgar og Tækniskólans. Má segja að frá nóvember til apríl sé ákveðið ferli í gangi hjá nemendum í 10. bekk þar sem skólar og umsóknarferlið er kynnt. Nemendur sem sækja um starfsbrautir framhaldsskóla þurfa að sækja um

í febrúar en forinnritun er hjá öðrum nemendum í 10. bekk í mars en lokainnritun er til 10. júní. Náms- og starfsráðgjafi skólans aðstoðar nemendur og foreldra við innritun eftir þörfum.

Sömuleiðis er sérstakt samstarf við framhaldsskóla í bænum fyrir grunnskólanemendur að taka framhaldsskólaáfanga meðan þeir eru enn í grunnskóla Þetta námsframboð miðar sérstaklega að nemendum sem ná góðum námsárangri og geta þannig flýtt fyrir í framhaldsskóla og fengið frekara nám við hæfi meðan það er enn í grunnskóla. Þetta samstarf fer fram eftir ákveðnu skipulagi sem samþykkt er af fræðsluráði Hafnarfjarðar.

Aukið og samhæft samstarf við framhaldsskóla um framhaldsskólaáfanga meðan þeir eru enn í grunnskóla er ætlað að auka þjónustu við duglega nemendur grunnskólanna í bænum og gefa þeim fleiri tækifæri til að fá námi við hæfi eins og stefnan er með nám allra nemenda.

60.2.7. Talmeinaþjónusta

Talmeinafræðingar á vegum skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs annast greiningar og ráðgjöf vegna talmeina nemenda í leik- og grunnskólum bæjarins og er sú þjónusta nemendum að kostnaðarlausu. Ef grunur vaknar um frávik í málþroska, framburði og/eða önnur talmein skal óskað eftir greiningu og/eða ráðgjöf talmeinafræðings. Ávallt skal liggja fyrir samþykki foreldra þegar máli barna er vísað til frekari greiningar hjá talmeinafræðingi og skulu tillögur um talmeinagreiningar samþykki í farsældarteymi viðkomandi skóla.

Tillögur talmeinafræðings að íhlutun skulu byggðar á niðurstöðum greininga og er lögð áhersla á að bæði skóli og foreldrar séu virkir þátttakendur. Eðlilegt er að þar sem unnið er samkvæmt einstaklingsnámskrá fari tillögur talmeinfræðings um íhlutun inn í þá áætlun. Ef þörf krefur er vísað í frekari greiningu eða þjálfun hjá öðrum sérfræðingum. Þegar þörf er á þjálfun hjá talmeinfræðingi skal nemanda vísað í úrræði eftir eðli vandans og í samræmi við samkomulag um verkaskiptingu ábyrgðar hvað varðar talmeinaþjónustu fyrir börn með framburðarfrávik, málþroskafrávik og stam sem er í gangi milli ríkis og sveitarfélaga.

60.2.7.1. Hlutverk og verkaskipting sveitafélags og ríkis

Velferðarráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga hafa gert með sér samkomulag um skiptingu ábyrgðar hvað varðar talmeinaþjónustu fyrir börn með framburðarfrávik, málþroskafrávik og stam. Skipting ábyrgðar vegna talþjálfunar barna í leik- og grunnskólum með framburðarfrávik, málþroskafrávik og stam er nánar tiltekin í 5. gr. umrædds samkomulags (sjá samkomulag frá 8. maí 2014). Á grunni þess fer fram verkaskipting vegna talþjálfunar sem annars vegar er veitt af Hafnarfjarðarbæ og hins vegar talþjálfunar sem veitt er af sjálfstætt starfandi talmeinafræðingum og er niðurgreidd af SÍ.

60.2.7.2. Greiningar, ráðgjöf og námsíhlutun (sveitarfélagið)

Það er hlutverk sveitarfélagsins að sinna greiningu og ráðgjöf, sbr. reglugerð um skólaþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum, nr. 584/2010, með síðari breytingum. Einnig er það hlutverk sveitarfélaga að veita talþjálfun vegna barna með framburðarfrávik, málþroskafrávik og stam í samræmi við töflu í gr. 5 í samkomulagi því sem fjallað er um í 60.2.7.3. Ákvörðun um talmeinaþjónustu á vegum skólaþjónustunnar fer í gegnum farsældarteymi skólans.

60.2.7.3. Talþjálfun og þátttaka Sjúkratrygginga Íslands (ríkið)

Sjúkratryggingar Íslands (SÍ) taka þátt í kostnaði við talþjálfun samkvæmt gildandi rammasamningi og í samræmi við reglugerð. Forsendur fyrir greiðsluþátttöku SÍ í talþjálfun er að fyrir liggi sjúkdómsgreining frá lækni og skrifleg þjálfunarbeiðni frá talmeinafræðingi sem starfar samkvæmt rammasamningi við SÍ. Í rammasamningnum er nánar kveðið á um hvaða talmein falla undir viðmið SÍ um greiðsluþátttöku.

- Reglugerð nr. 721/2009 um þjálfun sem sjúkratryggingar taka til og hlutdeild sjúkratryggðra í kostnaði við þjálfun. (Ath! ef reglugerð breytist er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)
- Reglugerð 1166/2007 um styrki Tryggingastofnunar ríkisins vegna þjónustu sjálfstætt starfandi talmeinafræðinga sem eru án samninga við heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra. (Ath! ef reglugerð breytist er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

Áður en þjálfun hefst þarf að liggja fyrir beiðni læknis um talþjálfun. Þá beiðni skal afhenda talmeinafræðingi sem sér um að senda beiðnina til SÍ. Sé beiðni samþykkt fær hinn sjúkratryggði 20 skipti í talþjálfun á hverju 12 mánaða tímabili. Talmeinafræðingur þarf að sækja sérstaklega um heimild til SÍ vegna meðferðar umfram 20 skipti sé þess þörf. Greiðsluþátttaka SÍ fer eftir gildandi reglugerð um þjálfun sem sjúkratryggingar taka til og gefin er út af velferðarráðuneyti þar sem greiddur er 77% af kostnaði við nauðsynlega talþjálfun fyrstu 30 skiptin fyrir börn og unglinga yngri en 18 ára. Foreldrar/forráðamenn greiða á móti 23% kostnaðar við talþjálfun.

60.3. Forvarnir

Með forvörnum í grunnskólum er átt við hvers konar fræðslu, ráðgjöf og handleiðslu, til handa nemendum og starfsfólki skóla, sem miðar að því að efla líkamlega, félagslega og andlega velferð einstaklinga til heilbrigðis og stuðla þannig að jákvæðum þroska þeirra til að ver(ð)a ábyrgir þjóðfélagsþegnar. Gildi forvarna af ýmsu tagi felst í því að þær séu sjálfsögð viðfangsefni í kennslu í því að þær eru mikilvægur þáttur í því að nemendur geti þroskað persónulega eiginleika sem hluta af námsferli sínu og til að þeir geti sömuleiðis notið sín í því félagslega umhverfi sem grunnskóli er. Það er ítrekað í aðalnámskrá grunnskóla:

> ***7.8 Forvarnir***
> *Grunnskólinn skal vinna markvisst að forvörnum og heilsueflingu þar sem hugað er að andlegri, líkamlegri og félagslegri velliðan nemenda skólans. Lögð skal áhersla á almennar forvarnir, s.s. gagnvart tóbaki, áfengi, öðrum vímuefnum og annars konar fíkn, t.d. net- og spilafíkn. Mikilvægt er að allir grunnskólar komi sér upp forvarnaráætlun sem birt er í skólanámskrá. Í forvarnaráætlun skal m.a. vera áætlun skólans í fíknivörnum og áfengis- og tóbaksvörnum, áætlun gegn einelti og öðru ofbeldi, áætlun í öryggismálum og slysavörnum og stefna í agastjórnun. Einnig skal koma fram með hvaða hætti skólasamfélagið hyggst bregðast við ef mál koma upp. Kynna skal forvarnaráætlun skólans öllum aðilum skólasamfélagsins, starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum og birta í skólanámskrá. (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 32.)*

Forvarnir eru í þessum skilningi ekki sérstök námsgrein í skóla heldur miklu frekar verkefni allra námsgreina og hluti almennra starfshátta í skólastarfi grunnskóla með viðeigandi áætlunum og ferlum sem efla nemendur og vernda þá. Það er ítrekað sérstaklega í reglugerð nr. 1040/2011.

> ***3. gr. Ábyrgð, réttindi og skyldur starfsfólks skóla.***
> *Starfsfólk skóla skal ávallt bera velferð nemenda fyrir brjósti og leggja sig fram um að tryggja nemendum öryggi, velliðan og vinnufrið til að þeir geti notið skólagöngu sinnar. Starfsfólki ber að stuðla að jákvæðum skólabrag og starfsanda í öllu skólastarfi og góðri umgengni.* (Reglugerð nr. 1040/2011 um ábyrgð og skyldur aðila skólasamfélagsins í grunnskólum).

Verkefni forvarna í skóla skulu unnin í nánu samráði, ekki síst milli skóla og foreldra, og félagsmálayfirvalda eftir atvikum.

60.3.1. Starfsviðmið sérfræðiþjónustu um forvarnir

Skólaþjónustu sveitarfélags við grunnskóla hefur fengið sérstök verkefni í samhengi forvarna líkt og kveðið er á í reglugerð 584/2010.

> ***3. gr. Hlutverk sveitarfélaga og framkvæmd sérfræðiþjónustu.***
> *... Við framkvæmd sérfræðiþjónustu skulu sveitarfélög leggja áherslu á:*
> *a. forvarnarstarf til að stuðla markvisst að velferð nemenda,*
> *b. snemmtækt mat á stöðu nemenda og ráðgjöf vegna námsvanda, félagslegs og sálræns vanda með áherslu á að nemendur fái kennslu og stuðning við hæfi í skólum án aðgreiningar.*

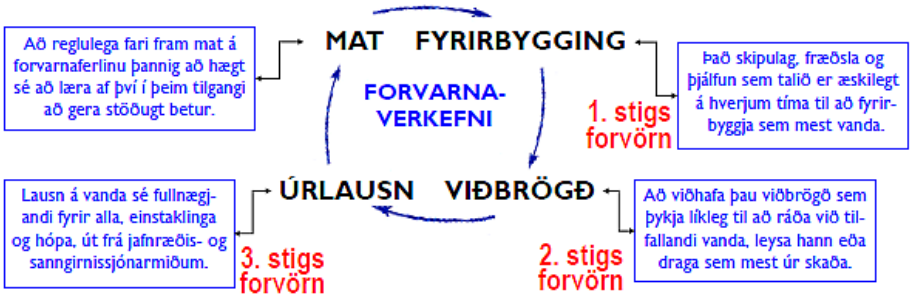
Á grunni ofangreindar reglugerðar hefur sérfræðiþjónusta sveitarfélagsins við grunnskóla í auknum mæli að styðja við forvarnir skólanna á margvíslegan hátt þótt meginverkefni forvarna sem fræðsluverkefni sé í höndum hvers skóla. Stuðningur sérfræðiþjónustunnar er margvíslegur:

- Að halda utan um meginskipulag forvarna fyrir starfsfólk skóla ásamt skólastjórnendum þeirra.
- Að styðja við fræðslu til starfsfólk og nemendur skólanna undir stjórn skólastjórnenda.
- Að leggja grunnviðmið um forvarnaverkefni skólanna og starfshætti þeirra þar (hér áfram nefnd starfsviðmið um forvarnir).
- Að veita skólunum stuðning í málefnum einstakra nemenda og nemendahópa hvað afmarkaðar forvarnir áhrærir, sérstaklega hvað varðar úrlausn einstakra mála.

Á grunni ofangreindra verkefna sérfræðiþjónustunnar í forvörnum er sérstök áhersla hennar að vinna að sérstökum starfsviðmiðum um forvarnir fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Í því felst að sérfræðiþjónustan leggur ákveðin viðmið um forvarnir í grunnskólum með margvíslegum leiðbeiningum til starfsfólks skóla til að styðja það í daglegum verkefnum sínum í að viðhafa góðan skólabrag, vernda nemendur og auka vellíðan þeirra. Á hverjum tímapunkti er reynt að safna þessum viðmiðum saman í eina handbók fyrir starfsfólk skóla, sérstaklega skólastjórnendur, sem dreift er til skólanna rafrænt. Handbókin eins og hún lítur út á hverjum tíma er hægt að nálgast hér neðar:

60.3.2. Forvarnir sem fyrirbygging, viðbrögð, úrlausn og mat

Í forvarnarstarfi fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er unnið eftir ákveðnu vinnulíkani í meginatriðum í öllum forvörnum sem er svo útfært sérstaklega fyrir einstök forvarnarverkefni þar sem ferlar geta verið örlítið frábrugðnir eftir tegund máls. Þetta meginferli forvarna er skýrt í eftirfarandi mynd:



Forvarnarferlið er þannig fjórskipt:

1. FYRIRBYGGING: Í því felst að skipuleggja skólastarf, námsumhverfi nemenda og veita starfsfólki og nemendum fræðslu eftir atvikum sem dragi úr líkum á því að vandi komi eða minnki sem mest áhrif hans. Gjarnan nefnt 1. stigs forvörn.
2. VIÐBRÖGÐ: Felur í sér að eiga tiltæk ákveðin viðbrögð þegar vandi/hætta steðjar að. Hlutverk þessa stigs er að stoppa vanda eða koma í veg fyrir frekara tjón. Gjarnan nefnt 2. stigs forvörn.
3. ÚRLAUSN: Stig úrlausnar felur í sér að leita lausna á vanda sem kominn er og velja aðferðir sem líklegar eru til að leysa hann fyrir sem flesta. Vinna að því að leysa vanda til frambúðar og vinna að því að frekari vandi verði ekki til staðar. Gjarnan nefnt 3. stigs forvörn.
4. MAT: Matsþátturinn er svo sjálfsskoðun í kjölfar þess að hafa gengið í gegnum allt ferlið eða sem undirbúningur í því að byrja ferlið upp á nýtt.

60.3.3. Forvarnaverkefni grunnskólanna

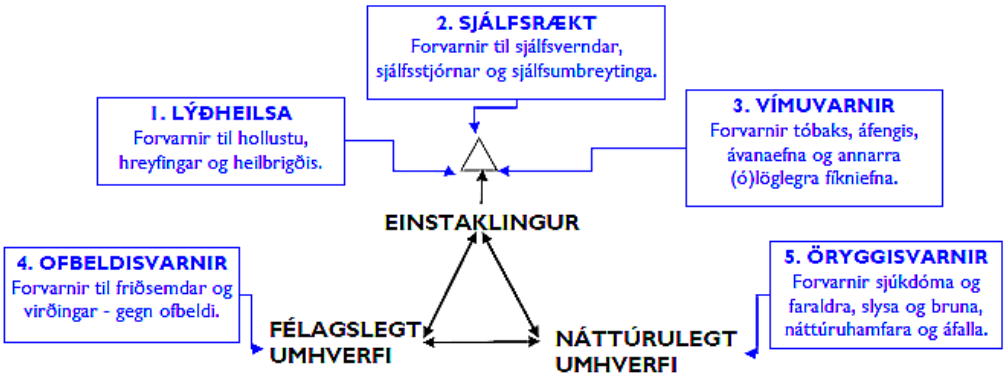
Hver forvarnaverkefni skólanna skóla eru hefur síðan áhrif á það hvaða forvarnaferlar eru viðhafðir í grunnskólastarfi. Meginsjónarmið forvarna fyrir grunnskólana eru kynnt hér áfram í samræmi við áherslu starfsviðmiða um forvarnir fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Starfsviðmiðin ganga út frá því að nemandi sé miðpunktur forvarna þar sem fimm meginverkefni séu í brennidepli forvarna í skólastarfi, þ.e.

I. ***Nemandinn*** sjálfur, sem hægt er að greina í þrjú mismunandi verkefni:
   1. lýðheilsa (hollusta, hreyfing, líkamlegt heilbrigði)
   2. sjálfsrækt (sjálfsvernd og sjálfsstjórn og stuðningur í áföllum)
   3. vímuvarnir (forvarnir reykinga, áfengisneyslu og fíkniefnanotkunar).

II. ***Félagslegt umhverfi*** hans, sem er mikið verkefni gegn ógnunum ofbeldis í öllum þess myndum:
   4. ofbeldisvarnir:
      (i) einelti,
      (ii) kynferðislegt ofbeldi,
      (iii) fordómar/mismunun og
      (iv) vanræksla.

III. ***Náttúrulegt umhverfi*** þar sem verkefnið lýtur að öryggi í skólastarfi gagnvart
   5. Öryggisvarnir:
      (i) náttúruhamfarir (óveður, eldgos, loftmengun, flóð o.þ.h.)
      (ii) sjúkdómar og faraldrar (t.d. inflúensuheimsfaraldur)
      (iii) slys
      (iv) brunar.

Þetta samhengi í skýrt í eftirfarandi mynd. Þetta samhengi tilgreinir jafnframt forvarnarverkefnið sem grunnskólarnir hafa í heild sinni gagnvart nemendum sínum.



Á grunni þessa forvarnarlíkans starfa skólar að forvörnum. Verkefnið er margþætt og flókið. Í tengslum við það vinna skólar frekari áætlanir um forvarnir (forvarnaáætlun, sjá hér aftar í starfsáætlun) og skipuleggja margvíslegt vinnulag (fræðslu, teymisvinnu o.fl.) og verklag (tilkynningar til nemendaverndarráðs o.fl.) sem þeim tengjast. Ítarlegri kynningu á forvörnum er að finna í handbókinni með starfsviðmiðin til frekari kynningar. Jafnframt kynnir hver skóli í skólanámskrá sinni þá föstu fræðslu sem hann stendur fyrir og tengist forvörnum. Þó getur alltaf verið að skráð gögn skóla (starfsáætlun og skólanámskrá) nái ekki til fullnustu að kynna þá starfsemi sem skóli stendur fyrir og gæti flokkast undir „forvarnir og velferð“ nemenda hverju sinni því oft þarf skóli að bregðast við aðstæðum með tilfallandi fræðslu fyrir afmarkaða nemendahópa án þess að slíkt hafi verið skráð fyrirfram. Frekari stefnu skólans á þessu sviði má þá sjá í skólanámskrá skólans og tengist grunnþáttum menntunar, sérstaklega grunnþættinum „heilbrigði og velferð“.

Hver skóli stýrir þá hvernig unnið er að forvörnum undir stjórn skólastjóra. Fræðsluþáttur forvarna er ýmist föst fræðsla í skóla og jafnvel tengd ákveðnum árgöngum á hverju ári. Einnig þekkist tilfallandi fræðsla sem er þá oft meira viðbrögð við sérstökum aðstæðum í einstaka skólum og jafnvel nemendahópum. En starfsemi forvarna í skólum er ekki síður að bregðast við vanda sem kemur upp og koma sem mest í veg fyrir frekari skaða. Af þeim sökum eru forvarnir í stöðugri þróun og breytingar á áherslum. Þannig hefur mikill árangur náðst í forvörnum tóbaks, áfengis og fíkniefna svo þær áherslur hafa um margt minnkað og fært á aðra þætti, s.s. forvarnir eineltis og kynferðislegs ofbeldis. Almenn kynning á forvarnarverkefnunum þremur (einstaklingur, félagslegt umhverfi, náttúrulegt umhverfi) er kynnt hér í eftirfarandi töflu:

Tafla: Áherslur í einstaka forvarnaþáttum í grunnskólum Hafnarfjarðar þessi misserin

	Einstaklingur	**Félagslegt umhverfi**	**Náttúrulegt umhverfi**
Fyrirbygging 1. stig forvarna	Að styrkja sjálfsmynd einstaklings og efla hann til að lifa heilbrigðu líferni með margvíslegri fræðslu frá starfsfólki skóla og utanaðkomandi fræðurum. **Skólastarfið miðar að því að öllum nemendum geti liðið vel í skóla og þörfum þeirra sé mætt**.	Að skapa jákvæðan skólabrag, andrúmsloft umburðarlyndis, viðhafa skýrar skólareglur, hafa jákvæðar agareglur SMT-skólafærni, skýra eðli ofbeldis og kenna nemendum að bregðast við áreitni og ofbeldi. **Ofbeldi er ekki liðið í grunnskólum bæjarins**.	Að skapa aðstæður í skólum sem miði að því að draga úr líkum á slysum og búa til verkferla og æfa viðbrögð sem miða að því að eiga rétt viðbrögð ef hætta steðjar að. **Allt er gert til að lágmarka að hættur valdi skaða í skólastarfi**. Sjá nánar Handbók frá mennta- og menningarmálaráðuneyti (2020).
Viðbrögð 2. stig forvarna	Að veita frekari fræðslu og stuðning við einstaka nemendur og nemendahópa eftir aðstæðum.	Að eiga skýr viðbrögð við öllu ofbeldi þar sem tekið sé hart á ofbeldinu í hvaða mynd sem það birtist.	Að geta fljótt brugðist við aðstæðum sem upp koma til að draga sem mest úr skaða sem gæti hlotist.
Úrlausn 3. stig forvarna	Miðar að því að styðja við nemendur og veita sértæka hjálp þar sem mikill vandi kemur fram/ er til staðar.	Miðar að því að ofbeldi verði upprætt og einstaklingar verndaðir gagnvart því.	Miðar að því finna úrlausnir til frambúðar við vanda svo líkur á frekari skaða sé hverfandi eða tjón verði sem allra minnst.
Mat	Reglulega gerðar rannsóknir og athuganir til að átta sig á stöðu og breytingum sem leiða til nauðsynjar þess að breyta umræddum forvarnarþætti til betri vegar. Dæmi um slíkt er rannsóknir RANNSÓKNIR & GREININGAR og SKÓLA-PÚLSINN. Kynnt í fræðsluráði og skólastarfinu.	Reglulega gerðar rannsóknir og athuganir til að átta sig á stöðu og breytingum sem leiða til nauðsynjar þess að breyta umræddum forvarnarþætti til betri vegar. Dæmi um slíkt er rannsóknir RANNSÓKNIR & GREININGAR og SKÓLA-PÚLSINN. Kynnt í fræðsluráði og skólastarfinu.	Reglulega gerðar rannsóknir og athuganir til að átta sig á stöðu og breytingum sem leiða til nauðsynjar þess að breyta umræddum forvarnarþætti til betri vegar. Dæmi um slíkt eru úttektir og æfingar, t.d. brunaæfingar.

Ofangreind samantekt í töflunni um stig forvarna eftir forvarnaverkefnum, sem eitt af mikilvægum verkefnum skólaþjónustunnar og það aukið í nýjasta regluverkinu, bendir til mikils og stórs verkefnis sem skólar standa frammi fyrir – í góðu samstarfi við fjölskyldur nemenda eins og með önnur verkefni skólastarfsins. Þannig er forvarnaverkefnið stöðugt að stækka eftir því sem samfélagið þróast og kröfur breytast. Grunnskólinn er því stöðugt að þróa eigin forvarnir, fjölga fræðsluþáttum, bæta eigið verklag og fjölga vinnuferlum (líkt og þessi starfsáætlun skýrir og sýnir fram á). Forvarnir grunnskólans halda áfram að þróast, fastir fræðsluþættir þess fær skýrari mynd í skólanámskrá en áður og annað verklag þróast líkt og sýnir sig í þessari starfsáætlun og þeim gögnum sem vísað er á. Upplýsingar um forvarnastarf á vegum skóla birtist því í skólanámskrá skóla, starfsáætlun skóla, fréttabréfum, skólavefjum, tölvupóstsendingum, fundum og öðrum samskiptaleiðum milli heimilis og skóla – og einnig frá sérfræðiþjónustunni og sveitarfélaginu.

Foreldrar geta óskað aðkomu skóla að máli barna sinna, t.d. eineltis, með því að senda inn erindi til skóla, t.d. með tölvupósti til skólastjóra. Slík erindi eru tekin til afgreiðslu í nemendaverndarráði skóla.

60.3.4. Samstarf heimilis og skóla um forvarnir og forvarnafulltrúi Hafnarfjarðar

Skólastarf grunnskóla er í heild sinni samstarfsverkefni skóla og heimilis. Skólar eiga í eðli sínu stóran þátt í menntunarverkefni nemenda sem lagalegt verkefni í því að styðja við uppeldishlutverk foreldra sem er mjög skýrt í lögum. Forvarnir eru samt líklega það verkefni sem krefst nánasta samstarfs heimila og skóla og mikils trausts. Það verkefni getur ekki náð góðum árangri nema mikill trúnaður ríki þar á milli. Þannig getur hvorugur aðilinn ætlast til að hinn aðilinn sinni forvörnum eingöngu. Í því sambandi er foreldrafélag skólans mikilvægur samstarfs- og samráðsaðili í forvörnum. Samstarf heimilis og skóla getur þannig verið algjörlegt úrslitaatriði í því að forvarnir skóla beri viðeigandi eða fullnægjandi árangri, ekki síst ef greinilegur vandi er til staðar í skóla. Því er mikilvægt að allir aðilar vinni saman og leiti lausna í vanda eða missi sig ekki í að leita sökudólga eða kenna hver öðrum um ástæður og/eða tilurð vanda. Það er ábyrgð allra sem að skólasamfélaginu standa (starfsfólk skóla, foreldra og nemenda).

Forvarnir eru einnig viðfangsefni sem sveitarfélagið Hafnarfjörður lætur sig varða. Í því samhengi hefur skólinn sérstaka stefnu um forvarnir sem hefur sömuleiðis tengsl við fjölskyldustefnu bæjarins. Hjá bænum starfar forvarnafulltrúi sem samhæfir forvarnaverkefni sem unnin eru á bæjarvísu og myndar þau sambönd við skóla sem nauðsynleg eru á hverjum tíma og aðra aðila eftir atvikum, s.s. íþróttahreyfinguna og önnur sjálfstæð félagasamtök í bænum. Í því samhengi er einni bent á forvarnarstarf sem unnið er í félagsmiðstöðvum í grunnskólunum. Sömuleiðis hefur forvarnafulltrúi umsjón með að útivistarreglum og öðrum mikilvægum opinberum fyrirmælum um forvarnir ungmenna, s.s. um sölu á tóbaki og áfengi til ólögráða einstaklinga. Forvarnafulltrúi starfar í nánu samráði við lögreglu- og barnaverndaryfirvöld og samhæfir forvarnastarf bæjarins.

Forvarnarfulltrúi Hafnarfjarðar er starfsmaður á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs. Hann starfar í anda forvarnastefnu og fjölskyldustefnu Hafnarfjarðar. Í stefnunni er leitast við að forvarnastarfið nái til sem flestra þátta sem stuðla að heilbrigðu líferni íbúanna. Ekkert mannlegt er forvarnastarfinu óviðkomandi. Forvarnir eru í dag viðloðandi fjölmörg verkefni sem unnin eru í skólum, félagsmiðstöðvum, íþróttafélögum og víðar. Meginmarkmiðið er að minnka vímuefnaneyslu ungs fólks, auka almenna heilsueflingu og draga úr afbrotatíðni í Hafnarfirði.

60.3.5. Teymi til samhæfingar forvarna

Forvarnastarf getur verið flókið, sérstaklega í því samhengi þegar átök eru milli einstaklinga, þ.e. ofbeldi í einhverri mynd. Því hafa skólar í auknum mæli farið að mynda teymi innan skóla til að sinna afmörkuðum forvörnum í skólastarfinu. Þannig geta verið mynduð sérstök vinnuteymi. Hlutverk teymanna er að tryggja betri árangur í forvarnastarfinu þannig að skólakerfið í heild sinni taki ábyrgð á forvörnum og auki líkur á árangri í forvarnastarfinu.

Teymi sem eru starfrækt í skólanum eru:

- *Áfallateymi*: Vinnur við að samhæfa vinnubrögð í skóla þegar áföll mæta nemendum eða starfsfólki, t.d. andlát, slys eða önnur áföll.
- *Eineltisteymi*: Vinnur að því að taka á einstaka eineltismálum með sérstakri áherslu á að styðja við umsjónarkennara vegna nemenda þeirra sem verða fyrir einelti.
- *SMT-/Lausnateymi*: Vinnur að því að efla góðan skólabrag í skóla, innleiða verkfæri SMT, fylgja þeim eftir og styðja við einstaka kennara/bekki þar sem alvarlegur hegðunarvandi á sér stað.

- *Öryggisnefnd*: Vinnur að því að tryggja að aðstæður og búnaður í skólastarfinu sé sem öruggast og samhæfa viðbrögð við slysum og öðrum þáttum sem geta ógnað öryggi í skóla.

60.3.6. Þjónusta og samstarf við félagasamtök og stofnanir vegna forvarna

Forvarnir eru verkefni sem skólar hafa samkvæmt lögum og reglugerðum. Skólaþjónusta sveitarfélags styður við forvarnarstarf skólanna. Sömuleiðis viðhafa skólar, í samstarfi við sérfræðiþjónustuna eftir atvikum, margvíslegt samstarf við opinberar stofnanir, frjáls félagasamtök um forvarnir og einstaklinga um forvarnir eins þau telja sér henta hverju sinni. Þannig er opinber krafa um samstarf við barnaverndaryfirvöld um vanrækslu og ofbeldi gagnvart nemendum (sjá kafla 61) og við heilbrigðisyfirvöld vegna nemenda með alvarlega geð- og heilsuvanda (sjá kafla 62). Þess utan er samstarf við ýmsar opinberar stofnanir sem hafa sérstök forvarnaverkefni á sinni könnu, s.s. Landlæknisembættið, sem hafa margt fram að færa. Þá er einnig samstarf við einkafyrirtæki um afmarkaða þætti í forvarnastarfi. Þannig er Hafnarfjörður í samstarfi við fyrirtækið *Rannsóknir& greining* um vímuefnarannsóknir meðal nemenda og viðhorf þeirra til skóla og eigin líðan sem gerð er árlega. Grunnskólunum er einnig mikilvægt að eiga samstarf við frjáls félagasamtök, bæði fast og í afmörkuðum verkefnum í tiltekinn tíma. Þannig er Hafnarfjörður með sérstakt samstarf við samtökin *Blátt áfram* um fræðslu fyrir starfsfólk bæjarins um forvarnir kynferðislegt ofbeldis, þ.e. þessi árin er stefnt að því að allir starfsmenn í grunnskólunum gangi í gegnum ákveðna grunnfræðslu um kynferðislegt ofbeldi sem mikilvæg forvörn í ofbeldisvörnum. Sömuleiðis hafa skólar leitað til sóknarpresta í bænum, og einnig Rauða krossinn, þegar áföll dynja yfir og sorgin bankar á skólahurðina. Allir þessir samstarfsaðilar, opinberar stofnanir, einkafyrirtæki og frjáls félagasamtök, eru mikilvægir samstarfsaðilar skóla í forvörnum og skólastarfið getur engan veginn verið án aðstoðar þessara aðila sem skólar meta sjálfstætt hverju sinni.

60.4. Trúnaðargögn, varðveisla, miðlun og persónuvernd

Starfsemi sérfræðiþjónustunnar við nemendur í grunnskólum, og foreldra eftir atvikum og eðli máls hverju sinni, fylgir að meðhöndla viðkvæmar persónuupplýsingar um nemendur – og jafnvel aðstandendur. Talsvert opinbert regluverk er til um starfshætti starfsmanna sem meðhöndla upplýsingar, ekki síst persónulegar upplýsingar, um skjólstæðinga ríkisins og sveitarfélaga.

- Lög um opinber skjalasöfn nr. 77/2014 (ásamt síðari tíma breytingum).
- Lög um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga nr. 77/2000 (ásamt síðari tíma breytingum).
- Stjórnsýslulög nr. 37/1993 (ásamt síðari tíma breytingum).
- Sveitarstjórnarlög nr. 138/2011 (ásamt síðari tíma breytingum).
- Upplýsingalög nr. 140/2012 (ásamt síðari tíma breytingum).

Sömuleiðis á sér stað miðlun persónuupplýsinga á vettvangi skólaþjónustunnar milli leik- og grunnskóla eftir sérstökum verklagsreglum sem gilda í sveitarfélaginu en slíkt byggir þó á opinberum reglugerðum. Til viðbótar opinberu regluverki hafa foreldrar/aðstandendur sömuleiðis aðgang að öllum þeim upplýsingum sem til verða í skólaþjónustunni um börn sín, en þó með takmörkunum sem gilda í barnalögum og barnaverndarlögum á hverjum tíma.

- REGLUGERÐ nr. 896/2009 um skil og miðlun upplýsinga milli leik- og grunnskóla. (Ath. ef reglugerð er breytt gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)
- REGLUGERÐ nr. 897/2009 um miðlun og meðferð upplýsinga um nemendur í grunnskólum og rétt foreldra til aðgangs að upplýsingum um börn sín. (Ath. ef reglugerð er breytt er gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

Starfsfólk skólanna og skólaþjónustu sveitarfélagsins þarf sérstaklega að vinna með viðkvæmar upplýsingar um nemendur og aðstandendur, skrá þær eftir atvikum og varðveita, bæði til vinnslu máls meðan það er í gangi en einnig til varanlegrar varðveislu sem opinber gögn sem lúta sérstökum varðveislureglum. Starfsfólk skólanna og skólaþjónustu ber að sýna trúnað og heiðarleika í þeirri upplýsingasöfnun um að hafa rétt eftir og skrá allar mikilvægar upplýsingar sem taldar eru barni í hag og því til verndar í samræmi við lög þar um.

Almennar reglur gilda um gagnavarðveislu hjá bænum en sérstakar um trúnaðargögn (t.d. greiningarskýrslur) skólanna og skólaþjónustunnar. Almennt gildir trúnaður um þær upplýsingar sem starfsfólk skólaþjónustu sveitarfélagsins aflar sér í starfi, líkt og gildir almennt um trúnaðarupplýsingar starfsmanna sveitarfélaga, og sá trúnaður helst þótt starfsfólk láti af störfum. Ekki er heimilt að eyða gögnum sem verða til um nemendur í grunnskóla og hefur unnið nema í samræmi við lög/reglugerðir á hverjum tíma. Foreldrar geta hvenær sem er óskað eftir gögnum skólanna og sérfræðiþjónustunnar sem varða börn þeirra án kostnaðar, að því leyti sem slík gögn eru til en ekki er hægt að krefjast þess að búin séu til gögn sérstaklega vegna upplýsingaþarfar foreldra. Um afhendingu þeirra fer að stjórnsýslulögum. Sömuleiðis gilda ákveðnar reglur innan stjórnsýslu bæjarins um upplýsingagjöf til kjörinna bæjarfulltrúa.

61. Félags- og fjölskylduþjónusta

Með félags- og fjölskylduþjónustu við grunnskólabörn er átt við sérstaka vernd sem börn eigi rétt á að fá sökum stöðu sinnar í því að vera undir verndarvæng samfélagsins og ábyrgðar forráðamanna til að börn fái viðeigandi uppeldi og vernd gegn hvers konar ofbeldi og aðstæðum sem geta skaðað þroska þeirra og eðlilegar uppeldisaðstæður. Innan Hafnarfjarðar er þessari þjónustu sinnt af barna- og fjölskyldusviði bæjarins sem starfar í nánu samráði við skólastjórnendur grunnskóla, t.d. í gegnum nemendaverndarráð skólans (sjá kafla 60.2.2 hér framar). Barnaverndin hefur þó sjálfstætt hlutverk líkt og skólinn og starfar eftir eigin starfsreglum á grunni laga.

- Barnalög nr. 76/2003 (ásamt síðari tíma viðbótum).
- Barnaverndarlög nr. 80/2002 (ásamt síðari tíma breytingum).
- Lög um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna.

Hvað sem líður íslenskum lögum um barnavernd byggir barnavernd sömuleiðis á alþjóðlegum sáttmálum og sjónarmiðum sem Ísland hefur skuldbundið sig að hlíta. Allur vafi um vernd barna skal vera þeim í hag hvað sem líður hefðum, reglum og starfsháttum á heimilum og í skóla.

- Barnasáttmáli SÞ (á íslensku) og íslenskur vefur um hann.

Á grunni alþjóðlegra sáttmála og íslensks regluverks starfa skóli barnsins þíns að barnavernd. Skólinn tekur alvarlega hlutverk sitt um að framfylgja ákvæðum um barnavernd þar sem vafamál eru skilgreind í þágu barns og hagsmuna þess í tilkynningum skóla til barnaverndar.

61.1. Barnavernd sveitarfélags

Hlutverk barnaverndar er að tryggja að börn sem búa við óviðunandi aðstæður eða börn sem stofna heilsu sinni og þroska í hættu fái nauðsynlega aðstoð. Barnavernd leitast við að styrkja fjölskyldur í í uppeldishlutverki sínu og beita úrræðum til verndar einstökum börnum þegar það á við.

Verkefni barnaverndar er vinnsla mála skv. barnaverndarlögum nr. 80/2002, félagsráðgjöf í tengslum við fjölskyldur og barnavernd, úttektir á fósturfjölskyldum og stuðningsfjölskyldum, sumardvalir barna og

forvarnastarf. Starfsmenn barnaverndar, innan fjölskylduþjónustu bæjarins, vinna í umboði barnaverndarnefndar bæjarins í samræmi við lög á hverjum tíma.

Tilkynning til barnaverndarnefndar er ekki kæra heldur fremur beiðni um aðstoð fyrir viðkomandi barn eða fjölskyldu sem tilkynnandi telur að sé hjálparþurfi. Samkvæmt 17. gr. barnaverndarlaga hafa þeir sem starfa með börnum, þar með talið starfsmenn í grunnskólum, ríkari tilkynningarskyldu en almenningur. Á þeim grunni þarf ekki að koma á óvart að grunnskóli barnsins þíns tilkynnir, og skal tilkynna, hugsanleg atriði sem geta bent til þess að barn njóti ekki nægilegrar verndar. Tilkynning skóla til barnaverndar er þó aldrei sönnun því það er starfsmanna barnaverndar að sannreyna allar tilkynningar sem koma til barnaverndarinnar.

Hafa má eftirtalin atriði í huga þegar meta skal þörf fyrir að tilkynna um aðstæður barna og unglinga:

- Líkamleg og tilfinningaleg vanræksla.
- Líkamlegt, andlegt eða kynferðislegt ofbeldi og misnotkun.
- Ung börn skilin eftir gæslulaus eða í umsjá annarra barna.
- Eldri börn skilin eftir gæslulaus langtímum saman og þurfa að sjá um sig sjálf.
- Léleg skólasókn, skólaskyldu ekki sinnt.
- Afbrot, árásargirni.
- Heilsugæslu eða læknisaðstoð ekki sinnt þrátt fyrir þörf.
- Endurtekin slys og óhöpp sem hægt hefði verið að fyrirbyggja.
- Endurteknir áverkar sem barn á erfitt með að útskýra.
- Vannæring.
- Lélegur fatnaður og umhirða sem samræmist ekki aðstæðum.
- Óeðlileg útivist og endurtekin brot á útivistarreglum.
- Áfengis- eða vímuefnaneysla foreldra.
- Almennt vanhæfi foreldra.

Atriði sem sérstaklega varða unglinga:

- Áfengis- og vímuefnaneysla.
- Slök skólasókn.
- Endurtekin afbrot.
- Ofbeldishegðun.
- Þunglyndi, geðræn vandkvæði, sjálfsvígshugleiðingar .

Sömuleiðis getur verið að barnaverndin sendi grunnskólabörn í fóstur fjarri heimahögum, þ.e. utan lögheimilis sveitarfélags (Hafnarfjarðar). Í slíkum tilvikum er náið samráð við sérfræðiþjónustu sveitarfélagsins í því að tryggja að börn í fóstri fái viðeigandi grunnskólagöngu í því sveitarfélagi sem fóstur á sér stað líkt og ef það væri í grunnskóla í Hafnarfirði. Um slíka framkvæmd gildir sérstök reglugerð.

- REGLUGERÐ nr. 547/2012 um skólagöngu fósturbarna í grunnskólum. (Ath. ef reglugerð er breytt gefin út sérstök viðbót en fyrri reglugerð heldur sér án breytinga.)

61.2. Barnaverndarstofa og sérstök barnaverndarúrræði ríkisvalds

Félagsþjónusta við börn á Íslandi er ýmist veitt af sveitarfélagi (innan barna- og fjölskyldusviðs Hafnarfjarðar í Hafnarfirði) en hún er einnig veitt af ríkisvaldi eftir ákveðnu skipulagi um verkaskiptinu ríkis og sveitarfélaga. Barnaverndarstofa sinnir þessum starfsskyldur fyrir hönd íslenska ríkisins gagnvart börnum undir lögaldri á Íslandi með margvíslegri þjónustu sem kynnt er hér áfram.

Barnaverndarstofa veitir almenningi upplýsingar og fræðslu um starfsemi barnaverndaryfirvalda með sérstakri áherslu á kynna þær skyldur sem hvíla á almenningi samkvæmt barnaverndarlögum. Þá er stofunni einnig ætlað að kynna barnaverndarlögin og þær skyldur sem þeim fylgja reglulega fyrir starfsstéttum sem sérstaklega hafa afskipti af börnum í starfi sínu.

Stuðningsúrræði á vegum Barnaverndarstofu eru (þær geta breyst án fyrirvara og vísað á vef Barnaverndarstofu til að fá nýjustu upplýsingarnar á hverjum tíma, www.bvs.is):

- ***Stuðlar*:** Stuðlar skiptast í tvær deildir þ.e. meðferðardeild og lokaða deild (almennt kölluð neyðarvistun). Stuðlum er ætlað að þjóna ungmennum á aldrinum 12 – 18 ára. Á meðferðardeild fer fram greining á vanda ungmenna og meðferð sem að jafnaði stendur yfir í 6 - 8 vikur. Einungis starfsfólk barnaverndarnefnda geta sótt um vistun fyrir ungmenni á meðferðardeild. Á neyðarvistun geta starfsfólk barnaverndarnefnda eða lögregla í samráði við barnaverndina vistað ungmenni á lokaðri deild. Ástæður vistunar geta verið óupplýst afbrot unglings, ofbeldi, vímuefnaneysla eða önnur stjórnlaus hegðun. Á neyðarvistun fer fram gæsla og mat á stöðu ungmennis. Hámarkstími vistunar eru 14 dagar í senn fyrir mest 5 ungmenni í einu.
- ***Barnahús***: Börnum sem grunur er um að vera þolendur kynferðisofbeldis er vísað í Barnahús í viðtöl vegna könnunar eða skýrslutöku fyrir dómstóla. Þegar niðurstaðan er sú að börnin þurfi meðferð veita sérfræðingar Barnahúss þá meðferð. Þegar við á er málum einnig vísað til rannsóknar lögreglu. Einnig taka starfmenn Barnahúss könnunarviðtöl við börn sem grunur er um að hafa orðið fyrir öðru líkamlegu ofbeldi.
- ***Fjölkerfameðferð*** (MST): MST er meðferðarúrræði á vegum Barnaverndarstofu fyrir fjölskyldur barna á aldrinum 12-18 ára sem glíma við alvarlegan hegðunarvanda á mörgum sviðum.***Sálfræðiþjónusta vegna óviðeigandi kynhegðunar barna***: Þjónustan er í höndum teymis sálfræðinga sem sérhæfa sig á þessu sviði og hafa náið samstarf sín á milli. Þjónustan fer að meginhluta fram á sálfræðistofu þjónustuaðila en hver sálfræðingur vinnur þar sjálfstætt að hverju máli og sér um að boða barn og foreldra (forsjáraðila) til viðtals.
- ***Foreldrafærni PMTO*:** PMTO stendur fyrir *Parent Management Training – Oregon aðferð*, og er sannprófað meðferðarprógramm frá Bandaríkjunum ætlað foreldrum barna með hegðunarerfiðleika. PMTO-foreldrafærni er miðstöð PMTO á Íslandi og hefur það hlutverk að innleiða aðferðina hér á landi.

Skólayfirvöld eru í samstarfi við barnaverndaryfirvöld á hverjum tíma eins og tilefni gefa til og lög heimila. Félagsþjónusta sveitarfélags við börn, barnaverndin, er tengiliður skóla við Barnaverndarstofu. Það eru því barnaverndaryfirvöld bæjarins sem vísa málefnum einstakra grunnskólanemenda til Barnaverndarstofu í samræmi við mat á þörfum hverju sinni.

Tengiliður skólaþjónustunnar á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs vegna samskipta við félagskerfið er deildarstjóri sálfræði- og talmeinaþjónustu.

62. Heilbrigðisþjónusta

Með heilbrigðisþjónustu við grunnskólanemendur er vísað til þeirra þjónustu sem börnum stendur til boða af heilbrigðiskerfinu, hvort sem það er frá heilsugæslunni, Landsspítala eða einkastofum lækna.

Langveikum börnum, vottað af lækni í flestum tilvikum, stendur til boða sjúkrakennsla í grunnskólum. Sjúkrakennslan er skipulögð í nánu samstarfi við grunnskóla barnsins og skal ósk um slíkt berast til skólastjórnenda. Hvert sveitarfélag útfærir eigin viðmið um framkvæmd sjúkrakennslu grunnskólanemenda innan sveitarfélagsins.

62.1. Skólaheilsugæsla

Um skólaheilsugæslu í grunnskólum fer eftir gildandi lögum um heilbrigðisþjónustu. Um skipulag og fyrirkomulag skólaheilsugæslu í grunnskóla skal haft samráð við skólanefnd og skólastjóra. Skólastjóra ber að fylgjast með því að nemendur njóti skólaheilsugæslu í skólanum í samræmi við þá tilhögun sem ákveðin hefur verið skv. 1. mgr. grunnskólalaganna.

62.1.1. Hlutverk og verkefni skólaheilsugæslu

Heilsuvernd skólabarna er hluti af heilsugæslunni og er framhald af ung- og smábarnavernd. Markmið heilsuverndar skólabarna er að efla heilbrigði nemenda og stuðla að vellíðan þeirra. Starfsfólk heilsuverndar skólabarna vinnur í náinni samvinnu við foreldra/forráðamenn, skólastjórnendur, kennara og aðra sem koma að málefnum nemenda með velferð nemenda að leiðarljósi. Starfsemi heilsuverndar skólabarna er skv. lögum, reglugerðum og tilmælum sem um hana gilda. Í henni felast heilsufarsskoðanir, bólusetningar og heilbrigðisfræðsla, ásamt ráðgjöf til nemenda, fjölskyldna þeirra og starfsfólks skólans.

62.1.2. Skipulag og þjónusta heilsugæslunnar við nemendur

Í meginatriðum eru þetta helstu verkefni heilsugæslunnar eins og þau snúa að þjónustu við nemendur í grunnskólunum:

- ***Skimanir í heilsuvernd skólabarna***: Reglubundnar skimanir eru í boði fyrir grunnskólabörn. Í 1. bekk er hæð, þyngd, sjón og heyrn mæld. Í 4. bekk er hæð, þyngd og sjón mæld og í 7. bekk hæð, þyngd, sjón og litaskyn og í 9. bekk er hæð, þyngd og sjón mæld.
- ***Bólusetningar í heilsuvernd skólabarna***: Nemendum í 7. og 9. bekk er boðin bólusetning eins og tilmæli gera ráð fyrir. Í 7. bekk er bólusett gegn mislingum, rauðum hundum og hettusótt en í 9. bekk er bólusett gegn mænusótt, barnaveiki, stífkrampa og kíghósta. Í öðrum bekkjum er börnum boðin bólusetning ef skólahjúkrunarfræðingar sjá að bólusetningar eru ekki fullnægjandi.
- ***Komur til hjúkrunarfræðinga***: Einn af mikilvægum þáttum í heilsuvernd skólabarna er opið aðgengi til hjúkrunarfræðings fyrir nemendur. Algengustu ástæður þess að nemendur leita til hjúkrunarfræðings eru ýmiss konar verkir, hrufluð húð og leit eftir ráðgjöf.
- ***Fræðsla í heilsuvernd skólabarna – forvörn***: Áætlað er að um 40% af heilsuvernd skólabarna sé fólgin í forvarnarstarfi. Þörf fyrir forvarnafræðslu til barnanna er mun meiri en svo að reglubundin fræðsla fyrir alla uppfylli hana en einnig önnur tilfallandi fræðsla. Þessi fræðsla getur verið í formi einstaklingsfræðslu, fræðslu til lítilla hópa eða í sumum tilvikum stórra hópa. Í mörgum tilvikum leiðir skólaskoðun hjúkrunarfræðings í ljós áhættuþætti hjá barni sem brugðist er við meðal annars með fræðslu til viðkomandi barns, fjölskyldu eða þeirra sem barnið umgengst.

62.2. Önnur heilbrigðisþjónusta við grunnskólanemendur

Ríkisvaldið annast alla heilbrigðisþjónustu við nemendur í grunnskólunum og er sú þjónusta ýmist leyst innan heilsugæslunnar eða Landsspítalans.

Fyrir utan skólaheilsugæslu annast heilsugæslustöðvar þjónustu við grunnskólanemendur. Þannig veita læknar, hjúkrunarfræðingar og sálfræðingar á Firði og Sólvangi þjónustu eftir eigin verkferlum. Á vegum heilsugæslu höfuðborgarsvæðisins er einnig starfrækt Geðheilsumiðstöð barna sem „veitir þjónustu vegna barna sem glíma

við frávik eða aðra erfiðleika í þroska, hegðun eða líðan. Sinnt er greiningu, ráðgjöf, meðferð og fræðslu vegna raskana hjá börnum allt að 18 ára aldri.“

Á vegum Landsspítalans er heilbrigðisþjónusta fyrir börn og unglinga með geð- og þroskaraskanir veitt af BUGL (Barna- og unglingageðdeild) sem veitir þjónustu bæði dagþjónustu á göngudeild og er einnig legudeild. Aðgengi að þjónustu BUGL er gegnum lækna á heilsugæslustöðvum.

Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins (GRR) er efla lífsgæði og bæta framtíð fatlaðra barna og unglinga og foreldra þeirra. Með starfseminni er verið að þjónusta börn með alvarlegar þroskaraskanir eða fatlanir með greiningum, ráðgjöf og öðrum úrræðum sem miða að því að auka möguleika þeirra til sjálfstæðis allt lífið. Helstu fatlanir sem leitað er með til GRR eru einhverfurófsraskanir, þroskahömlun og hreyfihamlanir. Ráðgjöf er veitt til skemmri eða lengri tíma eftir aðstæðum. Tilvísendur til GGR í grunnskólunum eru skólasálfræðingar skólanna.

Tengiliður skólaþjónustunnar á skrifstofu mennta- og lýðheilsusviðs vegna samskipta við heilbrigðiskerfis er deildarstjóri sálfræði- og talmeinaþjónustu.